

Zbirka literarnih i likovnih radova učenika Poneča, Zaboka i Orkvenice

PoZiCa^{2021.}

Impresum

POZICA 2021.

Zbirka literarnih i likovnih radova učenika Poreča, Zaboka i Crikvenice

Nakladnik

Grad Poreč-Parenzo i Gradska knjižnica Poreč

Za nakladnika

Irides Zović

Uredništvo

Irides Zović, glavni urednik

Ivana Legović

Zorana Geržinić

Matea Radošević

Zvjezdana Hrelja

Likovno rješenje naslovnice

„Balun“

Asia Pol. 8. razred

Osnovna škola Tar - Vabriga

Mentorka: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Grafička priprema

Nikolina Sirovića

Tisk

Tiskara Zelina d.d.

Naklada

700

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne knjižnice u Puli,
pod brojem 150809025.

ISBN 978-953-8010-11-8

Moć pisanja kao važna podrška u jačanju djece i mladih

Dragi čitatelji,

stvarajući ovu jubilarnu PoZiCu, po 25. put na poseban način slavimo pisani riječ kao komunikacijski most koji povezuje tri prijateljska grada i tri županije, a istovremeno stvaramo, u 2021. godini, koja je proglašena Godinom čitanja, most koji spaja pisanje i čitanje, kao najbolje putovanje koji pojedinac sebi može priuštiti. A putovati se mora. I čitati se mora, jer ono nam nudi mogućnost za uspješnije razumijevanje međuljudskih odnosa i komunikacije. Čitanjem, a posebno pisanim izražavanjem, čuvamo vrijednosti kojima sebe i zajednicu obogaćujemo, postajući najbolja verzija sebe. Kada govorimo o literarnom stvaralaštvu trebalo bi govoriti o snazi i moći pisanja kao važnoj podršci u jačanju djece i mladih. Potrebno bi bilo uvijek isticati da upravo pisanjem na poseban način možemo jačati svoje samopouzdanje, razvijati toleranciju i širiti svoje vidike kako bismo bolje shvatili sebe i svijet oko nas. Istražujući svijet svojih misli, djeca često istražuju i svjetove junaka iz priča i romana koje čitaju, povezuju ih stvarajući vlastite strukture, smislene i povezane vlastite priče.

Ovogodišnja je PoZiCa na jednom mjestu sabrala 47 najboljih literarnih radova te 53 likovna rada učenika porečkih, zabočkih i crikveničkih škola. Sagledavajući teme radova, od tinejdžerskih ljubavi, umjetnosti, smisla života i prolaznosti, životnih vrijednosti koje polako nestaju, škole na daljinu, usamljenosti i želje za druženjem, priča djedova i baka koje su oblikovale našu djecu, od suvremenih bajki pa sve do ratova koji se vode negdje daleko, a tako blizu, svi zajedno možemo zastati i promisliti jesmo li sposobni svijet sagledati očima i srcem ovih mladih ljudi.

Stoga bih zahvalila svima vama koji ste sudjelovali u stvaranju još jedne PoZiCe, učenicima/ama, mentorima/cama i knjižničarima/kama te svima onima koji ulažu napore u očuvanje prijateljske tradicije Poreča, Zaboka i Crikvenice. Jer, kad se osvrnemo na dugogodišnja prijateljstva, sagradene mostove, ispisane čitanke o jednom vremenu, ne preostaje nam ništa drugo nego ustrajati i dalje u stvaranju vječnog spomenara, čije nam je korice, davne 1993. godine, oblikovao njezin idejni začetnik, književnik Drago Orlić, koji

nas je napustio ove godine. Kroz desetljeća postojanja PoZiCe, ovaj porečki kulturni djelatnik, umjetnik, pjesnik, satiričar i novinar, inicijator i njezin prvi urednik te veliki zagovaratelj dječjega stvaralaštva, uvijek je s ponosom govorio da svaka PoZiCa okuplja „do nebesa dragocjene rade, remek-djela jedne ljudske dobi. One mladenačke.“

Dragi čitatelji, od srca vam želim ispunjeno putovanje mislima naših dragih učenika/ca. Čitajući nagradene i pohvaljene uratke, ne zaboravite da su oni poruka jedne generacije koja je u mnogočemu bila zakinuta, često izolirana i odsječena od nikad udaljenijih stvarnih svjetova.

dr.sc. Irides Zović,
ravnateljica Gradske knjižnice Poreč

Poreč, rujan 2021. godine

Jeno popodne s mojim nonon

Poli nas doma vajka je ča za delati. Hiža kaj hiža, dela ne fali. Nikako san navadna delati, a kad u delu pomoren svojen nonetu, vrime mi brzo proleti.

Doma san i čekan ga sprid hiže. Sidin na škalinima. U pensirima. Njega još ni, a reka je da će zajno dojti. „Naš nono je već okolo nego doma!“ potužila se baba. Nami bi to bilo smišno, pero sad dok ga čekan, ni mi svejeno. Eko ga, komoć san ga dočkala. Mahnen mu i kalan se doli u kortu. Ferma je veturu, dopra vrata i zaša van. Pomalon. Njemu nikad ni sila. Reče mi: „Nimaj straha, sve čemo rivati.“ I ča je najbolje, to tako ispadne. Vajk ima pacijence i niš mu ni teško.

Navučen si škornje, a on me već čeka pronat. Pomalon jedan poli drugega papuca-mo po blatu. Sve te dane je pada daž i po putu je vela kaljuža. Moj nono ne predika čuda, pero kad ča povida, vajka hiti koju smišnu besidu. Nije još poša u penziju, lipo mu je tako. Nebi moga stati doma. Dela kaj lovočuvar i voli svoje delo. Vajk je na terenu, ki bi ga zapra u kancelariju. Od kad znan za sebe, vajk je obučen u zeleno, škornjami na nogami i bareton na glavi. Volin biti š njin i kad delamo oko blaga, lipo vidin da uživa.

Došli smo do štale. Tote su naše koze. Teču do nas ki znaju da smo njin došli dati jisti. Sad su već uresle, lani kad su došle bile su još miće. Nono i ja imamo svaki svoj šic. On nosi škandeja, ja trukinja. Naše koze su jako golože i cimpligaste. Z poda neće jisti i zato se nono jadi ki škartivaju šenicu. Kad hi molamo, kaj šajete teču u bošku, jena za drugon. Znaju pobrstiti sve ča najdu po putu. Najveć vole loze i ulike. Alora moj brižni nono, u škornjami s palicon u rukami, teče za njima. Riva hi stirati, pero se jadi da tamo dí koza pasa, niš nereste. Učine veliku škodu. U boški skaču z jenega kraja na drugi. Z pridnjim nogami kalivaju si gražu kako bi mogle pasati na čistinu.

Kad sunce pomalo zajde, stiramo hi nazad u štalu. Ne rabi hi loviti. Ku je vrimenta znan popredikati s kozami. Gledaju te i pensaš da sve kapiju. Moj nono se smije i zna reći da mu ni lako z nami.

Pomalon po škuremu se tornivamo doma. U lišjeri nas čeka moja baba z večeron. Na ognjištu gori voganj i lipo nas tepli. Sidimo svaki za svojon karigon i z gušton večeramo. Dan mi je brzo pasa, kaj i vajk kad san s mojim nonon. Čovikon od malih besid, ali velikega srca.

NAGRADA – KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA – HRVATSKI JEZIK

Naja Jugovac, V. razred

Talijanska osnovna škola - Scuola elementare italiana „Bernardo Parentin“ Poreč – Parenzo
Mentorica: Ivana Benčić Hatman, prof.

Tereza Čehić, VII. razred

Osnovna škola Joakima Rakovca Sv. Lovreč Pazenatički

Mentorica: Eni Blašković, prof.

Prijatelj u zimskoj noći

Srela sam ga jedne zimske noći. Oči su mu bile velike, širom otvorene i radoznaile. Pogled mu je bio pun topline i iskrenosti, pun djeće radosti.

Hodajući ovim svijetom davno sam već naučila da su „odrasli zbilja sasvim neobični“. Njihov je pogled na svijet drukčiji od mojega. Svijet koji svojim očima vidi *mali princ* toliko je jednostavan, skroman i lijep. On u najmanjoj sitnici vidi vrijednost. „Odrasli vole brojke. Kad im pričate o svom novom prijatelju, nikad vas neće pitati o onome što je bitno. Nikada vas neće zapitati: Kakva mu je boja glasa? Koje igre najviše voli? Skupljali li leptire?“ Pitat će vas: „Koliko mu je godina? Koliko ima braće? Koliko teži? Koliko mu otac zarađuje?“ Svojem sam prijatelju pričala kako bih voljela da svi ljudi oko mene uđu u moje srce, da me pitaju koje sam knjige pročitala, koju glazbu slušam, koje stihove pamtim. Nije važno gdje živim i što rade moji roditelji niti koliko zarađuju. Ali odraslima su baš važne brojke. Pojedinci se ne potrude ni ime zapamtiti. Ali, moj me prijatelj naučio: „Djeca moraju praštati odraslima.“ Znam, i *mali princ* zna da „vrijeme što si ga posvetio svojoj ruži čini tu ružu tako dragocjenom.“ Svesna sam da sve vrijeme koje sam uložila u sebe, u svoju obitelj i prijatelje jest najbolje što sam mogla učiniti da ovaj svijet bude ljepši. Ljubav i povezanost s drugima izgrađuju mostove koje ništa ne može porušiti.

„Dobro se vidi samo srcem. Bitno je očima nevidljivo.“ Sve je u životu prolazno. Sve što možemo opipati može se razbiti, novci se potroše, kuće propadaju, automobili se kvarile. Sve je to nevažno. No, trag ljudskosti je vječan. Ljubav je vječna.

Prijateljstva su snaga, ona su nevidljiva. „Ali oči su slijepе. Treba tražiti srcem.“ Vrijednosti života uistinu treba tražiti srcem. Srce nikada ne laže. A oči su nam gladne materijalnoga. Reklame nas zasljepljuju.

Ponekad mi se čini da je moj prijatelj *mali princ* u pravu „Samo djeca znaju što traže.“ Djeca su toliko iskrena. Uistinu, s dvjema krpenim lutkama naprave cijelu predstavu. „Čudna li planeta! Sav je suh, sav šiljast i slan. A ljudi nemaju mašte. Ponavljaju što im se kaže.“ To mi je rekao prijatelj u trenutku kada sam htjela zaspasti. Rastužila sam se. O, kako je bio u pravu! Svi pričaju isto. Svi nose istu odjeću. Danas su rijetki posebni i usude se biti drugačiji.

Ali moje prijateljstvo s *malim princem* je nešto najljepše što mi se dogodilo. Naučio me ono najvažnije: „Moram pretrprijeti dvije tri gusjenice, ako hoću vidjeti leptire.“ I kada mi je teško moram pronaći stvari koje me vesele. Možda se baš zato zavlaci u svijet knjiga. One me polako čine leptirovi.

Naposljeku: „Svi ljudi imaju zvijezde, ali one svima ne znače isto.“ Od sada je zvijezda

moga malog princa i moja zvijezda, a znam i da je jedna zvijezda na nebu baš moja. I
znam da je ona sretna.
Rođena sam pod sretnom zvijezdom.

POHVALA – KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA – HRVATSKI JEZIK

Lucija Geržinić, VIII. razred

Osnovna škola Jože Šurana Višnjan, PŠ Vižinada

Mentorica: Marina Maresti Krajina, prof.

Vita Kanjuh, VIII. b razred

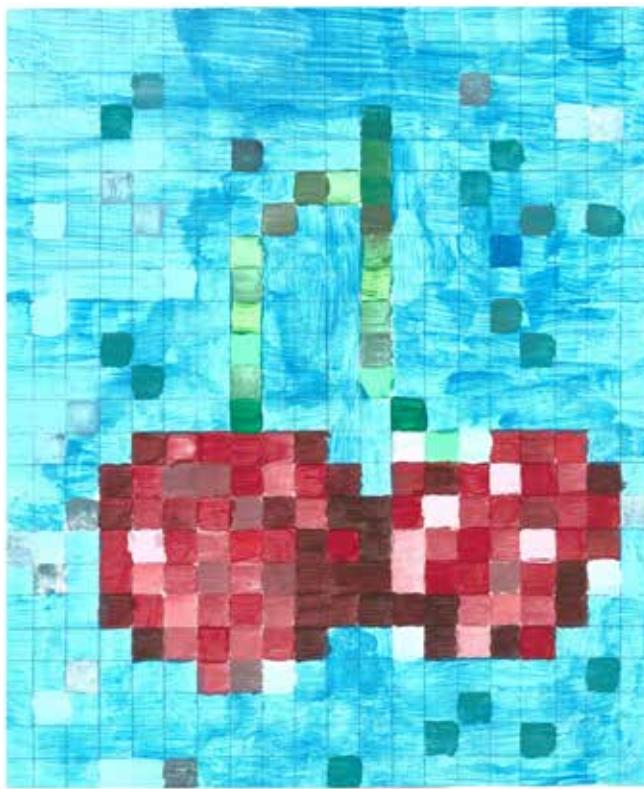
Osnovna škola Poreč

Mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

Znači...

Znači da... tako tinejdžeri započinju većinu svojih rečenica. Izražavaju svoju zapanjenost iskustvom koje su doživjeli.

Vratit će se na temu. Znači, od najranije dobi nas djevojke uče kako nas u budućnosti čeka princ na bijelome konju. Ta ideja je barem nekad postojala. Od te prijašnje ideje razvila se slična koja nas uvjerava kako će se neki zločesti dečko (za kojeg SVAKA djevojka ima mjesto u srcu) pojaviti i u potpunosti poludjeti za nama. I ta je ideja na neki način lijepa jer

Iris Brčić, VIII. razred - „Trešnje“

Osnovna škola Tar – Vabriga

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

lijepo je nadati se kako tamo negdje u svijetu postoji osoba koja bi bila bezobrazna prema svima, a bi voljena samo nas. Zovite to egoizmom, pukom zaljubljenišću u samoga sebe, ali ta ideja nas prati. I sama sam bila sudionik raznih diskusija o današnjoj verziji princa na bijelome konju. Ta je luda ideja, kako tamo negdje postoji netko tko će nas jednog dana silno voljeti i mi ćemo voljeti njega, sveprisutna. Ideja kako će ta osoba primijetiti sve male stvari koje činimo i obožavati to o nama, na primjer način na koji držimo šalicu dok pijemo vreli čaj, ili način na koji se smijemo kada gledamo omiljeni film, hrani našu maštu i vjeru u ljubav. Često maštamo o tome kako ćemo jednog dana biti voljeni na toliko nepredvidljiv način jer je ljubav ono što nam treba u životu. To je doista jedna od stvari koje nam trebaju za opstanak. Gledamo one koji su bili dovoljno sretni da pronađu sve te čudne oblike ljubavi. Maštamo o danu kada će slična sudbina zadesiti nas.

Ali...ali što s onima koji nisu dovoljno sretni? Što je s onima koji su sretnici u drugim aspektima života poput dobitka velikog novčanog iznosa, savršene karijere ili sličnoga? Hoćemo li doista biti toliko naivni da vjerujemo kako će nas ta ljubav zadesiti u našem životnom vijeku? Neki od nas jednostavno nisu dovoljno sretni da to pronađu, zar ne? Znam kako to zvuči doista depresivno kad dolazi od četrnaestogodišnjakinje, ali pročitala sam dovoljno iskustava, pogledala dovoljno filmova i čula dovoljno priča kako bih znala da (ovo ću opisati na Tolstojev način) svi imamo sreće, svatko je sretan na jedan ili više načina, ali nitko nije sretan na sve načine. Jednostavno nam se ne može dogoditi da imamo sve. Ako ste i vi već u toj ludoj potrazi za srećom, evo načina na koji mislim da možete doći puno brže do nje umjesto da čitate svakakve knjige i slušate sve te razgovore. Što se brže budete pomirili s činjenicom da nećete imati sve u životu, kako nećete imati svaki oblik sreće u životu, to ćete prije pronaći sreću. Ako i ne, barem ćete pronaći mir.

POHVALA - KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA – HRVATSKI JEZIK

Zoe Pašagić, VIII. b razred

Osnovna škola Poreč

Mentorica: Snježana Sumić, učiteljica

V moye vremya...

„1947., tamo poslije rata, nismo imali školu ovako kao ti sada, *online*. Mi smo išli svaki dan u školu pješice“, nagnuo se moj djed prema meni i tiho izustio. Voljela sam njegove priče kao što sam voljela razgovarati s njim o promjenama i o tome što je sve drukčije sada u odnosu na njegovo vrijeme.

Djed je prišao malo bliže i nastavio: „U školi smo učili ruski, a meni je bio najdraži“, poohvalio se. Djed je jednom i bio u Rusiji, u posjetu bratu koji živi u Moskvi. „*V moye vremya*, kako bi oni rekli, zadaču smo pisali na malim pločama i to kredom. To je bila kao današnja bilježnica u koju ti pišeš u školi. Jednom kada je padala kiša, išao sam kući, naravno, pješice. Kako sam ploču držao u rukama, a na njoj je bila zadača, dok sam stigao do kuće, kiša je cijelu zadaču isprala s pločice.“

Razmišljala sam kako bi u današnje vrijeme to bilo još samo jedno dobro opravdanje za nenapravljenu zadaču i da su zapravo tadašnja djeca ozbiljnije shvaćala školu.

Djed se nakašljao i stavio slušni aparat da bolje čuje moj visoki glasici. Dobro čuje samo tatin duboki glas jer su mamin, sestrin i moj previsoke frekvencije. Moj djed Savo u Drugom svjetskom ratu je, zbog bombe, još kao beba ostao nagluh, ali nas ipak može čuti kada ima slušni aparat.

Pitala sam ga koja mu je bila najdraža igra, a on je pogladio svoje brkove i odgovorio: „Ja sam ti se sa svojim prijateljima uvijek igrao skrivača i lovice, pa bismo se lovili po ravnicama i dolinama. Ipak mi je najdraže bilo kada bi me moj otac Ignatija, zvan Grnjaco, vodio na pecanje. Kao što sam i ja vodio tvojeg tatu, a sada i tvoj tata tebe. Jednom sam na pecanju ulovio šarana. Imao je oko kile, jedva sam ga izvukao. Bio sam jako sretan kada sam, nakon toliko uzastopnih pokušaja, začuo zvonce. Brzo sam krenuo potezati, ali nisam nikako mogao izvući. Tata mi je pomogao, a kada smo napokon uspjeli izvući tu ribetinu, očarao sam se njezinom ljepotom i žuto sivim ljuškama. Toliko me očarala da mi ju je bilo žao ispeći i pretvoriti u ručak. Ribu sam kradom, iza tatinih leđa, pustio natrag u rijeku. *Ya prosto lyubyu rybu*. Kada je tata shvatio što sam učinio, naljutio se i rekao da od mene nikada neće biti pravog ribiča.“ Nakon ove rečenice djed se blago nasmiješio i pogledao zamišljeno kroz prozor.

Djed je jako volio svojeg oca, bio je jako vezan za njega pa su ga uspomene na mog pradjeda raznježile. Tata mi je jednom pričao kako je jedina uspomena koju pamti s Gnjacom zgoda u kojoj mu on, kao četverogodišnji dječačić sjedi u krilu i kovitla brkove. I moj djed ima brkove, i to bijele, koje voli držati urednima. Obrije bradu, ali brkove svaki put ostavi. I kosa mu je bijela poput brkova, svilena, i podsjeća me na oblake. Djed ima oči poput tatinih,

smeđe kao hrastova kora i uvijek nasmijane. Moj djed uvijek priča polako, kao da mu se nikada nigdje ne žuri. Primio me za ruku i osjetila sam njegovu toplinu. Iako je moja ruka bila dosta manja od njegove, osjećala sam se ravнопрavnom u razgovoru s njime. On me nikada, niti u jednom trenutku nije podcjenjivao niti mi prilagođavao rečenice. Izgovarao ih je kao da razgovara s odrasлом osobom. Njegov život se drastično promjenio od vremena kad je bio dječak, a on se uspio prilagoditi novom načinu života. Pogledala sam još jednom njegovo naborano lice i njegove bijele brkove i u njima vidjela sve ono kroz što je prošao. Upitala sam se jesu li ovakvi bili i brkovi mojeg pradjeda Gnjace.

Tata je pogledao na sat. Nisam htjela otići, htjela sam slušati još djedovih priča i razmišljati o njima i o tome koliko se djedov život promjenio. Kada je bio mlad, nije imao ni računalo, ni mobitel, ni bilježnicu kakvu ja danas imam. Nije imao ni televizor, niti klima uređaj, ali svejedno je stvorio uspomene koje je prenio na svojeg sina i unuke.

Zamišljam kako će i moja djeca jednoga dana sjediti u krilu mojega oca, njihovog djeđa, i umjesto da mu kovitlaju brkove, to će raditi obrvama jer moj tata nema uredne svilene brkove kao djed. Slušat će priče o njegovim ribičkim pothvatima, jer moj je tata dobar ribič baš poput mojeg pradjeda Gnjace. Ja svoju ribu još moram uloviti.

Djed mi je, na izlazu iz kuće, u ruku stavio lutku ruskoga kozaka s velikim sijedim brkovima. Namignuo mi je i rekao: „Kad završiš školu, ti ćeš svoga djeda još jednom povesti u Rusiju! Mat' Rossiya!“

POHVALA – KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA – HRVATSKI JEZIK

Neva Blažević, VIII. razred

Osnovna škola Jože Šurana Višnjan, PŠ Vižinada

Mentorica: Marina Maresti Krajina, prof.

Mio fratello fantasma

Mio fratello, Enrico, è come una specie di fantasma; non lo vedo mai, però di sicuro lo sento quando si arrabbia giocando a scacchi al computer. Quando arriva in camera mia, apre lentamente la porta per vedere cosa faccio e poi se lo guardo scappa via. Io gli dico sempre ironicamente: „Non serve che tu abbia paura, non ti faccio niente!“.

Quando faccio i compiti o provo a imparare un nuovo trucco da fare sulla mia bici mi deride, però a me non interessa affatto. Ma se crede che non gli farò anche io qualche scherzetto, si sbaglia!

In questi giorni è stato, per qualche motivo a me ancora ignoto, molto arrabbiato, e non parla con nessuno, e quando passa per il salotto io e i miei genitori ci nascondiamo con la maglietta e facciamo finta di essere arrabbiati; solo quando facciamo questo o lo trattiamo come un neonato gli riusciamo a strappare un sorriso. Mia mamma si stupisce come un „adulto“ di diciannove anni possa comportarsi in un modo così infantile e sciocco; invece mio papà a volte si intristisce per come si comporta. Anch'io penso che sembri un ragazzino, anche se ha cinque anni più di me.

Prima di questa fase in cui è arrabbiato, c'era la fase in cui era piuttosto testardo: non ci ascoltava, ci insultava, poi di nuovo sembrava tutto normale... sembrava come se avesse due facce, una normale e una "pazza".

Ora siamo nella fase che si fa vivo solo quando gli serve qualcosa. Ad esempio se non funziona Internet corre in camera mia e mi chiede: „L'hai staccato tu?“. Ovviamente non sono mai così crudele, specialmente ora che a entrambi serve per la scuola on-line. In questi giorni lo sento solamente quando giochiamo insieme a un gioco al computer, come ho detto prima, come un fantasma, lo sento e non lo vedo.

NAGRADA - KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA – TALIJANSKI JEZIK

Carlo Gherzinich, VIII. razred

Talijanska osnovna škola – Scuola elementare italiana "Bernardo Parentin", Poreč - Parenzo
Mentorica: Ester Grubica, prof.

Una mattinata di scuola a distanza

Due settimane fa siamo ritornati a scuola. La mattina mi sveglio presto per prepararmi. Devo vestirmi perché a scuola non è permesso venire in pigiama. Devo anche pettinare i capelli. Le ore durano quarantacinque minuti e non possiamo uscire prima del suono del campanello. Durante le ore bisogna stare attenti e non esiste una camera che puoi spegnere per non vedere o sentire l'insegnante. Ogni tanto devi rispondere a qualche domanda perché non puoi mettere il segno muto. A scuola bisogna essere presenti perché la "rete" funziona sempre.

Ma non è stato sempre così.

Un anno fa la scuola a distanza è iniziata a metà marzo. All'inizio era molto difficile seguire tutti i compiti assegnati dagli insegnanti. Era complicato anche seguire tutte le lezioni sulle diverse piattaforme e applicazioni che prima non avevo mai sentito neanche nominare. Invece adesso dovevamo seguire tutte le materie, fare i compiti e mandarli agli insegnanti. Era una situazione veramente tragica. Non sapevo dove sbattere la testa. Ma anche in questa situazione c'è un lato comico, cioè una mattinata di scuola a distanza a casa mia.

È l'ultimo giorno del mese e tutti si svegliano e si preparano per le lezioni. In casa c'è una marea di gente che entra ed esce dal bagno come se fossimo ad una stazione dei treni. Dopo aver fatto la colazione alle otto, siamo pronti a iniziare.apro yammer per vedere le lezioni e i compiti di oggi. Ci mette un'eternità ad aprire e subito una vocina in testa mi ricorda che è l'ultimo giorno del mese e l'Internet è quasi crollato. Alle dieci mio fratello ha una lezione tramite la videochiamata e corre per le scale per prendere il computer. Se fosse una gara di corsa penso che vincerebbe o che arriverebbe primo. Dopo quarantacinque minuti, mi preparo per la mia lezione anche tramite la videochiamata. Mio fratello mi passa il computer come una staffetta e io corro per arrivare in tempo alla destinazione cioè alla videochiamata. Internet di nuovo fa i capricci e devo collegarmi tramite il telefono della mamma. Nel frattempo mia sorella fa il compito di tecnica con l'assistenza della sorella di cinque anni che vuole aiutarla a tutti i costi. Bernarda è talmente arrabbiata che il fumo le esce dalle orecchie ed è meglio starle alla larga, all'ora di pranzo non ci vedo più dalla fame. Dopo aver finito tutte le lezioni e mandato tutti i compiti sono fuori di testa e mi chiudo in camera per caricare le batterie. Il migliore modo per caricare le batterie è di stare sdraiata sul letto con le cuffie ad ascoltare la mia musica preferita. La musica mi aiuta a rilassarmi e a

dimenticare tutte le preoccupazioni. Quando ascolto la musica sono nel mio mondo e non sento neanche quando mi bussano alla porta della camera, anche se sento faccio finta di non sentire. La mia mattinata di scuola a distanza sembra proprio una maratona di quaranta-due chilometri.

Così si conclude la mia olimpiade giornaliera e vado a dormire stanca morta sembrando uno zombie.

Dopo tutto è molto meglio andare a scuola regolare e spero che tutto questo finisca il più presto possibile.

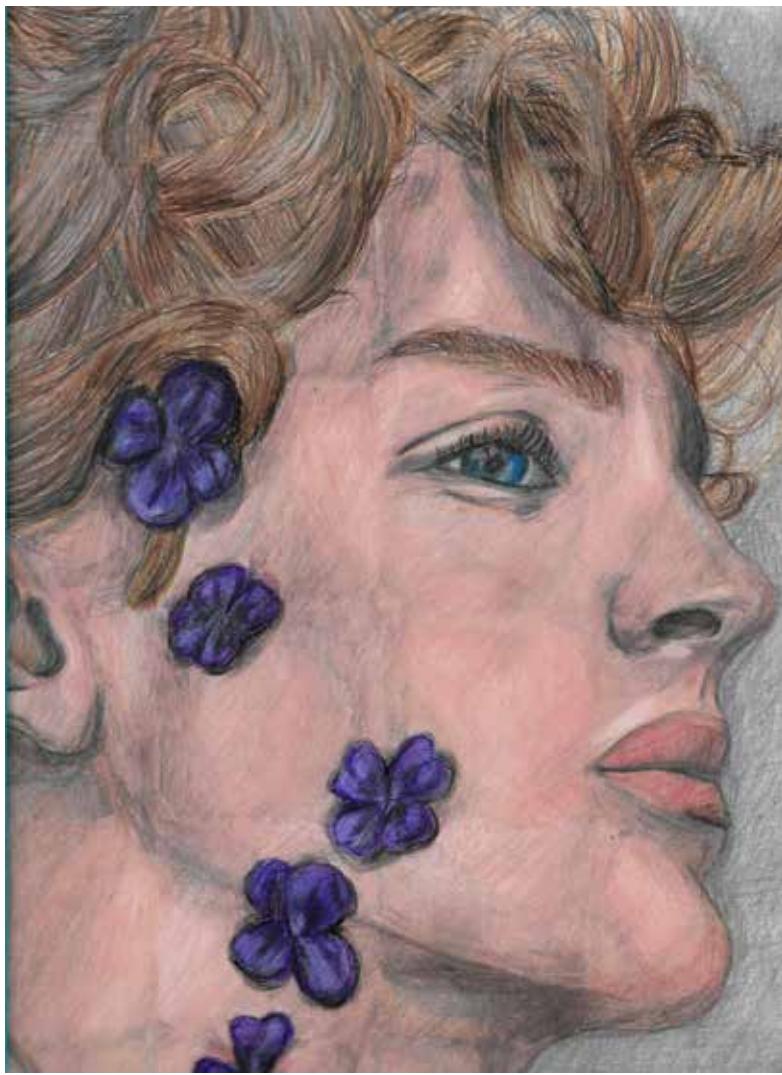
Sono contenta di essere tornata a scuola e spero che termineremo l'anno scolastico nei banchi di scuola. Adesso sono in ottava e abbiamo ancora circa tre mesi per stare insieme e crearci dei ricordi.

POHVALA - KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA – TALIJANSKI JEZIK

Benedetta Terzić, VIII. razred

Talijanska osnovna škola – Scuola elementare italiana „Bernardo Parentin“, Poreč – Parenzo
Mentorica: Ester Grubica, prof.

Ivana Sluganović VIII. b razred - „Flowers on my mind“

Osnovna škola Tar – Vabriga

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Il mondo in un libro

Jack era un ragazzino che amava leggere libri di fantascienza. Un giorno, in biblioteca prese un libro intitolato „Entrare in altri mondi con un libro”. Quando tornò a casa decise di iniziare a leggere il libro ma quando lo aprì non c'era scritto niente. Lui era confuso e cercò di vedere se c'era scritto qualcosa su altre pagine, ma non c'era niente, tranne una parola alla fine del libro: "Ciao". Jack pensò: "Uhm, ciao". La parola cambiò e adesso diceva: "Hai mai pensato che ci sia un altro mondo oltre il tuo?" Lui era così confuso ma rispose lo stesso: "Sì, quelli che leggevo nei miei libri ma sono abbastanza grande da sapere che questo non è vero". Le parole cambiarono e dicevano: "Cosa faresti se ti dicesse che sono veri? Toccammi e ti dimostrerò che tutti i mondi che pensi che non esistono sono veri". Jack era confuso ma lo toccò e perse conoscenza.

Izabela Radetić, VIII. razred

Osnovna škola Joakima Rakovca Sv. Lovreč Pazeniatički

Mentorica: Eni Blašković, prof.

Dopo il risveglio si trovò a guardare il soffitto della sua camera. Quando si alzò vide che il pavimento era un po' strano: era fatto di carta. Dopo un po' di confusione una voce gli disse: "Seguimi!" Lui seguì la voce anche se non vedeva nessuno.

Dopo un po' che camminava si trovò alla fine della pagina. "Girala", disse la voce. Quando salto giù dal libro e girò la pagina era in una città, una città vuota. Lui decise di esplorarla e trovò una ragazzina che stava seduta per strada.

"Ti stavo aspettando", disse la ragazzina. „Ma chi sei e dove mi trovo?" le chiese Jack. "Ti trovi nel mio libro, ero io che scrivevo sulla pagina ed ero io quella voce", disse lei. "Piacere di conoscerti sono Bianca", disse lei, " ho una domanda per te. Perché pensi che i mondi che io creo e i mondi dei quali io scrivo non esistano?", gli chiese, "invece eccoti qua nel libro che io ho creato". La interruppe Jack: „Aspetta un attimo perché mi hai preso nel tuo libro?". Lei rispose: „Perché ti volevo dimostrare che ti sbagliavi. Ma adesso che ci siamo conosciuti possiamo andare sull'altra pagina", disse lei girando la prossima pagina. Sulla pagina dopo c'era una isola volante nel cielo, Jack pensò: "Ma non è questo il mondo... ?" Lei lo interruppe: „Benvenuto nel mondo di Peter Pan". In quel momento Jack era sorpreso, non pensava che qualcosa di simile fosse possibile. Arrivati sull'isola tutto era silenzioso; non c'erano bambini che giocavano, pirati che attaccavano e nemmeno Peter che volava intorno. Bianca era preoccupata ma Jack non capiva cosa stava succedendo. Nel panico, Bianca girò subito la prossima pagina la quale era il mondo di Zootropola, ma anche esso era vuoto. Bianca si sedette desolata sul pavimento pensando: "Dove sono tutti? Dovevano essere qua ad aspettarci, ma non c'è nessuno." Dopodiché si sentì una voce: „Se li volete ritrovare sarà meglio per voi iniziare a correre sulle altre pagine." Sentito questo Jack e Bianca iniziarono a correre di pagina in pagina vedendo ogni mondo vuoto e anche alcuni corrotti con del colore rosso-scuro. I due si stancarono e decisero di fare una pausa e pensare che cosa fare. "Scusa ma che cosa succede?", chiese Jack. „Non so tutti dovevano essere nei loro mondi ad aspettarci ma non so perché non ci sono", rispose Bianca. Dopo la pausa andarono alla prossima pagina dove trovarono una grande scritta che diceva: „Non hai più molto tempo." "Ma che cosa dice?" chiese a Bianca, poi si rivolse a Jack: "Tu non puoi restare qua per sempre, ma se tu esci dal libro tutti noi spariremo".

Dopo una buona parte del viaggio trovarono una pagina tutta rossa. "Benvenuti" disse una voce misteriosa. „Che cosa vuoi da noi?", chiese Bianca. "Semplice. Uno di voi deve vincere un mio piccolo gioco per salvare i vostri amici, ma vi dico che il gioco non sarà facile. Solo uno di voi potrà vincere e l'altro dovrà rimanere qua intrappolato per l'eternità!".

Jack e Bianca decisero che dovevano giocare il suo gioco e salvare i loro amici.

"Vedo che avete deciso bene perché da adesso in avanti non si potrà uscire. Il primo gioco consiste in un labirinto: ognuno di voi ha tre vite, se le perdi tutte sei fuori dal gioco."

„Io vado a sinistra e tu vai a destra" disse Bianca separandosi da Jack.

„Ah, ho dimenticato di dirvi che forse ci saranno degli ostacoli nel labirinto, che vi

bloccheranno", disse la voce. "Cavolo, non posso perdere, non posso lasciare Bianca qua, ma nemmeno io posso rimanere qua per sempre", pensò Jack. Alla fine del labirinto tutti e due si trovarono e la voce iniziò: „Congratulazioni, il primo gioco l'avete battuto ma il prossimo sarà più difficile, buona fortuna."

Bianca e Jack iniziarono a giocare i giochi seguenti, Jack era in vantaggio.

"Benvenuti al terzo e ultimo gioco: L'Arena; il gioco è semplice tutto quello che dovrete fare è combattere contro dei cloni dei vostri preziosi amici. Buona fortuna, e che vinca il migliore!"

Dopo le regole senza nemmeno un po' di tempo per pensarci, tutti e due ricevettero delle spade e degli scudi. Quando i cloni iniziarono ad arrivare, Bianca e Jack non avevano altra scelta che combatterli, ma Jack dopo aver sconfitto un paio di cloni fu lanciato verso il muro, dove, premendo un bottone si aprì una porta segreta. Dall'altra parte si poteva vedere un cristallo rosso. Jack pensò: "Cosa succederebbe se lo distruggessi?" Dopo disse a Bianca: „Ascolta, voglio che mi lanci con tutta la tua forza verso quel cristallo, non chiedere perché, solo fallo." Lei si lanciò verso Jack lanciandolo verso il cristallo. Jack senza pensarci molto distrusse il cristallo con la spada.

"NOOOOOOOOOO CHE COS'HAI FATTO, TU STUPIDO RAGAZZINO!" e la voce sparì, i cloni anche, e Bianca e Jack furono lasciati fuori dall'arena e si trovarono davanti a tutti i personaggi mancanti. Allora Jack rinvenne e aprì il libro. Adesso sull'ultima pagina c'era scritto: "Grazie mille. Bianca."

Jack avrebbe voluto restare in quel mondo ancora un po', era comunque felice perché aveva aiutato un'amica.

POHVALA - KATEGORIJA TALIJANSKI JEZIK – OSNOVNA ŠKOLA

Giordano Simpsich, VI. razred

Talijanska osnovna škola – Scuola elementare italiana "Bernardo Parentin", Poreč - Parenzo
Mentorica: Ester Grubica, prof.

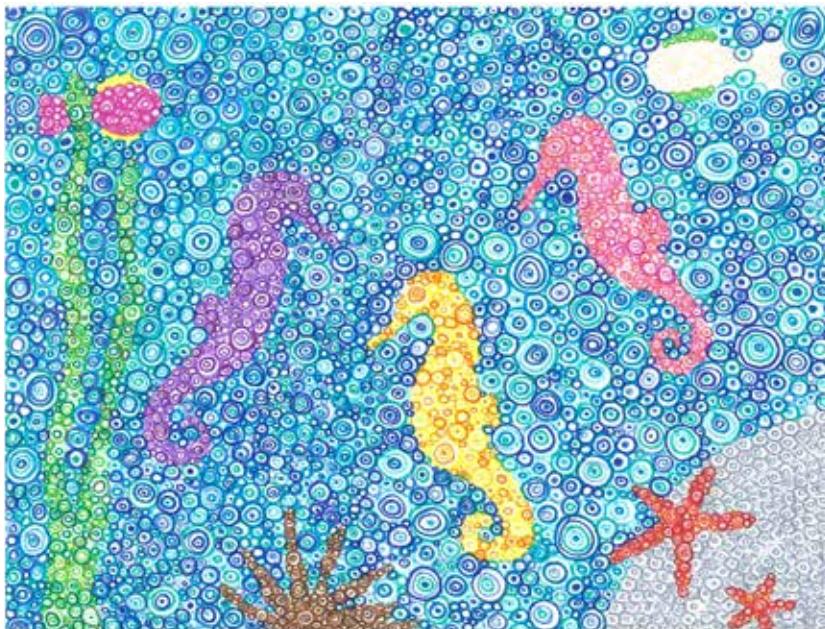
Petra Radojčić, VIII. razred - „Proljeće“

Osnovna škola Tar – Vabriga

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Beskraj

Šećeš popločenom šetnicom, s jedne se strane proteže more, s druge se uzdižu zidine staroga grada. Sve je tako mirno. Duboko udišeš svježi maestralski zrak. Žuto svjetlo uličnih lampi održava mrak podalje, ali svemu pridaje sjenu. Da nema njih osjećao bi se kao da si sam na svijetu. Ritmično udaranje valova o obalu stišava tvoje kaotične misli. Zagledaš se u crno plavetnilo i promatraš kako se giba, pitajući se što pliva u njegovim dubinama, što krije njegovo tlo. Prilaziš rubu kao omamljen pjesmom sirena. Gledaš u svoju nemirnu sjenu i pokušavaš se sjetiti kako si došao ovdje. Podigneš pogled prema nebu u nadi da će ti mjesec dati savjet, ali njega nema; tamni oblaci dominiraju. Sve je tih. Sve je razočaravajuće

Tena Mihoković, VIII. razred - „Podmorje“

Osnovna škola Tar – Vabriga

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

tiho. Zatvaraš oči i čekaš da se nešto dogodi, bilo što.

Gledaš prema mjestu na kojem su se do maloprije spajali nebo i voda, i čekaš svijetlo. Čekaš da sunce proviri iz mjesta gdje je uronilo, ili da se pojavi iznad zidina i obasja svijet kao da noć nikad nije pala. Čekaš da osjetiš tu zlatnu toplinu na svojoj koži, da čuješ blagu melodiju morskog orkestra koju samo rijetki ribari uspiju čuti. Pogledavaš oko sebe i čekaš da se sjene pomaknu, da započnu svoj kratki ranojutarnji ples koji izvode dok svi spavaju, nakon čega se povuku i ostave pozornicu ljudskim siluetama kojima su tek pratrja. Pridružio bi im se u tom melankoličnom valceru, kada bi ti samo dali priliku. No, sve je i dalje mirno. A ti i dalje čekaš.

Gledaš daleko prema crti gdje se sada spaja tama s tamom i zazivaš oluju. Zazivaš munje koje će razderati tamu oblaka i čija će bjelina prodrijeti do skrivenog srca morskoga. Tražiš grmljavinu da da glas tvojim mislima kako ne bi ostale utišane, zakopane duboko u tvojemu biću kao tek jeka ideja koje su mogle postati stvarnost. Prizivaš vjetar čiji će vrisak biti jednak onome u tvojoj glavi i pljusak težak koliko i teret kojeg nosiš na srcu. Želiš da se stvore neo-buzdani, pohlepni valovi koji će progutati obližnje brodice i odlomiti kamen na kojem stojiš. Prepuštajući se njegovoj hladnoći, pitaš se bi li te more prihvatiло kao svoga, ili odbacilo kao uljeza koji žudi za nečim što nikada neće biti. Ali ne dešava se ništa.

Svetlost lampi nestala je. Osjećaš kako noć pulsira, postaje stvarna. Omata se oko tvoga tijela, ne pušta te. Želi unutra, gdje joj je i mjesto. Crne ruke oko tvoga vrata stišču, ali ne puštaš ni glasa. Ne čuješ ništa osim zaglušujuće tištine. Pogledaš gore, u nebo bez oblaka. Molis mjesec da ti šapne tajnu, samo jednu od mnogih. Ali njega nema. Molis zvijezde da padnu, da iščeznu kao što ćeš ti iščeznuti; kao da te nikada nije bilo. I dok dah poprima vrijednost i srce postaje dijelom noći, sve ostaje isto.

Otvaraš oči. Sati su prošli. Mrak oko tebe postaje dublji, ali jednako miran. Nemir u tebi samo raste, ali utišan. Žudiš za nečim neodređenim i čekaš da se dogodi. Dok više ne možeš čekati. Još jednom pogledaš prema nevidljivom horizontu; tmina te ne priziva. Posljednji put podigneš pogled prema nebu; oblaci su se malo razrijedili. Nema više odjeka onog proganjajućeg zova sirena. Možda ga nikada nije ni bilo. Odmičeš se od ruba i nastavljaš hodati. Ne osvrćeš se, jer znaš da se ništa neće dogoditi.

NAGRADA – KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA – HRVATSKI JEZIK

Roberta Radman, IV. razred opće gimnazije

Srednja škola Mate Balote, Poreč

Lukrecija Skolan, VIII. a razred

Osnovna škola Poreč

Mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

Moja šalica čaja

Nekad je strašna misao da je sve prolazno i nestalno, labilno i krhko. Pomisao da je, možda, život bezvrijedan i nepostojan... Taj pomiclaj da će sve ono što je pomno promišljeno, napisano pa tek onda izrečeno bit pretvoreno u zaborav. Kako ta strašna misao može biti ujedno i veličanstvena i ugodna, ali i spokojna i čarobna.

Ne mogu si pomoći sa spoznajom da ta misao, ponekad, susreće i mene. Odrastam i staram. Kada ostarim, sada shvaćam, raspast će se... Svakim mi je danom ta misao sve bliža, kao da postaje dio mene i moga, zasad, postojanog svijeta. Ona je sve bliže, dani su sve kraći, a svijet sve hladniji. Sjećam se svog djetinjstva, svijeta u kojem ta misao nije postojala. Bila je daleko i činila se nestvarnom. Sama pomisao o hladnometu svijetu bila mi je smiješna, uvjerenja da ne postoji ništa ljepše od samoga postojanja. Od tada nije prošlo previše. Još se smatram djetetom, no svakim su danom moja sjećanja iz djetinjstva sve prozirnija... Gotovo neprikosnovena. Nedodirljiva. Djetinjstvo koje je nekada postojalo više je nalik dremovnu jutarnjem snu, kada u trenutku pospanosti ni sama ne uspijem razaznati stvaran svijet. Još čujem žamor razgovora iz sna koji se, mojim buđenjem, stapa s bojama moje sobe i, polako i gotovo neprimjetno, nestaje. Isto tako, svakim danom, sjećanja na moje djetinjstvo pretvaraju se u taj blijedi, zaboravljeni san.

Kada se i probudim iz takvog, jutarnjeg sna, najčešće ponovno zatvaram oči kako bih odspavala još malo, pokušavajući se pritom sjetiti onoga što sam malo prije mogla nazvati snom. San, kakav god da je, samo je san, bezbržan i lak. Sve se odvija svojim tempom, a svijet se u njemu stvara samo mojim motrenjem. Baš tako zamišljam i svoje djetinjstvo, bezbržno i gotovo mistično. Dani su bili bez planova, a trajali su vječno. Mogla sam cijeli život preživjeti od samog izlaska sunca pa do njegova odlaska, natrag prema zapadnoj strani zalaska.

Ne postoji određeni miris, zvuk ili slika koja me odvede na mjesto djetinjstva, nisam te sreće. Kao i jutarnji san, lovim ta sjećanja u košmaru svoje sobe i misli i, ako imam sreće, prisjetim se toploga seoskoga ljeta. Ustala bih se rado, ponekad i prije zore. Čak i danas nitko me ne može uvjeriti da ne postoji nijedno doba dana i života koje je ljepše od samoga početka. Miris čistoga zraka... Obožavala sam taj miris, koji je u ljetnim jutrima još bio svjež. Prozori su uvijek bili širom otvoreni, iako mi je mama branila da ih otvaram preko noći, od straha da ne padnem ili da nešto ne uđe. Meni je cijela ta ideja „zatvorenih prozora“ bila potpuno suluda i bez obzira na njene zabrane, katkad i kasne noćne provjere, uvijek bih ih ponovno otvarala. Vrijedilo je!

Budio me zvuk pijetla ili pjeva ptica, a nekad bi se sramežljive juturnje zrake iskrale u sobu i tih najavile pojavu novoga početka. Boje ljetnih jutara prelijevale bi se na istoku u to-

ple boje raznih nijansa u tako čarobnome skladu. Već sam tada posumnjala da je takozvani Bog umjetnik koji svakoga dana priprema novo platno, baš za mene. Ponekad bih prespavala ono prvo glasanje pjevca, a nekad bi čak i zrake sunca zaobišle moje prozore... Tada bi me probudio miris prženih zrnaca kave. Obožavala sam taj miris. Mogu reći da mi je i danas to jedan od dražih mirisa koji me mogu probuditi. I opet se moja mama protivila. Ovoga puta da tako mala pijem kavu, no kada ona ne bi obraćala pažnju... Otpila bih koji gutljaj.

Jutro bismo, uglavnom, proveli gledajući televiziju ili slušajući stari radio. Upečatljivo mi je sjećanje na taj maleni stari radio. Znala sam se pitati: „Kako tako mali radio može pjevati tako puno pjesama?“, štoviše bila sam uvjerenja da u njemu žive mali ljudi koji bi pjevali i svirali, a u slobodno mi vrijeme, kada je radio bio ugašen, ti isti mali ljudi spavalni na livadi. Danas mi je smiješna i sama pomisao da sam nekoć mislila da u toj mehanici postoji pravi svijet malih ljudi. To mora da je bilo jedno od neobjašnjivih čuda dječje maštete.

Ta su sjećanja navirala poput morske pjene, u kojom sam nekad znala plivati. Umjela sam u vodi provoditi sate i sate, prevrćući se u vodi i uživajući u svakom zamahu. Stopila bih se s njim, preokretala i, širom otvorenih očiju, gledala prema dnu, pokušavajući ga dotaknuti. Stijene su se činile kao planine, a morski pjesak poput pustinje. Iznad svega letjela bih ja, promatrajući taj svoj mali zamišljeni svijet. Izašla bih tek kada bi mi se prsti u potpunosti smežurali ili kada bi me mama obavijestila da je vrijeme za odlazak. Nisam voljela napuštaći plažu. Tamo mi je bilo najljepše. Svaki mi je korak bio težak, a nekad bih znala uputiti još jedan pogled natrag, prema svoj toj čistoj beskrajnosti. More. Sunce. I taj horizont. Taj mali prag što dijeli more od neba kao da je blijedio, kao da više nije bio ono što je nekoć bio.

Nit' je sunce ugodno nit' je more toplo, ali taj horizont... Potpuno blijed. Ta beskrajnost plavetnila više mi nije misterija. Više mi nije bajka. Iz te pjene nemirna mora iscrtalala se slika koja je možda znak da sjećanje nestaje kad već u sljedećem valu slika toga djetinjstva postaje samo morski šum, poput tihog šapata koji govori da san, onaj ranojutarnji lucidni san... On nestaje mojim budenjem.

POHVALA – KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA – HRVATSKI JEZIK

Gaia Modrić, IV. razred jezične gimnazije

Srednja škola Mate Balote, Poreč

Mentorica: Tina Horvat, prof.

Tena Pavković, V. razred - „Ptica“
Osnovna škola Tar – Vabriga
Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Posljednja večera

Noć, nebo obasjano milijunima zvijezda. Mir, tišina i sablast. Ta je noć bila posljednja za moj grad. Grad s tisuću kanala, još toliko spomenika i sto tisuća duša o kojima će pisati. Moj grad i uskoro ničiji više.

Godina je 9 980. prije Krista, četvrti dan u tjednu, običan dan, kao i svaki drugi dan. Ulice moga grada ispunjene su ljudima, djecom koja trče od foruma do stare tržnice, trgovci prodaju svoju robu, a bludne žene dozivaju nekog sljedećeg... Moj grad. More ga kupa sa svih strana, Sunce ga grije sa svih strana, voda ga napaja sa svih strana, a Meteotida ga čuva od svih tih sila zajedno.

Prije mnogo eona moj grad i ja teleportirani smo na praznu, ružnu i izmučenu zemlju, bez ljudi, duše i topline. Vođeni samo nečim što se ovdje zove srce, naučimo što je dom, ljubav, toplina i obitelj. Započeli smo nemoguće. Ništa je postalo Nešto.

Meteotida... Stvarnost moga grada i mene, iz našeg starog svijeta, naša sigurnost koja će, nažalost, i ovdje poći po zlu. Tisuće metara kablova napunjениh fuzijom i fisijom koja iskri milijunima žarnica što oblikuju jedan veliki štit. Milijun svjetlosnih niti koje štite moj grad i mene, kao i svakoga dana. Sve do onog kobnog dana, na mojoj starom i izmučenom planetu.

Meteotida... Što se dogodilo?

Buka djece, galama trgovaca... Sve do jednog velikog WUM-WUM-BWOOM-a. Meteotida se raspala u milijun iskrica koje su parale duše, srca i oči mojega grada.

Sve što smo izgradili i zavoljeli u djeliču sekunde je nestajalo, oblak dima skuplja se od formuma, cilindrično gutajući sve meni poznate ciglene tvorevine. Krici, uzdasi i plač... Moj grad i ja. Nebo je postajalo tamno, skrivači ono malo dobrih duša na životu.

Tišina, prokleta tišina... Zatim glasni žubor, sve bliži jauci i krici... Pa opet tišina, ta prokleta tišina.

Moj grad i ja. Praznina, sve je nestalo u sekundi... Samoča.

Budan sam. Brojim točno 4 380 365 neprospavanih dana i noći.

A sada još jednom... Moj grad i ja. Sve nanovo. Samo ovoga puta je danas i veće.

Nova nam se apokalipsa bliži, a mi toga nismo ni svjesni. 320. dan neke nove bolesti, ali ta nas bolest samo priprema za ono što slijedi. Moj grad još spava, u neznanju.

Dragi čitaoče... Ti si moj grad!

POHVALA – KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA – HRVATSKI JEZIK

Antonio Jukić, II. razred jezične gimnazije

Srednja škola Mate Balote, Poreč

Mentor: Ivan Ćupić, prof.

Eni Legović, VII. razred

Osnovna škola Joakima Rakovca Sv. Lovreč Pazenatički

Mentorica: Eni Blašković, prof.

Pinokio

U jednome gradu živio je vrijedni drvotokar po imenu Đepeto. Obožavao je raditi svoj posao kojemu se toliko posvetio da se nije u životu uspio skrasiti i imati svoju djecu. Već u poznim godinama, svjestan toga da mu je ljubav prema poslu oduzela mogućnost da ima svoje potomke kojima bi prenio ljubav prema svome poslu i ostavio sve što je tijekom života stvorio, obuzela ga je tuga i razmišljanje o izgubljenom vremenu.

Dok je razmišljao o svemu tome ležeci sam u svom krevetu, prelistavajući luke katalog, na dječjem odjelu ugledao je razne drvene igračke te mu je u tom trenutku sinula ideja... Zašto ne bi i on izradio nešto slično za djecu obližnjeg dječjeg vrtića, naselja Čimižin u kojem je i sam živio? Naručio je tako iz Bauhausa, preko webshopa sav materijal koji mu je u tu svrhu bio potreban. Posao mu je svakako bio olakšan dolaskom novog tokarskog stroja koji je naručio preko Amazona, a ledice za izradu očiju i dugmadi preko Aliexpressa. Dao se on na posao te je u dva dana sve bilo gotovo. Naposljetku – toliko mu se sve to svidjelo da je i sebi odlučio napraviti jednog drvenog lutka koji bi ga uveseljavao u trenutcima kada bi razmišljao o prolaznosti svog života. Stavio ga je na prozor i poljubio za laku noć pomislišvi kako bi bilo lijepo da je on pravi dječak. Te je večeri Šprajc na RTL Direktu izvještavao o tome kako je na nebu zamijećena čudna pojавa raspoređa planeta koja nije bila videna sve od 1682. godine u kojoj se dogodio niz neobjašnjivih fenomena. Na kraju tog priloga Šprajc je, u svojoj maniri ležernog voditelja, ponovno izjavio svoju poznatu izreku: „Ako noćas budete dobri i pridržavali se svih epidemioloških mjera, možda načas ugledate i Štrumpfove“. To je nasmijalo Đepetu koji je pomislio kako bi za razliku od toga bilo lijepo oživjeti tog lutka kojeg je vlastitim rukama izradio te je s tom mišlju utonuo u san.

Usred noći, čudna je svjetlost obasjala Đepetovu sobu i probudila ga iz sna. Neka neobjašnjiva sila vodila ga je prema zrakama svjetla koje su se probijale kroz prozor na kojemu je starac stavio drvenog lutka. U tom trenutku drveni se lutak osvoio na noge i okrenuo prema Đepetu. Đepeto je nepomično stajao na mjestu ne vjerujući svojim očima. Lutak raširili ruke, zagrli starca i oslovi ga ocem. Suze radosnice potekle su Đepetu niz ozarene obaze, a njegovu veselju nije bilo kraja. Starac odluči lutka nazvati Pinokio i od toga dana njih dvoje bili su nerazdvojni.

U rujnu, Pinokio je krenuo u školu na Finidi. Nije se najbolje snašao sa slovima i brojevima, a još su ga manje privlačile sve one šarene knjige. Više ga je privlačio obližnji park. Počeo se družiti s dvojicom starijih dječaka iz kvarta, a obzirom na to da je bio jako povoljiv, njihov loš utjecaj odveo ga je na krivi put. Počeo je lagati, krasti, pušiti i piti iza škole, a jednom se čak malo poigrao i s vatrom, kada su završili u uredu ravnatelja, a bila je pozvana

i policija. Nakon tog događaja, shvatio je kako je njegovo društvo štetno za njega i odlučio se odmaknuti od lošega društva. No nije to bilo tako jednostavno jer su ga oni stalno bombardirali porukama na Fejsu i Viberu. Đepeto je odlučio tomu stati na kraj. Srećom, u grad je došao lunapark, što je dvojicu dječaka toliko privuklo da su zaboravili na njega.

Đepetu je lakinulo što je problem s lošim društvom napokon riješen. Pinokio se, poučen lošim iskustvom, uozbiljio, posvetio školi te ga je Đepeto za iznimian uspjeh nagradio najnovijom PlayStation konzolom s kojom će se na najnovijem Samsung Oled televizoru moći igrati. Pinokio je kasnije upisao školu Callegari te je tamo postao dizajner namještaja. Zaposlio se u Ikei i s ocem Đepetom odselio u Švedsku gdje i danas sretno žive.

POHVALA – KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA – HRVATSKI JEZIK

Emma Berta Boćkor, I. razred opće gimnazije

Srednja škola Mate Balote, Poreč

Mentorica: Tina Horvat, prof.

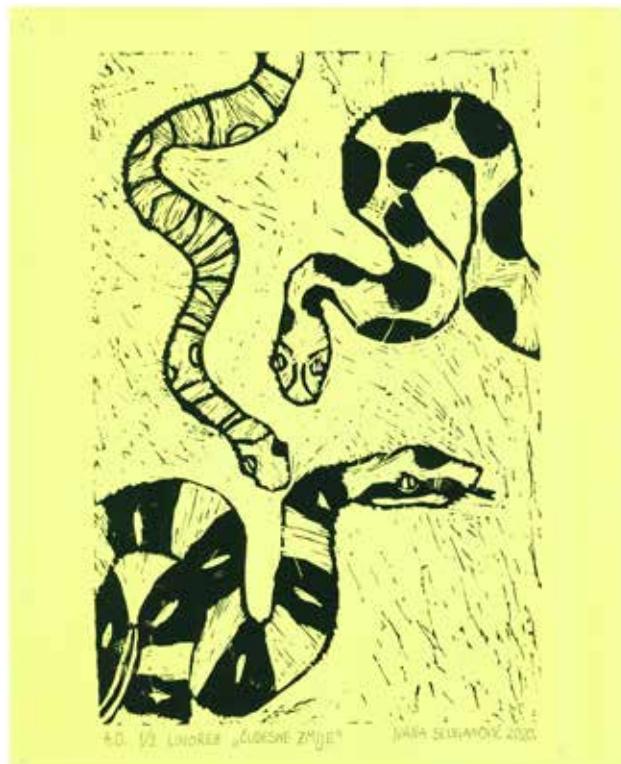
Valentino Ribarić, V. razred - „Zmaj“

Osnovna škola Tar – Vabriga

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Piccole cose

Un abbraccio, un bacio, uscire con gli amici, andare a scuola, andare al lavoro sono piccole cose che oggi ci mancano. Una volta erano scontate e non avevano un grande valore. Facevano parte della nostra quotidianità ed erano cose normali. Ma chi avrebbe mai immaginato che le piccole cose erano quelle veramente importanti? La nostra vita è cambiata alla fine del 2019 quando la Cina ha informato l'Organizzazione mondiale della Sanità che a Wuhan si è verificata una serie di casi simili alla polmonite. Il virus non corrispondeva a nessun altro conosciuto.

Ivana Sluganović VIII. b razred - „Čudesne zmje“

Osnovna škola Tar - Vabriga

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof..

Il virus ha iniziato a diffondersi nel mondo e da un caso si è sviluppata una pandemia mondiale. Il Coronavirus o COVID-19, come lo chiamano gli esperti, si è diffuso nei paesi come Italia, Spagna, Stati Uniti, India, Brasile, Russia ma anche in Croazia.

All'inizio nessuno ci credeva ma poi le cose sono peggiorate e la gente non poteva più uscire. Il lockdown in Croazia è durato 2 mesi.

In questi 2 mesi ho riflettuto molto. Non vedendo i nonni e gli amici ho iniziato a sentire la mancanza della mia normale quotidianità. Ho dovuto abituarmi a portare la mascherina, tenere la distanza e non uscire per non far diffondere il virus. Non andavamo più a scuola ed eravamo chiusi in casa davanti al computer per ore e ore. A dire la verità mi mancavano i miei compagni di classe e anche la scuola dal vivo. Cose che facevo prima non le potevo più fare o le facevo con meno libertà. Ad esempio uscire fuori e andare da qualche parte non era più possibile senza la mascherina.

All'inizio la odiavo e non la sopportavo proprio, invece col tempo ho imparato che è l'unico modo per non infettare noi stessi ma anche per proteggere gli altri. Mentre ero a casa speravo che le cose migliorassero e che il virus sparisse per sempre. A me ha tolto la libertà delle piccole cose, ma a tante persone ha tolto la vita. Mi sento fortunata e sono molta grata perché la mia famiglia non si è mai ammalata e non ho perso nessun membro della famiglia.

Alle persone che non ce l'hanno fatta ci penso spesso. Provo malinconia e mi sento scoraggiata. Il virus ha influenzato la gente economicamente ma anche psicologicamente. Alcuni sono rimasti senza lavoro ed altri non hanno i soldi per andare avanti. Il virus ha creato una grande crisi mondiale che non sarà così facile da risolvere.

Giorno per giorno seguivo il numero dei casi. Quando i casi sono diminuiti all'improvviso per la prima volta vidi un piccolo spiraglio di luce nel buio. Il cuore mi batteva forte come se volesse uscire dal mio petto. Era un piccolo passo verso la fine e adesso è già passato un anno dal primo caso. La gente lavora, i bambini vanno a scuola, insomma tutto è un po' più normale anche se il virus esiste ancora.

Anche se è una cosa brutta, ha aperto gli occhi alla gente e ci ha insegnato ad apprezzare tutto ciò che abbiamo. Penso di aver capito quanto sia importante avere vicino la famiglia e i veri amici. Ed ora posso dire di essere riconoscente per tutte le piccole cose che ho.

NAGRADA – KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA – TALIJANSKI JEZIK

Ilari Stojnić, IV. razred opće gimnazije

Srednja škola Mate Balote, Poreč

Mentorica: Daisy Ghersinich Fiškuš, prof.

Migliori amici

Non ho una definizione esatta per spiegare che cos'è la vera amicizia. Durante la vita una persona fa molte amicizie, ma quali sono quelle vere? Quelle che durano per tutta la vita? Le persone entrano costantemente nella nostra vita, ma purtroppo con il passare del tempo le stesse persone ritornano ad essere, come all'inizio, solo degli estranei.

Ho molti amici, ma solo due sono i migliori. Per me l'amicizia è un rapporto fatto di fiducia e sincerità. Le uniche persone sulle quali posso contare sempre sono i miei genitori, i miei migliori amici. Quando sono triste, arrabbiata, indecisa, oppure quando ho dei problemi loro sono sempre al mio fianco, tenendo in tasca i migliori consigli. Loro sono i miei supereroi invincibili. Più cresco, più mi rendo conto cosa significhi essere migliori amici. Poche sono le persone che ti ameranno quanto ti amano i genitori, poche sono le persone che crederanno in te e poche sono le persone delle quali potrai fidarti.

Quando ho paura la mamma è quella che mi ricorda di essere coraggiosa, quando sono insicura il papà è quello che mi ricorda di avere speranza e di non mollare. Grazie a loro sto diventando una persona coraggiosa, forte e fiera di me stessa. Anche se spesso non andiamo d'accordo, sono molto felice di avere loro due al mio fianco. Spesso i genitori dicono: „Quando crescerai, capirai cosa ti dicevamo”, ed hanno ragione. Ci serve tempo per capire che proprio i genitori sono quelli che ci amano di più, anche se da alcune loro decisioni talvolta non sembra così.

La vita è imprevedibile, è piena di cose belle, ma a volte, anche di quelle brutte. Nei momenti bui ci servono i nostri migliori amici, e per questo motivo dobbiamo essere grati di avere i nostri genitori, i nostri supereroi.

I miei genitori non hanno mai ricevuto un 'grazie' per essere altruisti, per aver messo mia sorella e me al primo posto, per essere stati i nostri migliori amici anche se a volte non lo abbiamo meritato. La vita è breve e per questo motivo dobbiamo essere grati per tutto ciò che la vita ci ha dato.

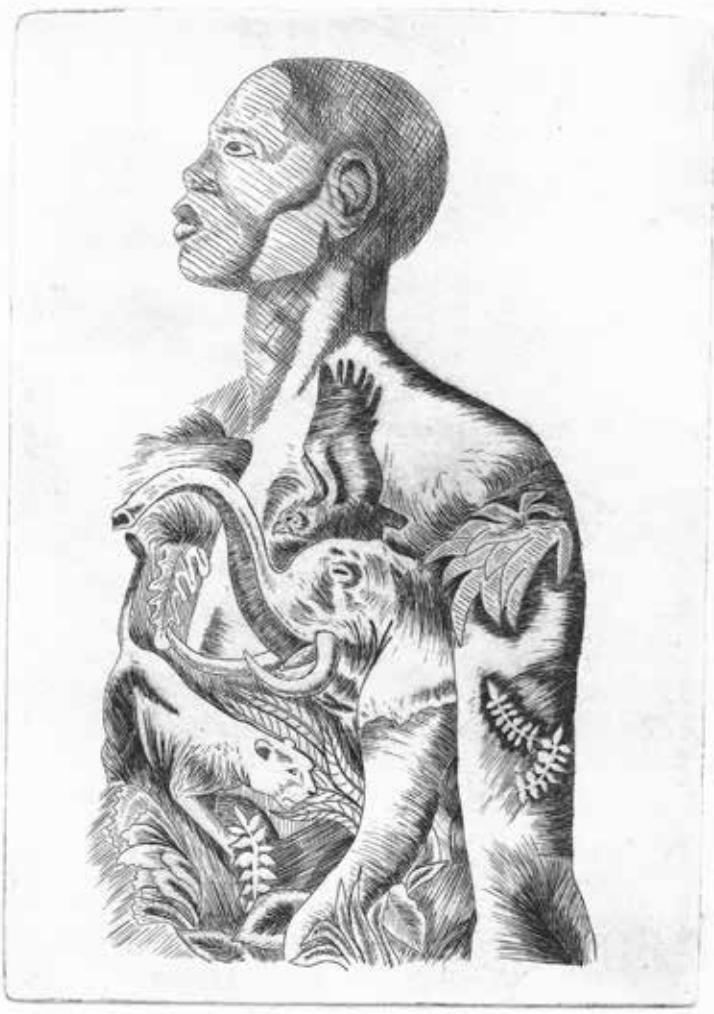
POHVALA – KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA – HRVATSKI JEZIK

Paola Paljić, IV. razred opće gimnazije

Srednja škola Mate Balote, Poreč

Mentorica: Daisy Ghersinich Fiškuš, prof.

.Zabok 2021'

Sara Božić, IV. razred - "Porijeklo čovjeka", bakropis, 21x15 cm, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

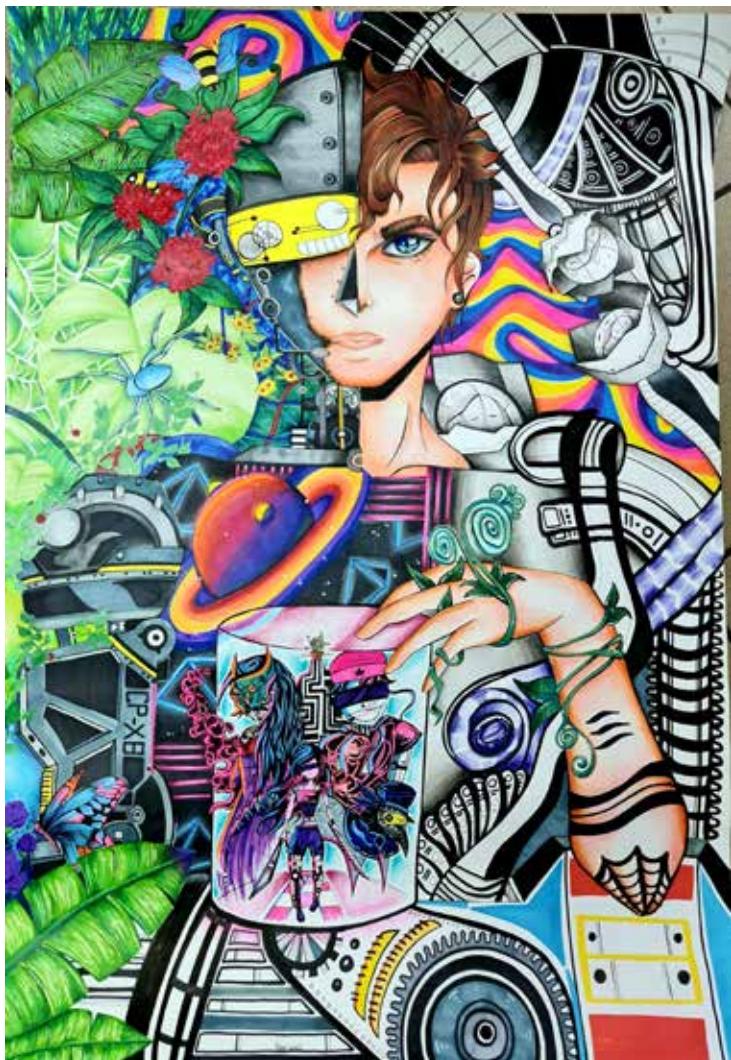
Mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.

Samo zidovi znaju istinu

„Ahh, još jedan običan dan na ovom teškom i iscrpljujućem poslu“, govorio je i osmje-hvao se, kako je sam sebe nazivao, najokrutniji lopov. To je bio glavom i bradom, iliti brkom i nosom, lopov Shvac. Shvac je sudionik jedne bande lopova, ali ne samo sudionik, već sam šef. S njim su radila još dvojica; Shvic i Swarovski. „Dečki, moramo se naspavati, sutra rano prije zore idemo u ulicu Delec, a znate da se tamo nalazi ona banka koju već dugo hoćemo čapit“, izložio je gazda kolegama.

Nakon dobro prospavane noći, ujutro su bili spremni za akciju. Uzeli su crne rukavice i vreće, izašli iz kuće pa se uputili prema ulici gdje se nalazi banka. Hodali su kroz maglu dok je sunce polako svitalo. „Dečki, evo nas“, rekao je Shvac očaran predivnim pogledom na banku. Naime, banka čiju je donju stranu obasjavalo sunce, bila je napravljena od brušenog srebra i malih okruglastih prozora, a zna se da je takav kič uživanja za lopove. Pentrali su se do prozora pomoću užeta, a kad su jednom nogom kročili unutra, šef im se obrati: „Ovako dečki, moramo polako ući jer postoji mogućnost da je ova prostorija puna infracrvenih...“ Gazda nije ni završio rečenicu, kad se odjednom začuje buka! „Detekcija krađe, automatsko zatvaranje za 10 sekundi.“ Gazda se uhvati za glavu: „Shvic! Stao si na infracrvenu zraku i izdao nas!“ „Oprostite gazda, znate da nisam namjerne... Nisam mislio...“ mucao je Shvic dok se pokušavao opravdati dok su koračali prema kući. „Ma daj šuti Shvic, sve nam je u vodu palo!“ vikne Shvac i nastavi govoreći nešto nerazumljivo sebi u lijevi brk. U jednom trenutku, Shvic nagazi na nešto pa to podigne. Šef odmah upita Shvica što je to. „Iskreno, ne znam, neki komad novina, budem hitil to...“ Gazda mu odmah uzme papire iz ruku. „Daj mi to da te opalim time po glavi!“ Malo bolje pogleda u papir pa uzvikne: „Hmm... Shvic, pa ti si genije!“ „Znam, gazda... mislim, ja sam te vam oduvijek govoril...“ Swarovski zaintrigirano upita: „Kaj je tu popisano, šefe?“ „Piše da je kuća, nedaleko od banke, napuštena i navodno ukleta... mislim da je to naš novi plijen!“ Swarovski na to prokomentira: „Šefe, ali piše da je ukleta, ne mislite možda da je pametneše ipak ne iti nutre?!“ Gazda odgovori: „Ajde umuknite, još danas ćemo je posjetiti i opljačkati, je li vam to jasno? Ne može proći dan, a da nekoga ne opljačkamo!“ „Jasne šefe!“ poviču Shvic i Swarovski u isti glas. Ostatak su dana lopovi proveli planirajući kako će provaliti u kuću, ali ne znajući na koga će se namjeriti.

Kad se više nije čuo ni ptičji pjev, samo gluhi mrak, trojica lopova opremila su se crnim maskama, rukavicama i vrećama. Polako i tiho prolazili su kroz ulicu Delec u kojoj nije bilo ni žive duše. Grane su se u ritmu nijihale kao da su ih upozoravale da se približavaju negdje, nečem, nekom... Shvac izusti: „Gazda... Gazda... Ja se... Ja se boji... Ja se bojim...“ Gazda to nije

Maja Škrlin, IV. razred - "Evolucija", B1 format, kombinirana, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Mentorica: Anuška Alfirević, prof. savjetnik

mogao slušati: „O, daj šuti, došli smo dovde, sada nema vraćanja!“ Kada su došli dovoljno blizu kuće, gazda ponosno grakne: „Evo nas, propalice jedne, stigli smo! Pazite da vam kuća ne pojede oči.. Hahaha, budale.“ Novi je plijen bila stara bijela urušena kućica za koju se mislilo da je napuštena. Dvorište te kuće činila je šikara, a oko dvorišta je bila velika smeđa ograda. Put do kuće gotovo se nije ni vidio. Vrata isto nisu bila Bog zna što. Bila su drvena i napravljena od istog materijala kao ograda koja okružuje cijelo dvorište. Swarovski uhvatiti kvaku na vratima i panično šapne kolegama: „E, dečki, tu su vrata, kaj da sad delam?“ Šef mu odgovori: „Uđi unutra, a mi ćemo za tobom.“ Shvic se sav preznojio: „Isusek moj, Isusek...“ Kada je Swarovski bio spreman otvoriti vrata, nije ni trebao povući kvaku jer su se već sama otvorila. Shvic, Shvc i Swarovski kročili su unutra, a u kući ih je dočekalo iznenadjenje. U kolibici je bila mlada žena. Imala je dugu plavu kosu, crnu haljinu poput ugljena, prekrasne crvene obrašćice i crne, svilene rukavice. Žena se nije činila iznenadrenom posjetom: „O, pa tko je to meni došao, tri prelijepa mladića, uđite, uđite...“ Shvic kaže šaptajući: „Dečki, mene je strah, ova mi je nekak sumljiva!“ Gazda ga ušutka i pogurne u kuću. Mlada ih je žena lijepo ugostila u svoj dom, uzela im je jakne i posjela za okrugli drveni stol.

Odjednom joj se izgled promijenio. Bila je pogrbljena i na sebi je imala pregaču. Kosa joj je bila pepeljasta, a na ramenu joj je stajala vrana. Najčudnija stvar na njoj bila je ta što nije imala jedno uho. „Nadam se da me niste dugo čekali!“ Shvocu padne donji dio čeljusti do poda: „Tko ste vi?“ Starica im objasni: „Da vam se sada napokon predstavim... Ja sam Alesandra i imam 66 godina. Mogu smanjivati i povećavati stvari i ljude, i raditi još mnoge trikove...“ „A možemo li mi sad, nakon ovog velikog, lijepog govora, ići? Ne želimo mi smetati.“ uzvikne Shvic ponizno. Starica se pobuni: „Vi? Vi ići? Kakvo glupo pitanje! Prvo morate riješiti jedan zadatak! Pitanje je samo hoćete li ga obaviti kako treba!“ Gazda je već bio očajan: „Sve ćemo napraviti, samo nas pustite van!“ Uto ona počne: „Slušajte pozorno, odradit ćete ploču sudbine, a ta će ploča odrediti hoćete li ili ipak ne, iz moje kolibe izići!“ Shvic je opet bio zburjen: „A kaj bi mi trebali napraviti, vaše vještčanstvo?“ Ona na to samo izgovori čaroliju: „Čiri-bu-čiri-ba; smanji ova tri čovjeka, neka idu, neku se bore, njihov život zove!“ Shvic, Shvc i Swarovski smanjili su se poput malih buha i stvorili u su se nekom virtualnom svijetu. Swarovski je bio sav bijesan: „Ej! Kakve su ove vradžbine!? Ta stara baba nas je začarobirala, a mi ni krivi ni dužni!“ Odjednom se oglasi poznati glas: „Imate, kao što sam već i rekla, zadatak. Ako ga uspijete obaviti kako treba, ploča će vas vratiti u stvarnost i možete otići, a ako ne uspijete...“ Swarovski nije dopustio da Alesandra dovrši rečenicu: „Što ako ne uspijemo?“ Muk.

Zaori se vještčin smijeh, a ispred lopova pojave se kamene pećine. Šef se glasom punim nade obrati Shvicu i Swarovskom: „Dečki, ovo je jako važno obaviti kako treba, potrudimo se, idemo!“ Kada su se približili pećini, Swarovski je bez razmišljanja ušao u nju. „Obavijesti nas što vidiš unutra!“ dovikivali su mu Shvc i Shvic. „Ništa nema osim... Hm... Ovo je... Nečija

dlaka?!" Gazda zaurla: „Donesi je odmah van!“ Swarovski izade i pokaže dlaku ostalima. Gazda pogleda dlaku, okrene je nekoliko puta, pomiriši, jezikom isproba. Isprobala su je i ostala dvojica. „Koliko ja znam, to je dlaka neke mačke, a budući da ovdje nema mačaka, a blizu je šuma, ovo bi bila dlaka vuka. Shvic se odmah složi: „Da, bravo gazda!“ „U redu, ali mislim da sam još neke sjajno videl h pećini, idem provjeriti!“ Nakon malo vremena začuje se Swarovskov glas iz dubine: „Ljudi, našel sam neke!“ Šefe mu dovikne: „Izadi van s time da vidimo što je prije nego što nas nekakav vuk pojedel!“ Swarovski izade van i pokaže ostalima otkriće. Shvic razočarano pogleda: „Pa to je bočica!“ „Znam da je bočica, nije da sam čorav, ali ne znam za kaj će nam!?" Uto se javi Alesandra, sada već ponosna i sretna. Cerekajući im kaže da su upali u zamku i da će sada patiti kao što je i ona godinama patila! Predala je bočicu sudbine u tude ruke i napokon je slobodna. Kuća koje su se svi bojali postane prekrasna, sva se mahovina povuče, a ona postane prekrasna mlada djevojka. Čini se da je Alesandra nasamarila lopove baš kao što su oni nasamarili sve one osobe koje su opljačkali. Upali su u zamku koja će ih doživotno koštati, a što je zapravo bilo s njima u toj pećini nakon tog kognog događaja i jesu li se uspjeli spasiti, samo zidovi znaju istinu.

MALA NAGRADA GJALSKI – 1. NAGRADA

Sara Premerl Peštaj, VII. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentorica: Lucija Mlakar, prof.

Andrija Mikša, IV. razred - "Slikar ", A3 format, digitalna grafika, 2021.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok
Mentorica: Anuška Alfirević, prof. savjetnik

Graja v kokošnjcu

Ljudi dragi, bile vam je te jenega jutra v rujnu. Si su još spali, ali h kokošnjcu nije bile točne tak - si su spali osim kokoteka Jureka. Zbudil se male prije, još mu nije počela smena. Nije se Jurek bezveze zbudil tak rane, nek zate jer je tatek trebal postati!

Taj čas zazove ga njegova žena Katica: „Jurek, Jurek!“ Jurek je mam dobiežal. Kad je došel, imel je i koj videti, postal je tata! Bile ih je točne pet, zgledali su kak mali huligani! Jen je bil žuti kak sunce pak se zval Sunček, drugi je bil kakti male šari, a okruglasti ke loptica - tje je bil Šarec, treći je bil črni kak noč, a zval se Mraček, četrti je bil sivi pa se zval Sivec, a peti - Bucek imel je črljene i bucmaste obrašćeke. Par dani pokle mala sretna familija išla je na travnik kre svog dvorišča. Kad su se vrnuli dima, zatekli su graju i uzbunu! Si su se uzbunili jer je došla gospođa Lija. Jurek je bil glavni kapetan pa je počel hmirivati čuče i čučeve. Kad su se hmirili, onda su mu objasnili zake su zdigli uzbunu. Rekli su da su videli lesicu kak prihaja sim, a te je potvrdil Jurekov prijatel, ujedno i njegov prvi pomočnik General. Jurek je pozval Generala h svoj ured sušu da se dogovoriju kak da se riešiju lesice.

„Koj bume zdej, kapetane?“ pital je General.

„Ne znam, ali te da su ovi ostali ničkoristi, te znam.“ odgovoril mu je Jurek.

Mam na to dojde Katica: „Jurek, da nam nebu lesica naše čučeve hkrala!?

„Dok sem ja tuj, ta podmukla lesica ne nikoga zela!“ Jurek veli.

„Znate koj, mogli bi Štefeka zvati da nam pomogne riešiti se lesice.“ hvavi se General.

Zdej se pitate gdo je pak Štefek!

Štefek vam je selski pes koji voli pomagati svojim pajdašima, a rodom je iz Gornje Stubice.

„Generale, ti hoj iskat Štefeka po selu, znaš da se verovatne mota h Golubice, a ti Katica hoj s čučekima h gniezde koj vas lesica ne našla če se vrne sim!“ organiziera Jurek stvar.

Našel General Štefeka h Golubice kak je kapetan i rekел.

„Štefek hodi sim!“ zakričal je General.

Štefek se okrene pa veli: „Koj va je?“

„Došla je lesica pak h sele! Hodи brze z menu h sušu da se z Jurekem dogovorime kak bume se lesice riešili.“

Štefek i General krenuli su prema suše. Kad su došli k suše, Jurek, General i Štefek počeli su delati plan kak se riešiti lesice. Krenuli su h akciju!

Si su se podijelili na svoju stranu. Napravili su malu zamku za lesicu i si su se poskrili

na mesta na kojima ih lesica nemre najti, a oni nju moreju videti. Nakon ne dugo vremena, vidi vidi - došla je i lesica! Kak je lukava, zaobišla je zamku! Štefeku je prekipele i onda je skočil i napal lesicu, a General i Jurek brze su skočili za njim. Te je bil žustri fajt! Te od prašine čovek nije mogel videti! Lesica je prve bila male h vodstvu jer je Generalu par perca spuknula z repa, ali se Štefek tek onda praf zapraf razljutil! Kad je on lesicu dohvatił, nije joj bile spasa. Pokle fajta zgledala je kak pudlica! Nakon dobrih dvajst minut Štefek je pobiedil. Lesica je nakon toga pobiegla h svoju hustu i nije se već vrnula. Dan pokle već je cijele sele brujałe o tem. Si su hvalili Štefeka, Generala i Jureka. Nakon koj je ta hrabra trojka stirala lesicu, h kokošinju je bil mir. Čuće i čučeki su slavili h čast našim junakima. Same su se tuj i tam čuće znale pokljuvati zbog nekog zrna kuruze, a bome je i h cielem selu bil mir! Tak su ti tri pajdaši postali praf pravi junaki! A naše junake i den denes morete najti h naše lijepo Gornje Stubice kre Gupčeve lipe!

MALA NAGRADA GJALSKI – 2. NAGRADA

Karla Omerza, V. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentorica: Tina Marušić, prof.

Tomislav Rafajec, VI. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentor: Željko Kropf, prof.

Osveta

Jutre. Pospane su se megле lieno vliekle črez moje sele. I sunčeke je sramežljive namigavale med oblaki.

Z kuhinje diši fruštikelj. Muoram se stati z postelje. Vekerica je več odzvonila svoje. Napravil sam korak napred, natrag dva jutarnju viežbu. Otišel v kuhnju. Mama i tata su prešli na posel, sestra je još tu, lakiera nofte i pije kavu. Evo ga, zadnji gutljaj kave, puše v nofte da se lak osuši. Sestra ide na fakultet, na predavanja, a ja sam dečec sedmaš.

Ona je prešla, ostali smo same papiga Koki i ja. Denes ne planieram nič posebnoga delati. Zadaču sam napisal včera, a za vučiti se nemam nič. To je uživancija, pustiti dan da te nekak iznenadi.

Začul sam poštarov motor. Nu viš, stigla je dnevna doza računov, kak bi rekel muoj tata. I je, bili su računi. I jena plava koverta. Veli poštar da je to za me. I još je pisale – Za Joška od fren-da. Gdo još pošilja prijatelju pisma? Pak imame društvene mreže. Gda sam procítal – Čuvaj se, mali, osveta se spremal! D. B. – noge su mi počele drhtati, ježeki su prešli po cielem tielu.

Gdo to piše? To mi sigurne nie prijatelj. Kakva osveta? To je tak žmehka rieč. Im nikomu nisam nič napravil. Morti je napisal Jura jer mu nisam dal prepisati zadaču pa je zate dobil jedinicu z matematike? Ili Vinko jer sam mu rekel da je debeli ke pajcek? On je meni rekel da sam spori kak puž pa smo kvit. Ne, ne, sigurno se misli osvetiti Karlo. Njemu sam se baš slatke nasmejal dok je pripovedidal, a jezik mu se plel z aparatem za zube. I još sam ga oponašal kak govori. Je, je, sigurno je on! Ali nema on inicijale D. B. Čak niti jenu kebu ne poznam s tiem D. B. Al s kebami sam si dober, njih ne oponašam niti kaj grđuga i zločestoga poviem.

Če sam več razmišljal o poruke, vse več su mi se znojile ruke. Strah se zavlekeh vu me. Gda bu ta osveta? Denes? Kak bum išel v škuolu? Progutal sam kniedlin kaj je v grlu stal. Nema mi druge, v škuolu moram iti. Odlučil sam biti na oprezu. Morem ja to.

Pri susedove lese pes je zalajal. Tak me splašil da je srce nabijalo sto na vuru. Imam još male do škuole. Kak splašeni zajček sam išel. Strah je bil vu meni, okoli mene, visel je na granami, skrival se med hižami, cerekal se vu vsakom kutu...

Na dvorišču pred škuolu su moji pajdaši. Karlo je došel i pozval me na rodendan. Jura se

pofalil da ima zadaču z matematike, potapšal me po ramenu i pital jesam dobro jer mu zgledim fejst bledi. Vinko je jel servič, dal sam mu jabuku i baš je tomu bil vesel. Rekel je da sam pravi prijatelj. Bogeč dragi, vse mi se zmotale. E su pozabili kak sam ih uvredil z svojimi rieči? Valda me nisu za ozbilno zeli. Onda nisu niti poruku napisali, z olakšanjem sam zaključil.

Spore su se vlikele vure vu škuoli. Gđa je odzvonile, hitro sam se preobul i brže kak veverica zbrisal črez vrata.

Zadihane sam došel doma. Zdaj mi več nigdo nič nemre, na sigurnem sam, doma sam. Sestra me spod oka pogledavala i smejala se. Pred me je porinula cedulju z poruku kaj sam dobil. „E te strah? E bila osveta?“ pitala je znatiželjne. Odmahnul sam z glavu, a u oči su navrle suze.

„Kaj se bojiš? Male sme se šalili z tuobu. Tak da drugi put paziš na svoje rici i ne tužiš mami da si me videl kak se z Darkom kušujem:“

Aaaa, taaaak. Darko. Pa da, D. B. To je Darko Bugiš, sestrin prijatelj z faksa ili dečko, sejeno. Baš su me liepe nasanjkali.

Morti i nije fer kaj su se Darko i moja sestra tak našalili, tuliki strah i pitanja vu me zmetali, ali nekaj su me načili. Načil sam da rieči moreju zaboleti. Jake zaboleti. Sestru su zabolele rieči tere sam zgovoril mami za ljubakanje z Darkom. I Vinka, i Karla, i Juru su zapekle moje rieči i ostavile traga.

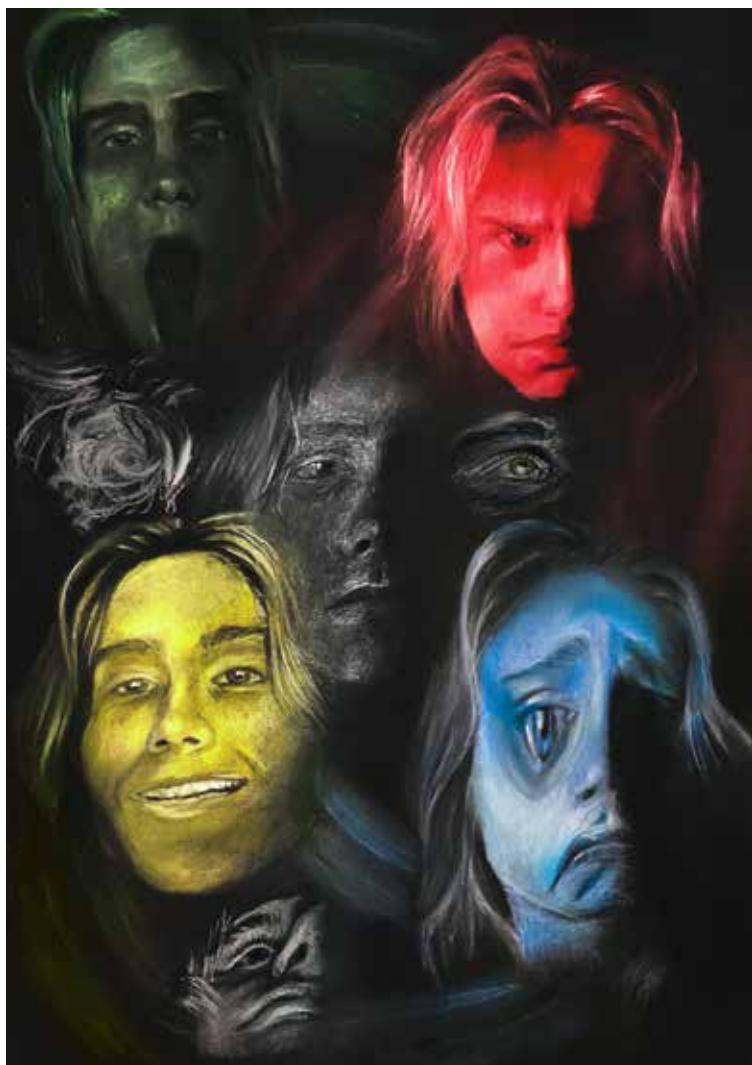
V življjenju bi trebale biti same liepe rieči, one kaj ti radost v srce donešej, kaj ti daju nadu i snagu za vse kaj hočeš napraviti. Rieči tere z tebe zviraju i govoriju vsima da si čovek, čovek kakvuga triebä iskati!

MALA NAGRADA GJALSKI - 3. NAGRADA

Antonija Duh, VIII. razred

Osnovna škola Oroslavje

Mentorica: Vesnica Kantoci, prof.

David Supina, III. razred - "Autoportret ", A3 format, suhi pastel, 2021.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok
Mentorica: Anuška Alfirević, prof. savjetnik

Susret

Baš je vruće. Sunce prži za poludjeti. Užas! Ne mogu više izdržati. Moram se baciti u more. Skočit ću na glavu i ostati pod vodom dok mi ne ponestane zraka. To će me poštено rashladiti.

Srećom, plaža nije daleko. Cesta je tako vruća da asfalt smrdi, a japanke mi se lijepe za stope. Niz čelo i vrat cijede mi se blistave kapljice znoja. Još malo i eto me. S brda se već vidi plavetnilo mora i osjeća se slani povjetarac. Bacam ručnik na kamen i – pljuuuussss! Tako je osvježavajuće da mi je žao izroniti.

„Hej, mali, ne skači tako blizu, vidiš da pecam, uplašit ćeš mi i rastjerati ribe!“

Okrećem se oko sebe da vidim tko me to grdi i spazim starca kako čuči iza mola.

„Oprostite, nisam Vas vidio. Što pecate u pličaku i to po ovako uzburkanom moru?“

„Nikad ne znaš, možda se nešto uhvatit.“

Prilazim bliže i spazim da je starčeva plastična kanta prazna i da još ništa nije ulovio. Sironmah, baš nema sreće. Strpljivo je zabacivao udicu dok je još imao mamaca, no ubrzo ih je sve potrošio. Bio je šutljiv i razočaran. Baš mi ga je žao. Sjedi sam na toj vrućini u staroj, pokrpanoj košulji i prljavim, otrcanim hlačama, bosih stopala uronjenih u more. Sjeda, masna kosa visi mu po ramenima, na vrhu mu je glava čelava, a ni ne miriše baš po ružama. Ljepoti mu ne pridonosi ni debeli krumpir od nosa koji mu krasiti bradato, izborano lice. Samo su mu oči njezne i zelene poput morskih dubina. Iz njih sjaj neka dobrota i poštenje.

„Što ćete sad kad nemate više mamaca?“

Uzdahnuo je bespomoćno, pogledao me najtužnijim pogledom i rekao:

„Probat ću još jednom. Što me košta da zabacim praznu udicu?“

Zamahnuo je štapom jače nego prije i bacio udicu dalje među valove. Čekali smo zajedno, no ništa se nije dogadalo. Postao sam nestrpljiv jer mi je već bilo dosadilo samo sjediti na toj vrućini. Baš u trenutku kad sam se digao da ću otici, udica je zatitrala. Nešto se upecalo! Snažno je namatao uzicu i povlačio štap ne bi li izvukao ulov na površinu. Pomislio sam da je sigurno neka ogromna ribetina kad pruža tako veliki otpor. Pomažem i ja vući svom snagom. Stvarno smo se namučili da ju privučemo, a kad tamo, na udici visi mala, malecka, najmanja zlatna ribica.

„Ovo nije normalno! Kako ovako sitno stvorene može biti tako snažno?“ pitao sam starca

koji je i sam bio iznenaden i u čudu buljio u ribicu.

„Vadi mi tu stvar iz usta! To boli! Čuješ li, skidaj to odmah!”

Starac i ja pogledali smo se u nevjerici. Sigurno nam je sunce lupilo u glavu pa su nam se počele pričinjati bedastoće. Samo smo stajali kao skamenjeni.

„No, požuri, zar ne čuješ kad ti kažem da me boli? Skinji me s vražje udice već jednom!”

Dlakavim rukama s kvrgavim prstima uspio je otkvaciti ribicu s udice i nježno je polegnuti na dlan. Bila je sjajna i blistava, kao da drži grumen zlata ili draguljčić. Lepezaste peraje krasile su joj glavu poput krune. Ponestalo joj je daha i pogledala je starca plahim i molečivim pogledom. „Pusti me, molim te, natrag u more, osušit će me ovo sunce! Ili će me smazati onaj proždrljivi galeb. Umirem! Pusti me, ispunit će ti svaku želju!”

Starac čučne i pusti ribicu u more. Zaplivala je sretno i brzo se udaljila od obale.

„Čekaj!” viknuo sam na starog. „Pa nisi ništa zaželio!”

Starac se nasmiješio i odmahnuo rukom.

„Neće ti ribica donijeti sreću i bogatstvol Za to se sam moraš izboriti.”

Pokupio je svoj ribički pribor i otišao prema svjetioniku, a ja sam ostao sam na molu pitajući se što se to upravo dogodilo. Možda sam ipak predugo ostao na suncu...

POHVALJENI RAD

Maks Ordanić, VI. razred

Osnovna škola Oroslavje

Mentorica: Vesnica Kantoci, prof.

Petar Grđan - "Mozak na paši", tempera, 30x40cm, 2021.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok
Mentorica: Aleksandra Mašić Tumpa, prof.

Sasvim (ne)običan ljetni dan

Osvanuo je još jedan u nizu ljetnih vrućih dana. Ranojutarnju svježinu željeli su svi iskoristiti. Ptice su pjesmom najavile zoru. Cvijeće, osvježeno rosom, skupljalo je svaku kap i spremno čekalo da započne Sunčev solarij.

Oh, kako sam veselo utonula ispod popluna, kad me dodir vjetra kroz prozor razbudio. Nastavila sam sa snom. Kako uvijek za praznike to biva, propustila sam jutro i tek me probudio zvuk poštarova motora. Odnosno, neumorni lavež našega psa Bigija, koji se nalazi taman ispod moga prozora. Baš i on mora spadati u skupinu pasa koji ne vole poštare! Nema veze, dan je još bio mlad (ako se računa da je samo koji sat nedostajao da ura otkuca podne).

Veselo sam skočila iz kreveta i brzinom munje istrgnula mobitel s punjača da vidim novosti. Mah, sve je bilo po starom. *Instagram* – nije bilo nikakvih novosti osim što me moja prijateljica Ema pitala kad možemo otići na Coca-Colu, *Snapchat* – ništa posebno, *TikTok* – ista stvar... Neki su otputovali na more. Drugi još valjda spavaju, no ipak, tko još može srušiti moj rekord u spavanju?!? Pretpostavljam da svi oni bijahu toliko zaposleni da ni do mobitela ne mogu doći. Ispostavlja se da sam jedino ja lijenčina. Da, još nešto - pokraj „moje prijateljice Eme“ ne zeleni se krug. Nije još aktivna, vjerojatno joj brat nije dao nikakva drugog izbora osim da gleda *Peppa Pig* s njim. Eto, sada znate da to nisu vijesti koje bi bile uvrštene u Dnevnik, ali za mene su značile više od pada svjetske burze, poskupljenja goriva ili od izvješća o tome koliko je uspješna turistička sezona.

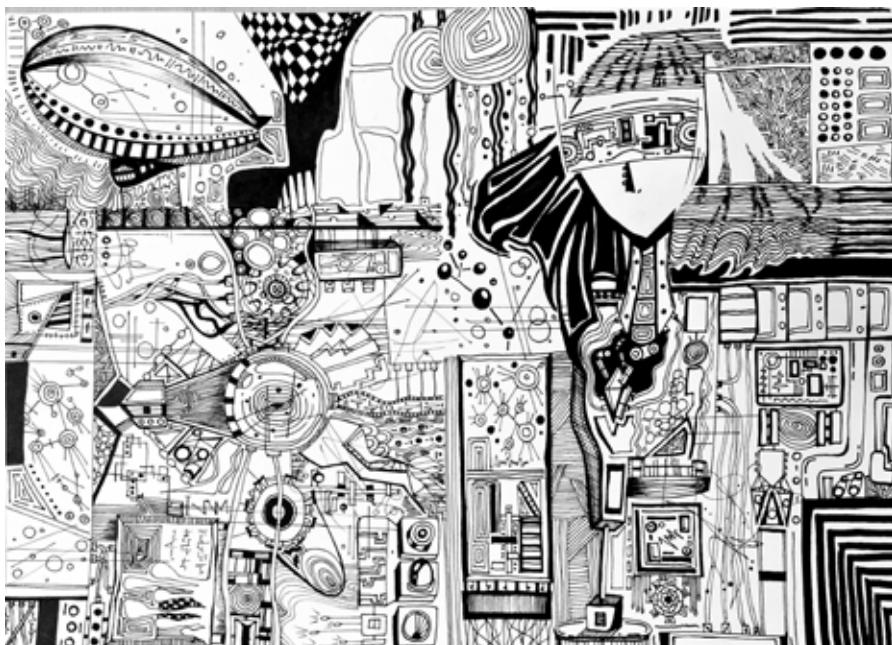
Bližio se kraj mojim praznicima. Vratila sam se iz Novalje i jedno mi je vrijeme godio taj mir u našem lijepom zagorskom kraju. Kako su dani prolazili, svaki je novi bio kopija prethodnoga. Baš sam bila u uvjerenju da dosadnijeg završetka ljeta ne može biti. Nakon doručka u podne baka me zamolila da joj donesem namirnice iz trgovine. Čudno, ona inače voli taj dnevni ritual Susretne nekoliko susjeda i tu se odmah sazovu cijela redakcija i uredništvo dnevnih novina. Lokalne vijesti. Ne daj, Bože, kakvih osmrtnica na stupovima! Vijesti iz hortikulture o stanju vrtova, suši... Na kraju, vremenska prognoza po kostoboljskom osjetu. Da, baš mi je napomenula, predajući mi u ruke popis, da ju sve lomi i boli - sigurno će biti promjena vremena.

Ali, i meni je bilo pomalo sparno i nekako sam bila bezvoljna. Upravo sam na jednom portalu pročitala da bi nas moglo zahvatiti nevrijeme.

Sunce je neumoljivo peklo i sve je utihnulo. Ljudi su potražili hlad u kućama. Na nebuh se ocrtavala vedrina, nije bilo ni jednog oblačka.

Spustila sam rolete i odlučila pogledati film. Negdje na pola filma skoro sam zaspala (toliko o tome u kojoj je mjeri bio uzbudljiv). Nešto me prenulo - zvuk koji je dolazio s balkona i glas mame, koja je vikala da brzo zatvorim prozore. Pitala sam zbog čega, a ona mi je samo rekla da podignem roletu i sve će mi biti jasno. Podižem ju, ali mračno je. Vjetar savija grane susjedove breze. Nebo je imalo raspon boja od crne do ljubičaste. Dolazi oluja.

Sada stupa na snagu naš kućni Stožer. Brzo se svi aparati isključuju iz struje – narančno, osim škrinje. Gase se mobiteli. Auti idu u garažu, a poštaromrzac Bigi u svoju prostoriju pored kokoši (ne znam koliko je ta odluka pametna, ali vjerujemo u to da je pismonoša jedina njegova meta). Zatvaramo životinje, spremamo cvijeće s balkona. Na kraju se svi skupimo u dnevnom boravku. Potajno, brat i ja uključimo mobitele, ali oda nas u mraku svjetlina ekrana. Prekršili smo pravilo.

Maja Škrlin, IV. razred - "Digitalna stvarnost ", A3 format, tuš i pero, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Mentorka: Anuška Alfirević, prof. savjetnik

S prvim gromoglasnim urlikom gospodina Groma nema više šale. Baka moli, mama užurbano prati situaciju vani - kakvo je nebo, odakle dolazi nevolja itd. Ona nas izvještava o tome da radarske snimke pokazuju kako bi moglo biti tuče. Hej, imala je upaljeni mobitel, jedino je tako mogla saznati! Razotkrivena je! Tata je zamišljen i samo govori da nikada nisu dolazili takvi olujni vjetrovi, da ništa ne sluti na dobro. Što nije uezio mraz, uzet će tuča. Pritom misli na voćke. On je valjda jedini Zagorec koji nema vinograd.

Počela je kiša i vjetar je ojačao. Više se ništa ne vidi, ali zvuk oluje podsjeća nas na činjenicu da smo tako maleni pred prirodom. Usred dana nastao je mrak. Svi smo uplašeni i odbrojavamo nakon bljeska. Ako nabrojimo do deset, to znači da se munje udaljavaju. Isprva smo došli tek do tri. Ne trebam govoriti da je bilo i udara groma, a da nismo ni stigli reći „jedan“. Takvi su najopasniji. Proteklo je desetak minuta, a kiša je poplavila vrt. Potok je opasno zaprijetio da se izlije iz korita. Glavnina je prošla. Tuča nas je zaobišla, ali vjetar je u svom pohodu slomio nekoliko grana na voćkama. Desetak crjepova popadalo je s garaže, biljke su polegле u vrtu. Izašli smo na uvidaj i sretno zaključili da smo dobro prošli. Jedini kojega smo od životinja zaboravili spremiti bio je bijeli pazinac Herman. Najjači od naših četiriju purana. Nemojte me pitati odakle mu ime! Mama je k'o iz topa jednom izjavila „Herman“ i tako smo ga nastavili zvati (baš mu je pristajalo to ime). Bio je sav mokar, ljutit i povrijeden. Nije nas htio ni vidjeti. No, do Božića će zasigurno biti u redu.

Prve zrake sunca počele su se pojavljivati, iako je sipila kiša. Već su i biljke u vrtu sramežljivo počele dizati svoje glave, ne plašeći se više strašne oluje. Počeli smo dozivati susjede jesu li dobro. Dan je opet počeo, iako se već večer bližila. Iznad šume zablistala je duga. Bit će na mojojem *Instagram storyju*, pomisliла sam. Ali, nema interneta. Nema struje.

Znači, danas imamo druženje uza svjeće. Tko kaže da večer ne može biti lijepa i mirna? Hm, da, možda naš poštaromrzac Bigi, koji se nije dobro proveo pokušavajući za rep povući jednu kokoš. Pijetao mu je pokazao koja su pravila igre s njegovim damama.

POHVALJENI RAD

Lorena Cvijinder, VII. razred

Osnovna škola Đure Prejca Desinić

Mentorica: Vedrana Gudek, prof.

ŠBBKBB

Rođeni sam sanjar i osim što volim putovati na razna mesta, volim putovati kroz vrijeme. Danas ču po prvi put to i napraviti! Moj veličanstveni tim i ja putovat ćemo u budućnost.

Ponedjeljak je i odlučili smo putovati u sedam sati. Budim se rano ujutro pa mi nije bio neki veliki problem probuditi se u pola pet. Nakon doručka otišla sam do prvog člana svojeg tima, do Maxa. Max je pas. Da, dobro ste čuli, vodim psa na putovanje kroz vrijeme. Znam da nije neka super odluka, nadam se da nas neće ometati, ali sam sigurna da neće biti od pomoći. Maxa sam jedva navukla na užicu, ali bitno je da sam uspjela. Krenule smo do trećeg člana našeg tima. Put nam nije bio previše dug jer je Nika živjela samo pet kuća nizvodno. Naravno, Nika ne bi bila Nika Kad već ne bi bila vani ispred kuće i brojila nam sekunde zakašnjenja. Mislim da je ona najtočnija osoba na svijetu što se tiče vremena. Uz dugo raspravljanje oko kašnjenja krenule smo do četvrtoga i posljednjeg člana tima. To je bio znanstvenik Bob. Zapravo, on nije znanstvenik već samo obični jedanaestogodišnjak koji voli proučavati svari i zove se Bob. On je u našem timu završio sasvim slučajno kada je Nika ostavila mobitel na stolu, a on pročitao njene bilješke o putovanju kroz vrijeme. Moram priznati da iako se stvorio slučajno, timu je pridonio puno znanja i učinio ga puno boljim nego što jest.

Sad bi bilo dovoljno brbljanja, krenimo već jednom na put! Kada je sunce zagrijalo nebo, polako smo krenuli do našeg izuma. Natrazio se tik pokraj jedne malene kuće na kraju ulice, u malom šumarku na kućici na drvetu. Ne biste vjerovali, bio je to vremenski stroj! Svi zajedno smo radili na njemu, uložili puno truda, često griješili, ali ipak uspjeli. Recept tog tajnog izuma jedna je velika tajna i zato o tome ni riječi... Za nas je to bio jedan veliki uspjeh i zadovoljstvo, no nikako nismo imali mira. Iste sekunde uključili smo tu veličanstvenu napravu, namjestili dan 19.5.3030. godine i široko udahnuli kroz pluća. Kimnuli smo glavama i jedan po jedan počeli ulaziti kroz vrata portala. Žmireći, prva sam ušla ja s Maxom, za ruku držeći Niku koja je išla za mnom i Bob na kraju. Osjetila sam lagani povjetarac i blješteći sjaj koji je prodirao kroz moje oči. Odjednom su se moje noge digle u zrak i počela sam lebdjeti skupa sa svim članovima tima. Otvorili smo oči i vidjeli da smo u beskrajno dugoj, širokoj cijevi. Naša su lica bila izbezumljena, ali i sretna. Max je začuđujuće bio posve miran i hodao je po zraku kao i po tlu. Polako smo počeli razgovarati dok se nije dogodilo ...

Putovanje će trajati deset minuta i četrdeset i osam sekundi, reći će Nika. Shvatit ću da ćemo uči u budućnost i govoriti u budućnosti. Nećemo se moći oduprijeti govoriti u budućnosti. Proći će tih deset minuta i dugačka cijev izbacit će nas u našu osnovnu školu,

no to neće biti naša stara osnovna škola. To će biti škola u kojoj će djeca na raketnom pogonu hodati hodnicima, i nositi neke čudne naočale.

Shvatit ćemo da će te naočale biti za sporazumijevanje. One će same pisati njihove misli, a učenici će samo čitati njihove prozirne okvire pune riječi. Zvonit će i uči ćemo u razred. Odabrat ćemo neki razred ne znajući koji, jer jedino što će nam biti bitno je da vidimo cijelu školu i učionice. Uči ćemo kroz vrata i odjednom će se na nama stvoriti raketne čizme i one prozirne naočale. Vjerojatno ćete se pitati što je bilo s Maxom, a ja vam moram reći da će i kućni ljubimci imati svoje mjesto u školi. Max će se super zabavljati i mislit ću da će mu biti lijepo.

Kada uđemo u učionice, vidjet ćemo prazne stolice i učitelja. Svi ćemo sjediti na stolicama i šutjeti. Odjednom će učitelj pritisnuti gumbić na svojim naočalama i meni će početi stizati razne informacije. Nika, Bob i ja čudit ćemo se učionici koja će biti sasvim prazna, tek sa nekoliko stolica i malo ljudi. Zidovi će biti bijeli kao i sve ostalo. Prozori uopće neće postojati, a svi mi ćemo biti obućeni u bijele majice i hlače. Sve će biti toliko prazno i tužno da niti jedan čovjek ne bi poželio biti тамо. Iako se uopće neću obazirati na učitelja, shvatit ću da su naši iz 2020. godine za njih svjetski znanstvenici. To mi neće biti baš super. Jedva ću dočekati zvono koje će zazvoniti upravo sad....

Probudila sam se u svome toplome krevetu i još uvijek sam petljala jezikom oko govora u budućnost. Shvatit ću, evo ga opet, ništa od ovoga nije postojalo, ja sam sanjala. Moj tim, čudesan stroj i škola koja mi se nikako nije sviđala uopće ne postoje. Znanstvenik Bob postao je, no samo na televiziji koju sam gledala navečer prije spavanja. Tek sam sada bila zadovoljna što ne živim u dalekoj budućnosti. Možda je sve ovo bilo divno i zabavno, ali to je bilo samo jedno od mojih pitanja....

Što bi bilo kad bi bilo?

POHVALJENI RAD

Ema Jambrek, VI. razred

Osnovna škola Bedekovčina

Mentorica: Vesna Košutić, prof.

Erika Čičko - "Odras", akril, 30x40cm, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok
Mentorica: Aleksandra Mašić Tumpa, prof.

Opis jednog raja

Lijep je ljetni dan. Sjedim na terasi modernog hotela, a zlatno sunce grije mi opušteno tijelo. Sva moja osjetila uživaju. Sunčanim naočalama, kao kroz prozor, promatram čaroliju oko sebe, a ružičasti i bijeli cvjetovi, čiji me miris podsjeća na svježe skuhani voćni čaj, nježno se njiju na laganim ljetnim povjetarcu.

U daljini mog pogleda, kao da je u centru svemira, ponosno stoji velika crkva s prekrasnom kupolom. Boje je pjeska, a dodatni joj sjaj daje užareno sunce. Malo dalje, na plaži, u središtu raja u kojem se nalazim, mnogo je turista. Ti se mali mrvavi kupaju i sunčaju na plastičnim ležaljkama skrivenima ispod slamenih suncobrana. Sve to s jednog brežuljka promatraju bljedurjave kućice čiji se maleni prozori čine kao rupice nekog luksuznog švicarskog sira. Te su kućice gledatelji koji s tribina budno prate napetu utakmicu valova i čamaca na uzborkanom tirkiznom moru i čuvaju svoj balončić sreće. Veliko more najveći je melem i odmor za moje oči. Valovi dodiruju rubove bijelih čamčića, a oni razigrano plešu po slanoj vodi.

Jedva čekam da se spustim na plažu i provozam na jednom od tih borbenih čamaca. Možda i zaronim u morske dubine i otkrijem tajne koje ono krije. Posebno me zanima natječu li se more i nebo tko je ljepši i modriji ili se jednostavno ljube tamo u daljini...

POHVALJENI RAD

Noa Ivančić, VII. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentorica: Lucija Mlakar, prof.

Ipak sam pobijedila

Mama je odvela Anicu kad je imala tri godine na koncert klavira. Iako živahna djevojčica, Anica se u tom trenutku gotovo zaledila, toliko se uživjela u glazbu. Slušala je i divila se kao nikad do tad.

S mamom je obilazila mnoge koncerne dok i sama nije dovoljno narasla da krene u glazbenu školu. Počela je vježbati, ali to nije bilo to. Nestala je čarolija koju je doživjela kao djevojčica. Pomicala je kako nikad neće moći tako lijepo svirati. U tom trenutku ušla je njezina

Leonardo Horvatićek, VI. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentor: Željko Kropf, prof.

mama u sobu i sjela pored nje. U tužnom pogledu njezine obično vesele djevojčice odmah je shvatila o čemu je riječ. Zapitala ju je želi li ostvariti svoje snove ili odustati na pola puta. Rekla je da može sve što želi, ali ako to toliko voli, mora znati kako iza svakoga uspjeha stoji neizmjeran trud. Anica se zamislila. Nije bila spremna oprostiti se od klavira. Previše ga je voljela. Sjetila se kako su na njezinu prvom koncertu bijele tipke klavira letjele kao pahuljice nježnog snijega u zoru, a crne kao zagonetna oluja u noći. Čarolija koju su tipke stvarale isprepletaла se u skladnu melodiju. Te uspomene bile su joj dovoljne. Shvatila je da ipak želi pokušati i dati sve od sebe pa makar to značilo da će morati još upornije i više vježbatи. Bojala se - možda neće uspjeti. Mamine su joj riječi dale ohrabrenje da nastavi dalje. Kako je vrijeme prolazilo, postajala je sve vještija, bolja i sigurnija u sebe. Bilo joj je dragو da nije odustala, već se borila i dalje, jer sada zaista voli to što radi. Uživala je u sviranju, vremenu provedenom sa svojim klavirом koji je pod njezinim rukama stvarao sve ljepšu glazbu. Došlo je vrijeme natjecanja. Veselila se velikom danu, ali bila je i nesigurna u sebe jer nije znala može li biti najbolja. Konkurencaja je bila velika, i druga djeca puno su radila da bi došla do natjecanja. Suci, iscrpljeni dugim slušanjem programa, spustili su poglede na svoje bilješke. U prostoriji nije bilo čarolije.

Došao je red na nju. Opustila se i svirala samo za sebe, kao da drugih ljudi oko nje uopće nema. U trenu se našla u svojoj sobi kao da nema ni publike ni sudaca. Osjećala se kao da je sama sa svojim klavirom. Položila je ruke na instrument kao da je njen i zasvirala najbolje što je mogla. Publikа se nesvesno u potpunosti utišala, a suci su podigli svoje poglede prema njoj. Anica je znala da je postigla svoj cilj. Iz publike je vidjela majčin pogled pun ponosa. Bila je uvjerenja da je vidjela i suze u njezinim očima. Ushićeno i veselo zagrlila je mamu.

Više nije bilo važno koje je mjesto osvojila ni ocjena sudaca, bilo je važno da se borila i da nije odustala. A ponekad je i to dovoljno za pobjedu!

POHVALJENI RAD

Dora Šarić, V. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentorica: Tina Marušić, prof.

O dvosjeklim riječima

- Sapun.
- Unutrašnjost.
- Stepenice.

Već je otvorila usta i jezik prislonila k zubima namjeravajući izreći riječ „cement“ i završiti igru, no učini joj se blesavim, gotovo trivijalnim, i to na mnogo načina, vraćati se sad na staro i opet zabilježiti rezultat od 3:0 na zamišljenom semaforu igre kalodonta. Tri bi značio trijumf, tri je napisano pravilo kojeg se drže već godinama.

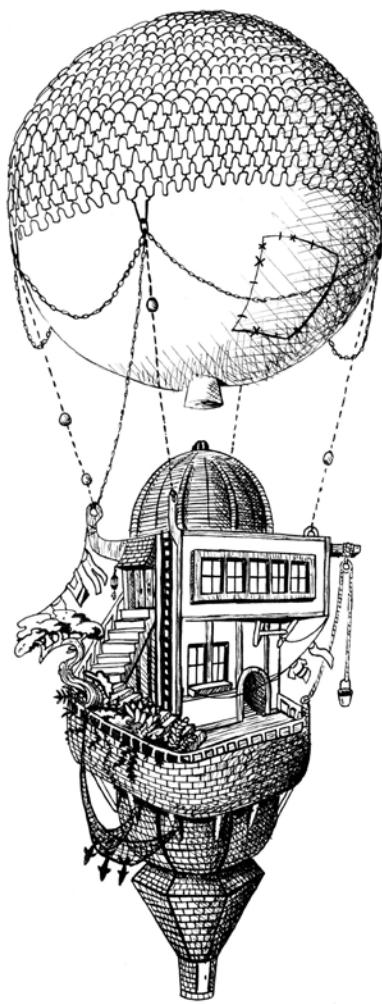
Iskusni igrači kakvi su bili, znali su da riječ koja završava s „ka“ ne označava kraj, već samo gubitak. Riječ koja završava s „ka“ bila je samo trenutak nepažnje, trenutak pažnje koju bi usmjerili nečem bitnjem od igre, a malošto bilo je bitnije od nje. U konačnici, sve se svodilo na ono umijeće ostavljanja suigrača bez daljnog rješenja, na ono krajnje „nt“ u „kalodont“.

Pogled je sad usmjerila prema šalici kave i kutiji šećera koja se nalazila na rubu šanka, na posljetku kratko izgovorivši „cesta“ i prekasno shvativši da mu tako ostavlja priliku da pobijedi. Možda bi i povjerovala da hoće, da će kratko iscijediti riječ „talent“ niz svoje usne i ukrasti joj mogućnost daljnje borbe, da nije bio tako predvidljiv u ovoj igri. Mogla je staviti ruku u vatrnu da će odgovoriti „taksi“ i ostaviti joj prazno mjesto za „simulant“ i pobjedu.

A bila je i uvjerenja da on to radi namjerno. Pruža još jednu priliku riječima da poprave ono što on ne može. Možda zato ovo i igraju baš sad kad više ništa drugo nije ostalo za reći, a iskreno govoreći, nju to nije smetalo. Svjesna je da kad završe treću, ostat će im samo tišina. Šutnja. A šutjeli su i puno prije no što su sjeli da razgovaraju o tome. To nije bilo novo. „Kriza srednjih godina“, govorio je. Evolucijski imperativ kad napuniš pedesetu.

Konačno kaže: „Taksi.“

- Sila.
- (Labirint.)
- Lako.
- (Koeficijent.)
- Koordinator.

Tea Kostelac, III. razred - "Leteća kuća ", rapidograf, 35x 20 cm, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.

Ovoga puta svjesno, znala je da on zna za „ornament“ i da je vrijeme da okončaju ovu igru.

- Ormar - izrekao je riječ od tek par slogova, a šećer ostavljen na rubu stola prosuo mu se po dlanu i duboko urezao u crte života. Radničke škape.

Promatrala ga je odbijajući nastaviti igru. Promatrala je pažljivo onu vremensku liniju na njegovu dlanu u kojoj je nekoć vidjela sebe.

„Arka“, izgovorila je potiho zaklopivši oči.

„Nt“ bio je kraj. Noina arka bila je izbavljenje. Igra svjetla i sjene.

2 : 1

1. NAGRADA GJALSKI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

Marija Ban, III. razred

Gimnazija A. G. Matoša

Mentorica: Dinka Tomašković-Presečki, prof.

Maja Škrlin, IV. razred - "Boginja Mat Syra", B1 format, kombinirana, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Mentorica: Anuška Alfirević, prof. savjetnik

Posjet

Prodorna, monotona melodija zvona odjekivala je praznim hodnikom. Stavljači glavu među ruke, uzdahnula sam. Zašto još uvijek, nakon svega, ne odustaje?

Imala sam prilično dobar predosjećaj tko stoji s druge strane tamne hrastovine, no ipak sam ustala. Bez velike žurbe počela sam tražiti svoje svilene papuče. Desna je bila iza ormara, ali lijevoj ni traga. Zavirila sam pod krevet, opsovala sebi u bradu, spustila se na pod i jedva je upecala vršcima nožnih prstiju. Zvono je još uvijek vrištalo pa sam teška srca i olovnih nogu ipak krenula niz hodnik do vrata. Provirila sam kroz špijunku potvrđivši svoje sumnje. Posegnula sam za kvakom i zastala. Što da uopće kažem? Ali ako ne otvorim, zvonit će još tko zna koliko... Opet će se žaliti susjadi. Neće prestati dok ne otvorim vrata i počнем po stoti put glumiti ljubaznu domaćicu jer ipak su upornost i tvrdoglavost bili naše najznačajnije zajedničke osobine. Prstima još uvijek ne dodirujući hladan metal kvake, utonula sam u more sjećanja...

Sjetila sam se toliko zajedničkih koncerta, bilo u velikim dvoranama, bilo dorma uz moj karaoke set gdje smo sami sebi bili i pjevači i publika. Sjetila sam se svih napadaja smijeha izazvanih šalama koje smo samo mi shvaćali. Sjetila sam se svih trenutaka koje smo proveli skupa. Sve uspomene koje smo dijelili proletjele su mi kroz glavu poput onog starog vrtuljka na kojem smo prije toliko vremena letjeli u krug na ledima bijelog, plastičnog, blještavog konjića. Bila sam toliko mala da bih se bez njegova oslonca srušila. Gdje je sve to nestalo? Ostale su samo svijetle točke sjećanja, zvijezde na tamnome nebu prošlih iskustava. Jesu li dovoljne da osvijetle išta na ovom putu na kojem smo sad? Jer sunce nikako da grane, a noć je mračna i više ne drži svjetlo u ruci kad hoda pored mene, a vodi me pored provalje i bojim se da će me povući u nju. Ali zbog svega i unatoč svemu, otvaram vrata. Izgleda još gore nego prošli put – ispijeno, ispaćena lica, mršavo tijelo gubi mu se u jakni koja mu je nekad bila tjesna. Blijed je, siv je, kao da je netko s njega isprao svu boju ostavivši jedino one divne oči boje neba koje su nekada sjale sretno i blago. U njima sad jedino tinja iskra očaja.

Zlato moje, kako si? – baca si smiješak na lice, a meni ruke oko vrata. *Dugo se nismo vidjeli!* O tome bi se dalo raspravljati jer ja sam njega vidjela prošli tjedan kad su me zvali njegovi susjadi. Zbog buke mislili su da je netko provalio. U stanu je bio samo on, na podu, suznih očiju, među kršom koji je nekad bio mamin stari ormar sa svečanim porculanom. Odvela sam ga u krevet teturajući zajedno s njim dok je mrmljao o cvijeću i livadama kojih već odavno nema. Dokasna sam pretraživala ormare, ali nisam pronašla ništa osim daška mirisa koji je potvrđivao moje sumnje. Uvijek se skrivača igrao najbolje, makar me redovito puštao da pobijedim. Tada sam vapila za njegovim pohvalama i zagrljajima, ali sad su mi

njegove tanke ruke kao utezi od olova na ramenima. Promrsivši pozdrav, pokušavam ga maknuti sa sebe, ali ne uspijevam. Još jednom duboko uzdahnem – mirim se sa sudbinom – pa krećemo zajedno unutra (on i dalje na meni kao priljepak na stijeni).

Vodim ga u kuhinju i pitam za kavu, kekse, kolače. On, školski primjer kavopije, zatraži samo vodu. Pitam ga ponovno, no odbija mrmljajući da se ne trebam radi njega mučiti, ali ostaje sjediti dok ja jedva dohvaćam čašu s najviše police. *Verba, non res.*

Šutimo, tišinu razbjija samo šum vode iz slavine, bućanje kapi u čaši, tupi odjek stakla o stol, škripa stolice. Tišina. Čekam da progovori, promatram ga. Izbjegava moj pogled. Napokon uz uzdah počinje svoju Odiseju, kao da i njega u propast gone bogovi, a ne vlastita slabost. *Molim te, dosta, ne mogu ovo više* – tiho, ali ne i blago prekidam njegov monolog. Skrećem pogled na stol, zurim u čipkasti bijeli stolnjak. Već *predugo samo mlatimo praznu slamu i vrtimo se u krug.. Ti dođeš i odeš, nikada ništa ne priznaćeš, a ja hodam za tobom popravljujući tvoje nerede. Reci već jednom što ti je da to riješimo kao odrasli ljudi!* Dijem pogled na njegovo lice razrogačenih očiju. Zar je tako iznenaden mojim riječima? *Dobro, dat će ti sve papire kad dođeš do mene.* Priznaje poraz glasom bez emocija kao da mu je rečena smrtna presuda.

Tražim zareze, no nema ih. Nemoguće. Brojevi su preveliki. List po list, članak za člankom, dolazim do kraja. Potpisi na dnu potvrđuju moje strahove – prekasno je. *Ali kako? Rekao si, ne, obećao si da ćeš prestati.* Sliježe ramenima, priča bajku o velikoj pobedi koja bi se sigurno ostvarila da nije došao onaj tamo lugež, ali sljedeći put će biti bolje... *Ali sad... molim te, posudiš mi samo malo?* Začas ti vratim. Smije se kao nekad kad bi se sjetio savršene šale za svaki razgovor. Vratim ti s kamatama, stopu sama odaber. *Ni nebo sutra nije granica!* Ne odgovaram, zamrznuta sam u vremenu, ukipljena. Jedna usamljena suza klizi mi niz lice. On – izgubljen u snovima o boljem sutra – ne primjećuje ništa. Oboje smo živjeli u iluziji – on u uzaludnoj potrazi za srećom na dnu čaše i u onoj jednoj posebnoj karti, ja trčeći za njim s previše vjere u njega, u samu sebe.

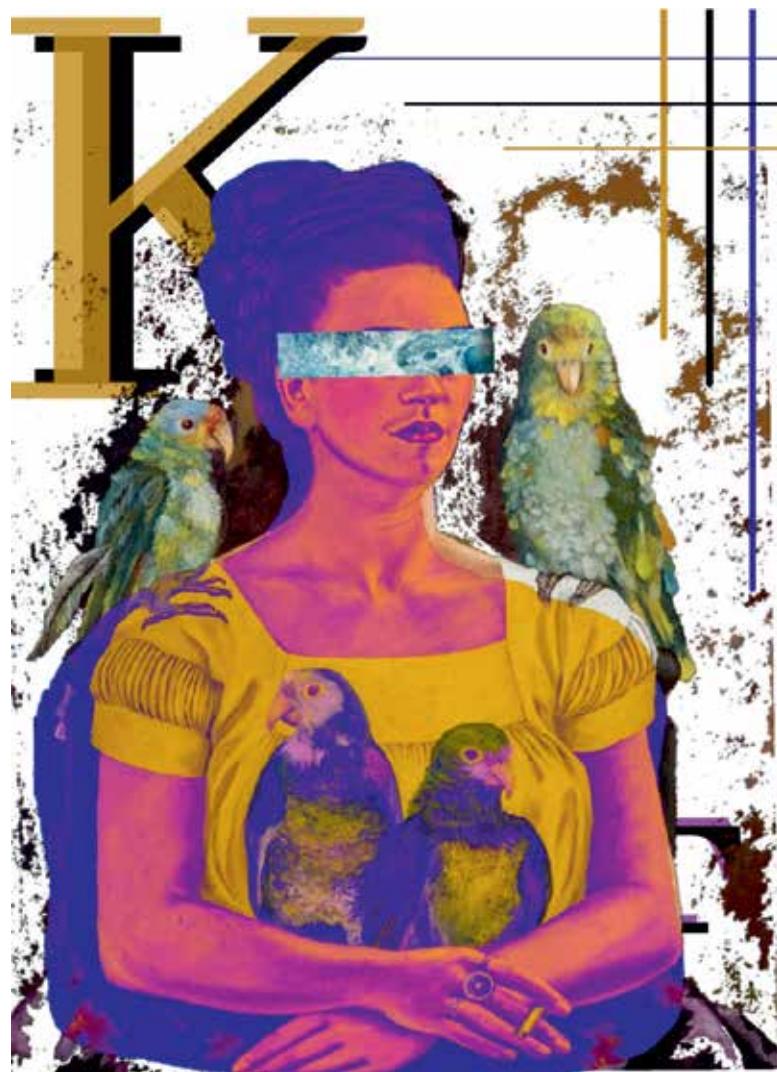
Istresam se iz transa. Biram broj prstima odavno poznat, no zadnju, pozivnu tipku nisam pritisnula.

Ordinacija Dobre nade, izvolite? Predstavljam se. Sjeća me se. Ima vremena. Ima prostora. Sve je brzo sređeno pa prekidam poziv.

Idemo to srediti, dolaziš? – prekidam sanjara u njegovim bajkama. Osmijeh mu dolazi na lice, nije mislio da će pristati, ali baš mu je drago što ga shvaćam. Kimam, osmijehujem se i ja njemu. Vodim ga prema autu kao malo dijete. Mrzim se što mu lažem, ali ne znam kako drugačije. Čim uđemo u auto, palim glazbu na najjače, nadjačavajući njegove hvalospjeve meni i mojoj pomoći. Ne pomaže, glas mu je i dalje jak kao nekad, unatoč svemu. Koncentriram se na cestu, pokušavam se isključiti tješeći se činjenicom da put nije tako dug.

Tmurna siva zgrada je pred nama, prava slika propalog socijalizma. Krećem se kao u magli, vučem ga sa sobom. Zbunjen je, ne shvaća zašto smo ovdje stali. Ne obazirem se na

Mia Begović, IV. razred - "Inhala", računalna tehnika, 20 x 30 cm, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Mentorica: Aleksandra Mašić Tumpa, prof.

njega. Dolazimo u blještavu, bijelu čekaonicu. Visoka, vitka žena u bijelom stoji kraj kopije Van Goghovih suncokreta. Na licu joj je prijateljski osmijeh, zrači toplinom. Prvi put ju vidim, ali vjerujem joj. Napokon mogu odahnuti, bit će u dobrim rukama. Dajem joj ime, ona kima glavom i kaže da nas očekuje. *Možete ići ako želite. Za detalje nazovite kasnije. Gospodine, molim Vas, sljedite me.* Sad je i njemu jasno kamo smo došli. Grčevito me drži za ruku, pogled mu odaje paniku. Pokušavam ga smiriti, odvojiti se od njega. Borimo se. Žena u bijelom priskače u pomoć mameći ga obećanjima. Konačno me pušta i pita kad se vraćam po njega. *Začas.* To ga smiruje pa krene za ženom niz dugi hodnik. Promatram ih neko vrijeme pa onda i ja krećem prema izlazu.

Volim te, tata, šapnuh tiho zatvarajući stara, škripava, metalna vrata. Okrenuh se još jednom pa odlučno izđem brišući si izdajničke suze s lica.

2. NAGRADA GJALSKI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

Alisa Pevec, IV. razred

Prva gimnazija Varaždin

Mentorica: Tatjana Ruža, prof.

Jen dan h mojemu životu

Kaj ti je jen dan naspram pet tisuč devetsto četrdeset i jen dan h mojemu životu? Nič i se. Ak pitam tatu, onda je nič. On dela na placu i dobre zna kaj je količina i kaj bu prevagnule. Ak pitam mamu, onda je se. Pogotove on dan teri zanavek pamtiš jer ti je po nečemu poseban. Prva reč, prvi zub, prvi koraki, prvi rodendan, prvi razred (i to dva put bez ponavljanja).. Sa sreća da to nisu prvi mački pa se ne hićeju h vodu. I tak sam došla do svojega najvažnešega dana, prvoga. Same znam da dan nemreš ni zaobjiti ni preskočiti. Moreš ga jedine prespati, al bi to senek pak bil tvoj dan, jednak važen, jer te kak svetionik vodi h drugi dan. Baš takev je bil moj prvi dan. Skore sam ga cieloga prespala, al sam se tulike o njem naposluda da mi je najemptut same kliker prodelal i lampica se vužgala pa sam se sega zmislila, čak i onoga kaj nišći drugi ni mogel znati..

Bila je sreda, jena vura posle pol noći. Lete je bile na vrhuncu i vruče kak h peklu. Najemptut mi je nešči, kak grom z vedra neba, spustil moje gnezde, moju posteljicu, zaštitu, toplinicu i saf komfor (morti je od tulike vručine same sparil, doj bi ga znal). Postala sam sega zbumjena i splašena. Čula sam mamu su h brige, tatu h panike, a ni babice ni dedeku nisu bili baš si doma. Rekla sam si: se bu bile h najboljšem redu i moram bar ja biti svoja, prirodne opuščena jer senek sam još tu nutre zaštičena. Se su stvari bile več spremne i čakale dost duge h tomu kufreku da su same prek noći počele smrđeti po tufte, a mama je mislila da drži se konce h svojemi rukami. Tata je najemptut postal kak zombi i, normalne, kak pravi manin sin, pital si mamu kaj sad treba napraviti. „Pak nazovi si sestričnu, babicu i hodite same brze za Zagreb k njoj h bolnicu, kad ste šteli se prek veze. Ne znam kaj fali tu na domaćije, na Obračaku? Meni je i moja hiža bila dobra. Viš kak si ti dobre ispal!“ gizdave ga je gledela i popravljala si opravu. Tata i mama su se oblikli h tri sekunde, zeli on tuftasti kufrek, seli h auto i gas za Zagreb. Mama je cielim putem ziehala i gundala kak nije nočni tip (valjda sam zate ja) i zake sam se baš sad zmislila iti van. Tata se je pak peljal tak fletne da sme došli h Zagreb za kulike nam inače treba do Bračaka i normalne da ga je pak zaustanavila policija. Po tate sam se već triput rodila. Sad se bum i četrti, i valjda zadnji. Baš me zanima na kaj se bu zvlačil kad mama više ne bu bila h blaženom stanju. Vožnja je bila jake naporna i, kak sam ostala bez svojega tekučega amortizera, osečala sam saku grabu natem našem ajnc a asfaltu, al sam se mogla podnesti jer sam se veselila kaj bum konačne h žive vidla mamu i tatu. H liftu, dok su se peljali na četrti kat h rodilište, mama se je same gledela h on veliki špigelj i ni se mogla načuditi kak još uvek fletne zgledi, kak joj se splatile kaj je same bicikli na terala, senek kaj se sele zgražale da to more fest detetu naškoditi. Al je molila Bogeku da sele ima praf, kad je prorekle da bu curica jer niske nosi. Tata ju je, normalne, moral poslikati

Elena Martinčević - "Sve u meni", kolaž, 30x40cm, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Mentorica: Aleksandra Mašić Tumpa, prof.

(baš se pitam e to nasledne) i namestila je trbuh na kojem se je još videl crtež z onemi točkicami; dugim vuhima, tankem vratem, trbuhem kak vura i malim nogicami i rukami kaj joj ga je ščera načrčkal moj mali bratić i ispod napisal moje cienjene buduće ime. Joj, ak bum tak zgledala, onda još nejdem van i to ziher, morali se buju fest pomučiti. I jesu se, cielu noć, do skore pol dana. Nikakve inekcije nisu baš pomagale, a ne znam e je kaj i mamine viežbanje pilatesa po ciele dane kaj značile nane velike lopte. Trebala je viežbatи nane male ovalne jer joj je same babica pomogla kad se hitila na njen trbuh kak na loptu za ragbi posle čega sam mam zisla van. Al su prie toga tatu sterali van da se ne bi morti, siromak, zrušil h nesvest. Kak sam bila dost fit, liepe sam zletiela čez on vuski, koščati, kmični tunel de se nisam štela preveč zadržavati, neka me klaustrofobia puti prijela. Kad sam došla h onu mrzlu i stranjsku sobu h tere se se bleščile, štela sam prejti nazaj h onu kmicu. Nisam si mogla več nič pomoci pa sam se same počela jake bečati. Čula sam ih kak su govorili da je to dober znak pa sam se nastavila jače rožditi. Kad su me deli mame h krile, mam sam se prestala tuliti. Pri nje je bile tak tople i mefke i da sam to znala, odavne bi bila prešla čez on klaustrofobičen tunel. Onda je pak bil na redu foto-sejšn (ziher je nasledne). Uslijedile su slike h sikakvim pozam. Ja h zraku z pupčanu vrpcu, na mame na trbuhu z nekakvu cevčicu h nosu, na mame pri liceku, z babicu tera igra ragbi, z glavnem doktorem teri je mami rekel kak ima liepe zelene oči posle čega se je mam bila porodila. A doj je mene kaj pital? Bi se bila male zrihtala za naslikavanje. Dobre da sam prirodne fotogenična. Nisam mogla verovati kak sam mogla, več prvoga dana, biti nekomu tak važna, onak sa zobjičena, zgužvane, krvave, služave kože i, još k tomu, z onu kvrgu na glave od onuga tunela. Onda me pak babica zela, odmotala z ružičaste plahte, polievala h sudoperu z vodu, pehala po kože, stalne neke mierila, gurala mi pak neku ciev h nos, zdigala, vagala i neke furt zapisavala. Gruntala sam si: konačne je gotova. Kad za pet minut je pak se to ponovila. Najemptut je rekla: „Apgar 10 kroz 10, prava odlikašica!“ H tomu času sam skužila da je ocena jake važna. Mama je bila jake ponosna na me, i na se, normalne, jer joj se splatile se one šopanje z vitaminimi, minerali, folnu kiselinu i nekakvim omega-3 masnim kiselinama, al joj je svekrva moralia spoteknuti da je to se zbog njenoga špinata i sikakve zelenjave i domaće svinjske masti tera je pak dobila na glas. Posle me je babica nalickala z neku kremu, liepe obliekla i odnesla h neku prostoriju de su bili si nekak k meni slični. Zakaj su se oni još navek tulili? Kaj ne znaju da je ocenjivanje gotove? Nisam znala kaj sad bi pa sam se počela nazaj tuliti i ja. Posle toga su mi tutnuli neku flašicu bielkaste tekućine od tere sam po cajtu zaspala. Zbudila sam se od droncanja h nekakvi bieli kolica h teri su nas po dugem hodniku nekam peljali. Z menu su bile još tri, kak kruh, male štruce od terih mi jena nije dala mira. To je bil on najvekši dečec h rodilištu kaj se rodil mam posle mene i teri je mam zgledal fest pameten. Več su mu i lasi bili zrasli, tak je bil napreden. Sirota njegova mama, sigurne ju je žgaravica pekla kak vrag. Trabunjal mi je kak sad zna da decu ne nosiju rode. Pak ja sam to znala dok sam još pri mame h trbuhi bila, sam vidla h one priče teru mi je mama kupila kaj mi bu čitala kad bum došla doma. Tuka

tukasta, baš je pameten, a ja k tomu ciela čelava. Tak sam se znervirala i dobre da su babice već napamet znale čije je čije diete, bez gledenja broj na plastična narukvica kaj sме imeli mi i naše mame iste. Alja bi bila skužila da su me k krive mame deli (i ona bi, kaj ne bi?). Brze sam se smirila jer mi je mama dala neku žmahnu bielkastu tekućinu od tere sam mam bila zaspala. Za nju sam se morala jake pomučiti jer nije bila h one flašice, al se bum drugi put već trudila vleći kaj nem morala onu GMO piti. Posle sam se našla h nekakve sobice. Došli su moji, njih osem (zate je i bila tak mala). Normalne, tata, jena i druga baka, jen i drugi deda, teta, normalne, jena i druga, i moj mali bratič, slikar naivac. Ne znam kak su mogli opće dojti jer je sikut po hodniku pisale da su zabranjene posete zbog nekakvoga virusa. Ne znam e to liepa rieč otpira vrata ili ak su dobre z mašcu podmazana. Liepe me vučiju mam od prvoga dana. Al nek, meni je bile liepe h te sobice i stiskala sam se k tate kak priljepek dok su me drugi gladili z rukami kak hobotnice z kraki i se je dišale na ljubaf. S druge sobe polek, de su bile babice, se je dišale na mito i korupciju, tursku kavu i babičine zagorske štruklje. Sam Bog kaj su moje dvie babice još navek tak fletne i mam ih od jutra počele sukati. Kad su moji prešli doma, molila sam Bogeča da i ja pem brze za njimi, kaj nem još onu žuticu pobrala i to od onuga dečeca, sega zaraščenoga kak Elvis Prisli, kralja pameti, na teroga se baš se prijemlje.

Moje nagle izlaženje z tople čahure nas je se fest zdrmale kak jen ogromen potres i ispremešale veselje z боли. H te lepeze osečaja svojega prvoga dana, redu tuljenja, pehanja, hranjenja, spanja, preslačenja, posete najmilijih, zadovoljne sam pak zaspala. Držala sam se recepta da je srečna beba h isti mah i srečna mama, makar to značile da bum spala kak beba tera se budi baš sake dvie vure jer nigdar ni tak bilo da ni nekak bilo, pak ni vezda ne bu da nam nekak ne bu.

3. NAGRADA GJALSKI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

Laura Završki, II. razred

Srednja škola Zlatar

Mentorica: Marina Rod Kralj, prof.

Tajna crnog kaputa

- Draga gospodo Poole..

- Gospodice. - nakašljala se, a zatim ga ispravila svojim teškim britanskim naglaskom koji je još dugo vremena, nakon što je utihnula, odzvanjao zagušljivom prostorijom njezine vile, zadržavajući se u zraku dulje od visokog C sviranog na njenom starom, raštimanom i prašnjavom klaviru ili gorkih suza koje je lila do prije pet minuta.

- Gospodice Poole... - detektiv Hodgson prihvatio je njezin ispravak. - Žao mi je zbog vašeg gubitka, no moram Vas zamoliti da mi još jednom kažete što se dogodilo.

Pogledala je sredovječnog čovjeka prosijede kose i velikih, okruglih naočala svojim krupnim, nebeskoplavim očima koje su se opet natopile suzama. Uspravivši se, premjestila je rupić iz lijeve ruke u džep svog crnog kaputa te popravila crni šeširić, a zatim duboko udahnula, stisnula zube i odlučila u svoje misli prizvati sliku one večeri. Crnilo u njenim mislima uskoro su zamijenile slike i događaji kojih se jasno sjećala. Te večeri, mjesec listopad polako je odlazio, a na vrata je pokucao njegov susjed studeni, noseći srp hladnog vremena te debeli kaput i crni šešir na glavi, kao i gospodica Poole. Uredno složene kose u visoku pondu, gospođica - bivša gospođa - Poole hodala je pod zagasitožutim svjetlima uličnih lampi ulicama Bromham. Hladan povjetarac tjerao ju je da ubrza korak do svoje vile i sklupča se, zamotana pod debelim, ručno šivenim pokrivačem u stari naslonjač pored bijelog, mramornog kamina. Čekajući svog supruga te ispisivši svoju šestu čašu dvadeset i pet godina starog, najskupljeg otrova Pappy Van Winklea, produžila je teturavim korakom do prozora, gledajući gustu maglu kako prekriva voćnjake, šumu i travu velikog i raskošnog imanja koje je nekad pripadalo pokojnom gospodinu Pooleu - ocu njenog supruga. Pepeo se u slojevima taložio dnom porculanske pepeljare dok su prigušena svjetla sobe postajala sve prigušenija, a dim deset opušaka cigareta prekrio cijelu sobu poput magle koja je imanje ovila u bijeli veo misterije. Uskoro, sovin huk najavio je početak duge noći, a glasan i oštar zvuk motora otkrio je Bugatti tipa 57 koji se jasno video pod snopom svjetlosti proizvedenim od svojih prednjih farova. Gospođica Poole odmah se otrijeznila i oštrot pogledala ispred sebe, vidjevši gospodicu Clemens - Farwell obučenu u svoju služavsku odjeću kako u svojim grubim, hrapavim i pohlepnim radničkim rukama iznosi Rembrandtovu Noćnu stražu, pokušavajući se obogatiti. Zaprepaštena, gospođica Poole ispustila je svoju jedanaestu, nedovršenu cigaretu koja se, zajedno sa pepelom iz porculanske pepeljare, našla prosuta preko najfinijeg i najskupljeg, ručno šivanog tepiha sa zlatno uvezenim obrubom. Pretrčavši najmanje četrdeset stepenica velike vile, iz oružarnice je uzela 270 Winchester, napunivši ju trima metcima. Otvorivši velika, grandiozna ulazna vrata, istrčala je, uputivši se prema stražnjem dvorištu koje je izgledalo sablasnije, no s

prozora iza stakla u njena četiri - točnije 254 - zida. Sakrivši se iza grma, s puškom koju je iznijela u svom crnom kaputu, slušala je šapate koji su dopirali iz daljine. Nakon nekog vremena, ustala je te, s puškom u rukama, stala pred gospodjicu Clemens - Farewell.

- Elizabeth!? - proderala se u čudu.

- Gospodo Poole! - odgovorila je Elizabeth u čudu. - Nije kako mislite, ja...

Lucija Kranjec, IV. razred - "Labirint ", linorez, otisak 18,5x18,5 cm, list 29,8x29,8 cm, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Mentorica: Carmen Baćura Potočić, prof.

- Nego kako je? Mislila si ukrasti moju imovinu?!

Elizabeth se okrenula te, najjače što je mogla, dobacila: - Bježi, Donalde!

Motor starog Bugattija počeo je tutnjenati, najavljujući spajanje motora s prednjim kotačima.

Prvi hitac puške proparao je noć, bušeći zadnju desnu gumu Bugattija. Gospodica Clemens

- Farwell prekrila je uši i kriknula iz svega glasa, dok je gospodica Poole uperila pušku u nju.

- Ne! Gospodo, molim Vas, nemojte! - jecajući je, kroz suze molila ju Elizabeth.

Spustila se na koljena te se, jecajući i kroz teške suze, molila.

- Ti, pohlepnice jedna! - manjakalnim je i pijanim smijehom uzviknula gospodica Poole.

Iz daljine je uskoro dotrčao gospodin Poole - rjezin muž.

- Mary? - upitao je šokirano. - Molim te, Mary, spusti pušku.

- Pa da oboje uzmete moju imovinu? - upitala ga je gledajući u Elizabeth.

- Imovina je moja, a nas dvoje je dijelimo. Nije ničija doli naša.

- To ti misliš, dragi. Moja je. Rembrandta mi je poklonio moj otac.

- Mary, molim te, ne čini glupostil! - prekljinjao ju je.

Gospodica Poole okrenula se prema njemu, nasmiješila mu se u lice, a zatim povukla okidač te slijedeći hitac ispalila u njegovo srce. Istog trenutka, Elizabeth je uhvatila pušku, pokušavajući ju istrgnuti iz ruku gospodice Poole. Potežući pušku, pala je na pod, a svoj treći i posljednji hitac, Mary je ispalila u njena prsa. Shvativši što je učinila, ispustila je pušku iz ruku, a zatim glasno vršnula.

- Ne, ne, ne, ne, ne!

Panično je i prestrašeno počela vući tijela prema velikoj, mračnoj, zimzelenoj šumi imanja.

Prvi od osam otkucaja večernjeg zvona obližnje baptističke crkve u Bromhamu, prenuo ju je iz njezinih jasnih sjećanja.

- Dakle, tvrdite da ste vidjeli gospodicu Clemens - Farwell kako iznosi sliku? - upitao ju je detektiv Hodgson ispod pogleda, podvlačeći najbitnije tragove i dokaze u svojem malom notesu sićušnom, našiljenom olovkom oštrog vrha.

- Da, gospodine. - mrmljajući ga je slagala gospodica Poole.

- I gospodu Poppins kako izlazi poslije nje?

- Da, gospodine. - pomalo nervozno je odgovorila caklenim očima.

- A nakon nje, vašeg muža?

- Da, gospodine.

- A zatim ste čuli tri hica koje je, pretpostavljam, ispalila gospoda Poppins?

- Da, gospodine. - stala je nervozno lupati nogom o pod.

- Da biste nakon toga potrcali prema ulaznim vratima?

- Da, gospodine! - odgovorila je povisivši ton glasa. - Zar stvarno mislite da sam ih ja ubila?

Da sam ubila vlastitog muža i jednu od najboljih služavki koje sam ikad imala? Zaboga, voljela sam ga!

Detektiv ju je pogledao, a zatim suzio oči te se zagledao u njene koje su se caklike od suza

koje su skoro pa počele navirati na njezine.

- Moj je posao provesti zakon, gospodice Poole, i izvesti počinitelja pred svjetlo pravde, što i planiram učiniti.
- Ali ja sam mu žena! - procijedila je, iskesivši zube.
- Bila. - ispravio ju je.
- Nikad mu ne bih naudila!
- Možda. Nastavite, molim Vas.
- Nemam vam više što za reći. To je sve čega se sjećam.
- Jeste li apsolutno sigurni?
- Jesam.
- U redu.

Bilo gospodice Poole počelo je sve smirenije kucati, a suzne oči sušiti, zajedno sa znojem koji je oblio njeno glatko, nenaborano čelo. Atmosfera prostorije postala je laganija, a ona se osjećala kao da je izgubila barem deset kilograma tereta koji je bio prikvačen na njeno pohlepleno, kameno srce.

- Srećom, imamo svjedokinju koja može potvrditi događaje iz te noći. - smireno je započeo detektiv Hodges zatvorivši notes te odloživši sičušnu, našiljenu olovku u prednji džep svog kaputa.

Oblio ju je hladan znoj koji joj se uskoro pojavio na čelu dok joj je rumene obraze zamijenilo bljedilo skoro pa bolesnog izgleda.

- S... S... Svjedokinju? - upitala je zbumjeno, progutavši knedlu u grlu.

- Da.

- Tko... Tko je ona ako smijem pitati?

Pitanje je isparilo u zraku, a prostorijom je zavladala napeta tišina koja se dala rezati nožem.

- Vidjet ćete ju na izlazu iz kuće.

- Š... Što? Kamo idemo? - upitala je zbumjeno, no znajući što ju čeka.

- Okrenite se i stavite ruke iza leđa.

Shvativši da je bilo dovoljno laži, prostrijelila je detektiva Hodgesa svojim nebeskoplavim očima koje više nisu bile nevine te se okrenula, stavivši ruke iza leđa koje su joj uskoro postale čvrsto zavezane metalnim lisicinama.

- Tajna crnog kaputa je riješena, gospodice Poole.

1. POHVALJENI RAD

Jurica Jurašković, III. razred

Glasbena škola Varaždin

Mentorica: Patricija Harjač, prof.

Vilinske poljane

Vse vam se je te degudile leta Gospodnjeg 1852. gda je sluga kuražne pokučil na vrata svoje gospodarice, nagle ih otprl i vušel k nje.

„Premilostiva! Oprostite koj sem ovak vušel! Trebam Vam neke hitne povedati!“ govoril je sef zepuhani.

„Poslušam Vas!“ rekla mu je stareša žena, a on se je najemput okuražil.

„Zdej sem se vrnul z Vašeg grunta. Dek sem tak hodil i obranašl svoje posle, čul sem kak su se kmeti neke spominjali i govorili neke o Rauchu, Jelačiću i Ožegoviću. Te me je mam zainteresierale pak sem se išel vmešati vu spomenek. Im su te Vaši zeti! Pak onda – imel sem koj čujti!“

„Povečte bržeše, moji živci su več dost tienik!“ rekla je sa splašena.

„Oni su se spominjali kak su Vaša tri zeta seznali za Vaše peneze pak su se pozurili kak bi do njih i došli. Dečki su mi povedali kak su oni več krenuli prema sim...“

Gazdarica dvorca je bila fest splašena. S prva ni verovala da je to se istina, ali gda joj je sluga de kraja povedal koj su se kmeti još spominjali, njezina briga je same zrasla. Tim je mužima, teri joj buju zdej njej bogici kak i nekterom srtanjskom čoveku došli, ona negda verovala, ona im je dala i svoje čeri na brigu, a oni buju njoj zdej tak vrnuli.

Ni ona štela, a ni ni mogla, gubiti pune cajta pak je bržeše poslala slugu da skupi vse peneze koj ih je ona vu dvorcu čuvala za one črne dane gda več ne bile tak lagodne vrieme kak je zdej i da ih on mam donese de nje. Sa zadihana i splašena, ona si je sela, zela svoje pere i zapisala kratke pisme.

Dragi moj vnuk!

Gda te buju negda puti donesli de Stubice vu of moj Golubovec, i gda buš došel do ovih penezi, čuvaj ih i spravi ih pak pomogni bogcima i siromahima!

Anna Seremage

Sfrkala je paperek, a sluga je donesel peneze. Zgledala je se je okoli sebe i najemput stala pred sliku svojeg vujca Maksimilijana Vrhovca.

„E, vujča moj, da ti same znaš koj je mene snašle!“ žalosne je uzdahnula i približila se slike.

Ze slugu ju je snela ze zida, male pregledala zid i snela par cigli tere su još od negda skrivale tu luknju za teru nigdo osim nje ni ni znal.

Sluga joj je pomogel premetati peneze tam, a ona je još na te se dela i svoje pisme pak ju je dobre zaprla i dela sliku onak kak je i prije vse bile. Slugi je dala par dinarekof kak bi odnesel svojoj familiji, a onda je on prešel i ona je ostala sama.

Brže se je spremila. Još jemput pogledala portret Vrhovca pak je pobežala van z

dvorca. Probala je ne obračati se, ali gda joj se je jemput pogled slučajne našel na njemu ni mogla iti dalje. Pozdravili su se ze suzami, a ona je zbilj morala prejti.

Njejni kmeti su čudne gledeli za nju dek je sama tak hodila, ali nju te ni dirale jer je ona znala kam treba iti. Išla se je skriti vu Vilinskim poljanama gde ju buju same drobne vile, med prozirnu megliscu skrile i smirile ju med mefkim bregima.

...

Koj se je degodile pokle, to ne znam vam povedati. Nekteri su rekli da su zeti došli i našli peneze, drugi su povedali kak su ih vile napale po putu i kak se je Anna vrnula vu svoj Golubovec, a pak treći, oni teri su znali istinu, nisu ju mogli povedati jer su ju več bili pozabili.

Nu, najte me držati za reč. Najbolješe bi bile da sami prejdete vu ona meglena jutra de Vilinskih poljani i tam počakate vile. Ak budete imeli sreče, vidli ih bute, pak vam buju one po istini povedale koj se je za zbilj degudile na tevimi njivami, vu tevom dvorcu tog 1852. leta Gospodnjeg.

2. POHVALJENI RAD

Magdalena Blagec, III. razred

Srednja škola Oroslavje

Mentorica: Marija Ubreković, prof.

Lucija Zajec, VIII. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentor: Željko Kropf, prof.

Devedeset prva

Tejh su se letah molili i ateisti. Tejh su letah najgorši sosedji postali saveznici. Tej som, devedeset prve, jas zgubu delič svojega srca. Na bojnemu som vam polju pustu mrtvega sina. Dvajst devet let je prešlo. Moja mati je znoula povedati: „Ka ti misliš! Leta se samo obračaju. Trepnem, pa že prejde pol vure.“ Mela je praf. I mene su leta hitro šla, alj v zaudjih par, vse se zmenilo. Vidite, jas som vam hrvatski branitelj Stjepan Podgajski, zvani Štef i mom PTSP. Doživa sam slike strahote i neke še nes sejam. Nikeri ne dejlam, ne smem. Zato pomorem svoji babi Miciki. Najboljše mi grej kuhaje. Jas som glavni CHEF v selu. Točno odredim kuljko zrna soli fali v juhi. Specijaliziran som ipak za odojka. Onega z ražnja. Za prste je pozobati. Tak som ga jenkrat vrtal i prišo je neki dečec. Pal je po štejngah i počel se joukati. Razum som zgubu. Skor som dečeca napal. Malo mi je falilo kaj ga nisom fdr. Od tede som počel piti lejkove.

Hodim i k psihijatri. On pa se vsega napoljuša. Od mojega prvega krata da som na človeka zapoka, do onega kej som se do kraja zgubu. Baš som mu poveda vse. Jadni človek, nekaj me ni razmel, a negda je samo podrhjeval. I jas bi. Dau se setim kak je blo, dojdeju mi soze na oči. Tou vam je blo nouro. Jas som bi v Vukovaru i nejčom se tam vrniti. Nemrem se vrniti, ne vupam. Doušo som f pejtem meseci devedeset prve. Se je teklo dobro do desejtega.

Sfalilo nam je ljud pa su ih poslali. I med jimi je i bi moj sin Ivan. Zašo vam je z kombija i zagrljo me. Poveda je: „Doušo som kak i ti. Dobrovoljno som se prijavu. Sljedo som primjer svojega očeta.“ Čez glauvu mi je prešla slika Micike s krunicoj v rokah pred raspejtom. Dečec od sedmnejst let je na sebe nateknu Borove famozne čižmece i v ruke primu AK-47, ilitiga Kalašnjikov. Mel je mouli osmeh na lici, fort se smeja. Znal som da ga moram zaštiti. Nisom uspel. Jen kedn pokle ga več ni blo. On i jas smo bili zaduženi za izvidnicu. Hodili smo čež ruševine jene staure hiže. Pripovedali smo o jeni puci keru je upozna doma. Na drugem kraju vulice, vidali smo jeno moulo dejte. Joukalo se. Melo je krvavo lice i blo sklupčeno pored nekakvega leša. V roki je držalo plišanega medvediča, keremu je falilo dejstno oko. Normalno da ga nismo mogli pustiti, pa smo krenili po jenga. Dogovorili smo se da jas grejm prvi, a on me prokriva, či kaj krene krivo. Nismo se baš bogzna kaj dobro pripravili. Krenilo je dobro, alj je zato na sred vulice krenu rafal. Ftel som se obrniti i zapucati, alj se Ivan hitu na mene. F tej su me sekundi uspeli pogoditi. Jen mi je metak doušo med šejsto i sejdmo rejbro. Drugi nekeri odspout ključne kosti, a treći mi je okrznu vraut. Ivan je poginu. Mel je otprene oči i ljuka me. Zagrljo som ga še jenkrat i nisom ga pušta. Na rokah som mel krv, alj nisom zнал čija je. Bi som v šoki. Ftel som vidati kej je dejte, a jenga več ni blo, samo je ostal medvedič... Moji dečki su me uspeli spasiti. Poslali su me v bolnicu, kej som se i probudu. Rane su mi

ble zašite. Oko mene su ble ljudi odrezanih nougu i rok. Mene pa je vse bolelo. Saki dejn mi je blo gorše. Mislio som da bu gotovo, alj se tede stvoru neki doktor i poveda kak idem za Zagreb. Nič mi ni blo jasno. Samo su me poslali domof. Otrpravili su me z nekakvima keri su ble biljke. Cejli put je bla napeta tišina. Mougo si čuti kaj drugi misli. Do bolnice som zdrža. Mel som vručinu da som prišo. Bi som v Vinogradski. Lječo som se jenon dvau kedna. F tou vrejme som razmišlja kaj bum Miciki poveda. Blo ju je teško ljukati dau je čula. Skor se zrušila. Jedva som ju uspel zadržati na nougah. Jen dobrí dejn je cvílica. Mesec je preleta, a da se nismo mogli spominati. Sako je živa na svoji strani hiže. I odjenkart me Micika prosila da joj povejm kaj se vse zgodilo. Tede je moj mozak apsorbira vse dogadaje. Doživa som svoj prvi slom i vida kuljko problema mom. Jouka som se ko kišno leto. Nisom se mougo hmeriti. Znou mi i nes tak priti. Kuljko god da se lečim, nekaj me zmisli na vse kaj som proživa. Borove čižmece uopče nemrem vidati, a da se ne počnem drejti. V glauvu mi dojde slike kej smo vse z njimi bili. Glasno mi smeta. V preveljki tišini čujem Ivana. Po noči ga sejam, a po dnejni čujem, gorše nemre. V hiži su skor samo jengove slike. Na jeni zgledi ko moula curica. Ko malemu mu je blo fascinanto kak je haljina prozračna. Navlejko ju je na sebe i cejli dejn migla z ritjoj. Micika i jas smo mislili da mou gliste, a jemu pa je blo vrouče... Bil je moja duša. Dal bi vse da more živati. Premloud je bi. Ni mel prilike ni pozvati onu pucuvun. Sin je spaso očeta. Sedamnejstega desejtrega mu je zaudji krat poveda: „Volim te.“

3. POHVALJENI RAD

Lea Beber, II. razred

Srednja škola Pregrada

Mentorica: Danijela Barilar Šterbal, prof.

Paula Galunić - "VESNA, božica proljeća", akril, 30x40cm, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Mentorica: Aleksandra Mašić Tumpa, prof.

ŠAH – MAT

Polako osjećam kako se vraćam iz sna, dubok udah bolničkog zraka u mojim grudima budi snažnu bol, osjećam pritisak, kao da u sebi nosim stijenu, ogromnu, tešku. U mojoj ruci, natekloj i plavoj kao kakva zrela šljiva od silnih uboda, stoji kao i obično debela igla. Čujem zvukove. S jedne strane polako, kap po kap curi niz cjevčicu infuzija, s druge strane čujem pištanje aparata koji označava otkucaje mog slabog srca, koje me jedva drži na životu. Svakim danom već točno godinu dana budim se uz istu bol, iste zvukove. Mojim malim, oduvijek slabim plućima dijagnosticiran je rak koji se iz minute u minutu širi sve više kao kakav dim cigarete i oduzima mi dah.

U moju sobu ulazi sestra, prilazi mi i polako počinje odgurivati krevet prema izlazu sobe. Držeći me za ruku, pokušava me ohrabriti dok ulazimo u operacijsku salu. Svjetla, doktori, maske. Prekrivena samo jednom običnom bolničkom plahtom ležim na hladnom operacijskom stolu dok se prema meni počinje kretati maska. Tri – polako ne osjećam tijelo, dva – moji očni kapci postaju sve teži, jedan – tonem u san. Nesvesna ičega odjednom se nađem na čudnom mjestu: sve oko mene je bijelo i nema ničega osim bjeline i jeke mojih slabašnih i teških uzdaha. No, na podu ispred mene nalazi se ploča, šahovska ploča. Zbunjena prizorom sjedam na pod te gledam u ploču. Šahovska ploča, pomalo neobična. Na svakoj strani ploče stoji pijun, jedan je bijele, drugi crne boje. Uzimam bijeli pijun te ga pomičem za jedno polje naprijed. Sa svoje desne strane odjednom začujem dječji smijeh, dječju viku. Zbunjena, pogledam bolje. Slika moje obitelji i mene dok sam bila još male – no, slabo, uvijek mršavo dijete. Skakućem dvorištem naše kuće loveći leptire i glasno se smijući. Odjednom sve nestaje. Sva u čudu vraćam pogled na tablu. Crni pijun odjednom se pomiče dva polja naprijed, približava mi se. Sa svoje lijeve strane začujem plač. Vidim sebe i svoga oca kako stojimo na majčinu grobu nakon njenog pogreba. Savijajući se od боли, plakala sam za majkom koja me napustila kad sam imala jedva pet godina. Suze mi naviru na oči dok slike polako nestaju. Uzimam pijun bijele boje te, pokušavajući zaobići onaj drugi, odlazim dva polja udesno. Krajčikom oka virim preko desnog ramena ne bih li ponovo nešto ugledala. I eto je. Slika mog osamnaestog rodendana, zajedno sa svojim ocem i svojim prijateljima s osmijehom na licu gasim svijeće; gromoglasan pljesak i veselje mojih prijatelja bude u meni žarku toplinu. No, kako su se gasile stike, gasila se i toplina u meni, a zatim sam osjećala još samo šupljinu svojih pluća. Crni pijun čudnim potezom približio mi se na samo jedan korak. U svojim grudima počela sam osjećati snažnu bol. Začuvši zvukove sa svoje lijeve strane, pokušavam se okrenuti, no bol mi ne dopušta. Čujem jecaje svojeg oca, osjećam njegovu bol i njegov očaj. Niz rubove moga lica polako se počinju kotrljati hladne

suze, nemoćne, kao šutljivi krikovi.

Pokušavam izgovoriti neke riječi svome ocu, no ne mogavši to, pružam ruku prema tabli, do pijuna bijele boje i u toj sekundi crni pijun oduzme mi potez i napravi korak naprijed. Crni i bijeli pijun nađu se zajedno, u istom polju. Bijela boja koja je obasjavala prostor oko mene počela se u tonovima sive pretvarati u crnu i onda je sve oko mene postalo tama. Okrećem se oko sebe ruke držeći na svojim grudima u nadji da će ugledati barem malo svjetla, no u tom trenu obuzme me hladnoća koja se slijevala od prstiju prema dubini mog tijela. Ne osjećam više ništa. Moji kapci postaju sve teži i ne mogu ih više držati otvorenima. Zatvaram oči i čujem zvuk aparata koji pišti i dubok glas koji izgovara: ŠAH-MAT.

4. POHVALJENI RAD

Viktorija Dugorepec, IV. razred

Srednja škola Zabok

Mentorica: Dubravka Krznar, prof.

Nives Martinić, IV. razred - "Nemir", rapidograf, 21x15 cm, 2021.

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

Mentorica: Carmen Baćura Potočić, prof.

Vlak u jednom smjeru

Vozim se u hladnom vlaku koji griju graffiti i tih uzdasi umornih ljudi. Na mutnim prozorima vidi se pokoja izgubljena kapljica, a iza njih zid magle. Željela bih spokojno zaspati. Čuje se samo lagani zvuk kliženja kotača po tračnicama.

Stanica Godina 5. Sretno se meškoljim na svojem mjestu kraj prozora. Bezbržno sam stavlja rucice na staklo te s divljenjem promatram sve oko sebe. Nemam mamu, a ni tatu, no baka brižno čuva moju prijevoznu kartu. Tu je naravno i Tutač, moj imaginarni prijatelj. Nas dvoje volimo obasipati baku radoznalim pitanjima, a ona na njih uvijek ima strpljiv odgovor. Vozimo se brzo, štovše prebrzo i dolazimo do stanice Godina 7.

Idem u školu, a u klupi sjedim s Tutačem. Na satu prirode i društva moralni smo nacrtati svoju obitelj, a zatim bi učiteljica naše crteže stavila na pano. Pod odmorom smo se svi sjatili pred pano i tražili svoje crteže. Ja sam svoj odmah uočila. Ostalima su jedva svi članovi obitelji stali na papir. Bili su obućeni u šarene odjevne kombinacije sa svakakvim modnim dodatcima. Za razliku od njihovih crteža na mojoj smo bili baka, Tutač i ja, nacrtani crnom bojicom. Vlak je sada malo usporio, no svejedno sam brzo stigla do stanice Godina 15.

Odlična sam učenica, upisala sam gimnaziju, a imam i prijateljicu Sonju. Sve se doimalo sasvim normalnim, za promjenu, barem dok se nije desilo ono najgore. Baka je umrla i više ne čuva moju prijevoznu kartu. Sada ovim tračnicama putujem sama. Sve sam više postajala opterećena svojim izgledom. U plitkom odrazu nisam vidjela ono što sam htjela. Iako sam to željela izbjegići, usporedivala sam se s drugima i postavljenim kriterijima ljepote nametnutima u medijima i društvu. U milimetrima znam propisanu širinu prsa, struka i bokova. Ljudi te pokušavaju „popraviti“. Daju ti mnoge savjete, prepisuju kreme, maske za lice, tretmane i tada se u jednom trenutku nešto u tebi prelomi i ti želiš „popraviti“ sebe. Dijagnoza – bulimija. Uzimala sam laksative i dijetne pilule. Kosti su se očtavale po mojoj tijelu. Vlaku je dugo trebalo da dođe do stanice Godina 18.

Prošla sam svakakva psihijatrijska liječenja, terapije, no mislim da i sami znate koliko su bile učinkovite. Svake noći budim se obilivena strahom noćnih mora. Sve više to sanjam. Sve više sanjam i prisjećam se kako je moj otac tukao moju mamu. Ja to tada nisam razumjela. Sjedila bih skučena u kuhinjskom ormariću i slušala očajne krikove, nemilosrdan glas i udarce. Trnci prolaze mojim tijelom kada se samo na sekundu prisjetim onog što sam vidjela. Onog što dijete od tri godine ne bi trebalo vidjeti, ali je vidjelo. Počela sam pušiti cigarete, a alkohol mi odavno nije ništa novo. Evo, upravo sam zapalila jednu, ali ne i prvu ovog dana. Dok me dim cigareta obogrjuje, prisjećam se današnjeg razgovora dviju žena srednjih godina. Govorile su o nekoj djevojci iz našeg kvarta. Sinoć je počinila samoubojstvo skočivši s osmog kata. Dvije minute pričale su kako žale njenu obitelj, a ostalih deset minuta o tome kako je sigurno bila psihički poremećena i kako

nitko ne može zaustaviti takve osobe da to počine. Nije bilo prvi put da nešto čujem o toj djevojci. Zlostavljeni su ju, nazivali svakakvim pogrdnim imenima, a za to se znalo. Potražila je pomoć, no na čelu ekipe zlostavljača nalazila se kćerka tadašnjeg glavnog direktora jednog poduzeća, tako da se sve to brzo pomelo pod tepih. I eto, ljudi ju osuđuju čak i sad kad je mrtva. Ja sam ju razumjela. Osjećam se kao da samo plutam u ovom plitkom svijetu..

Vlak je sporo došao do stanice Godina 20. Razmišljala sam o tome. Svakim izdahom moja je nutrina sve više prazna. Svaki je dan kao sjena, a svaka je noć bijedan odraz prošlosti. Odlučila sam, odlazim. Čula sam poznat glas: „Je li ovdje slobodno?“ Samo sam kimnula glavom. Bila je to Sonja, jedina prijateljica koju sam imala u srednjoj. Nismo razgovarale, ali nije bilo neugodno; štoviše, odgovarala nam je tišina običnih stranaca. Prije nismo imale ništa, a dijelile smo sve. Sad imamo sve, a ne dijelimo ništa. Kao da nam je zajedno proveden mali dio prošlosti bio dovoljan da ispunji našu sadašnjost. Taj naizgled nevažan susret natjerao me da izdržim do sljedeće stanice.

Godina 21. Vlak nikada nije ovako sporo vozio do sljedeće stanice. Izjeda me šapat u glavi, a tjeskoba se samo prikrada. Progone me vlastiti osjećaji, uzalud se branim. Sviđa mi se ideja spokoja, tištine u glavi. Zamišljala sam prostrano polje žita u kojem sam s bakom i s mamom, no ipak me plašila ideja smrti. „Što ako poslije ovog nema ničega?“ Razmišljala sam do zadnjeg trenutka, a onda je vlak stao. Izašla sam. Nisam više putnik ovog vlaka, moja je karta već odavno istekla.

5. POHVALJENI RAD

Elena Matejaš, III. razred

Srednja škola Zlatar

Mentorica: Kristina Belko-Krsnik, prof.

Jan Bartol, VII. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentor: Željko Kropf, prof.

Gumica

Ma tako sam si sva beskorisna. Čemu ja uopće služim? Za obrisati neku školsku pogrešku, koju bih ja svojim znanjem ionako ocijenila kao točnu, a ona se olako može precrtati olovkom?

Ma daj, nije ni naš život kao nekada. U davna vremena gumica se kupovala jednom godišnje, čuvala k'o oko u glavi, trošila do zadnjeg milimetra. Danas se nova kupuje svaka dva tjedna, a iz pernice odletim čim se smanjim za polovinu. Isto tako, danas uglavnom dolazim u paketu s olovkom ili šljilom, tako da se moj status pogoršava iz dana u dan. Neću vam ni reći da najrjeđe služim za brisanje, a puno više za čačkanje zubi, češkanje glave ili, još gore, posuđivanje. Pa, dragi moji, ja sam puna bakterija! Ako me već posuduјete nekom, barem me pristojno dezinficirajte. Teška su vremena i za nas, gospoja korona nije zaobišla ni naš svijet. Plaće su manje, a posla sve više. Iako, moram priznati da sam ljubomorna na *frendicu* Masku. Do prije koji mjesec stajala je na polici trgovine. Nitko je nije htio kupiti. Što će im ona?! A sad ih grabe kolektivno, masovno! Pitam se kada će mene tko tako voljeti i kupovati? Možda kada na svijet dođe Covid-22 pa će se umjesto maski morati nositi gumice? Besmisleno, znam, ali jedino mi još preostaje maštati.

Vječit sam predmet svih rasprava, pogotovo onih u školi. Kaže meni Marko da kad me ne treba, uvijek sam pri ruci, skačem tada i dosadna sam, a kada sa mnom treba nešto brzo obrisati jer profa brzo diktira, tada me nema ni u najmanjem kutku pernice. Opet ta pernica, no tješim se da ni njima nije ništa bolje. Ionako će Marko završiti osnovnu i baciti nas jer, opet citiram njegove riječi, čemu drugome ja služim nego da me se kupi i ubrzo izgubi... E da, gubljenje po svakakvim mjestima isto je moja uloga, sama sam si kriva što me ostave na vrlo čudnim i neugodnim mjestima. Jednom je Kata putovala kroz vodu, kroz kanalizacije, sve kako bi stigla nekamo gdje ju je, navodno, poslao Željko. Svi znamo kako je završilo, baš mi nedostaje...

Sve nas zadesila su teška vremena. Međutim, ono što znam je da ćete nas uvijek trebati, makar kao e-gumice za tablete u koje upravo gledate ili ćete to ubrzo činiti!

6. POHVALJENI RAD

Hrvoje Debeljak, III. razred

Srednja škola Pregrada

Mentorica: Danijela Barilar Šterbal, prof.

Muke po babice

Denes sem pak morala doma ostati sama z babicu. Kulike se v zadnje vrijeme družime, ispale bu da sme si najbolše prijateljice. Jaj, ž nju nigdar nemreš imeti mira. Stalne neke zanovijeta i spitava. Točne je kak male dijete. Najte si misliti da preuveličavam, ne znate vi kak je ž nju biti. Stalne nekakva bedasta pitanja spitava. Evo, prošlu sobotu me je pitala da zake soseg nje išel v šumu kad su mu sin i sneha bili doma. „Pa ne znam babica, odi pa ga pitaj!“ „No dobre deklica, koj se odma srdis.“ I tak saki dan. Same čez oblok luče i gledi do kam ide i do koj dela. Al dobre, glečte, bar nam ne trebaju nadzorne kamere. Kolike je same to pak skupe, a ja se, no, tu jadam. Je, jadam se jer ona ne gledi same koj soseg delaju, a ne, ne. Ona i nas prati po cele hiže. Ak prejdem v dvorišće, mora i ona iti, kakti, ide si vrteka male pogledati. Ma moš' mislit! Pak nisam ja vrtek kad vu me stalne luče. Onda kreneju pak neka bedasta pitanja da zake ove delam, zake one i tak se z ponova. Čovek bi reknel pa koj, bar ti nije dosadne. I nije, bormeč nije.

Otec i mati prešli su k vujcu po neke deske, tak da sam ostala sama pri hiži z babicu. Pak me presi da je natočim „kak se one zove koj te kole?“ Hjoj, navlijekla se na tu koka-kolu v zadnje vrijeme da litru na dan popije. Jemput je tak vujec donesel male orehovca v flaše od koka-kole, i normalne, koj je babica mogla znati. Lepe si nategnula z flaše i pije ona, pije. Nije ni skužila koj to je. Tek pokle je vidla da ju male neke zanaša i da teške stoji na nogu. Brat i ja sme vmirali od smeha. Babica je tu nuoč spala kak klada. Vjutre sme čak imeli male mira da si kavu popijeme, jer inače se ona uvek mora zbuditi prije nas i su kavu spiti. No dobre, idem babice natočiti „koj te kole“, da ne ispale da sem škrta i da se sama oču spiti. Same da najdem rjezin peharček. Je, ona ima poseben peharček, onaj od senfa, z kojega pije. To vam je, znate, jake popularne pri staremi ljudi. Kak bi to bilo da ona nije v trendu. Našla sam ga v frižideru. Koj je tam delal, ne znam. Niti me zanima. Moje je same da je natočim kolu, a rjezine da postavlja bedasta pitanja.

Prešla sam v dvorišće. Išla sam male glet kak mi napreduju mačuhice. Sama sam ih pusadila. Dobre, babica je male pomogla. Ona stvarne pune toga zna. Pokazala mi je kakva zemla im najbolše paše i kulike put se na dan moraju zalijevati. Navčila me je pune stvari koje me ni jedna kniga ne bi tak navčila. I ne same o vrtu. Znala mi je priopovedati kak su oni negdar živeli. Kak je saka hiža imela svoj melin. Saki dan melin bi vrtele svoje dva kamene i z njega bi išla mela, bela kak sneg. Kuosci bi brže kosili, snehe brže želete i se bi nesle v melin. A kad bi čez sele zadišal kruh i pogača.. Si bi se mam pospravili z polja dimo. „A sad ti, dete drago, vidiš tu vu našem vrteku - leži jeden kamen z toga melina. Viš, ovaj okrugli, z rupu v sredine.“ Zagledela sem se v rože. Taj kamen sad je bil teglin za naše jaglace.

Kad sem vidla taj teglin, ili kamen z melina, neke me je v srčeku zabolele. Negdar su bila

druga vremena, ljudi su drugač živeli. Više su se družili, saki je o sakomu se znal. Si su skupa išli na polje, popevali su vesele pesme i niš im nije falele. Nisu se jadali. A nam; nam se smijeta. Če nas nešće krive pogleda, mam dižeme hajku. Praf za praf, razmem babicu. Razmem zake stalne luče čez oblok, zake postavlja bedasta pitanja i zake se rane budi. Negdar se ni znale za posel od duoma. Negda si se ti moral zbuditi v ranu zorju da bi prije sounca išel na polje ili krave pasti. To je nje se ostale v navike. Ona nije z našega vremena. Kad male bolše pogledam, da mene sad hitite v njezine vreme, a ma ne bi znala koj da delam. Same bi spitavala „Koj to je? A zake je to tak? No, koj sad z tjem?“ Pak bi ljudi mislili da sem nora. Zate, ak vaši dedeki i babice kažeju iste simptome kak i moja babica, najte im zamijerjati. Prebrže se je svet razvila i oni jadni to nijesu mogli pupratiti. Rajši ih pustite na miru nek živiju v svojem svetu. Do zna? Morti bume i mi jednuga dana takvi pak buju se i na nas naši vnuki jadali jer: „Babica je pak hitila koj je jela za froštukel na instagram i označila me.“ One koj nam se danes čini normalne, više ne bu jer kak ste i sami već mogli zaključiti, vremena se mijenjaju..

7. POHVALJENI RAD

Silvia Bičak, III. razred

Srednja škola Zlatar

Mentorica: Kristina Belko-Krsnik, prof.

Nela Krzna, VII. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentor: Željko Kropf, prof.

Valere

Čovjek - individua, vrhunac intelekta, samosvijesti i sposobnosti. Dokaz postojanja, stvarnosti i mogućnosti. Dio napretka ili napredak sam po sebi. Čovjek - dio revolucije s preduvjetom prvočne, sveobuhvatne vlastite promjene ili uzrok katastrofe, kataklizme, svršetka. Dokaz kraja, samouništenja i prolaznosti. Početak vrhunca i vrhunac kraja.

Čovjek - dio svijeta, društva, mase, dio sadašnjosti, prošlosti i budućnosti. Dio cjeline i cjelina sama za sebe... Sve smo to mi, ljudi. Sposobni postati veći od nas samih i manji od vlastita ništavila. Sposobni biti toliko veliki da iz prošlosti oživimo budućnost ili da u budućnosti ubijemo sadašnjost. (dio prologa)

Kako biti velik glasio je naslov romana osuđenog na propast još i prije no što je nastao u mislima svoga revolucionarnog, međutim neshvaćenog stvaratelja. Trebao je izazvati kontroverze odgovorom na naslovno pitanje, ali u društvu u kojem je čak i pojam kontroverza bio nepoznat, uništo je sam sebe nadobudnim uvjerenjem da će ljudi, koji mogu stvoriti misao jedino kad im ju nadležna vlast zarije u duboke šupljine uma, razumjeti temeljnu ideju djela, o njoj razmisliti, po njoj živjeti i započeti promjenu.

Nakon mahnitog zanimanja za roman s naslovom koji bi na prvu mogao poslužiti kao vodič na putu prema ostvarenju Svemoćne Slave i Vlasti nad ovozemaljskom fanatičnom masom, napokon otkrivači odgovor na tada najveće i jedino egzistencijalno važno pitanje (*Kako biti velik?*), uslijedilo je posprdno odbacivanje djela odmah po čitanju prologa u kojem se kritizira ljudski primitivizam, plitkost i iskvarenost te se daje polazni odgovor na pitanje u naslovu: *Tako da budemo ljudi.*

Nedugo nakon izlaska prvog izdanja, roman je proglašen besmislenim i beskorisnim, povučen je iz prodaje i zamijenjen najnovijim nastavkom svjetskog bestsellera pod naslovom *Prava ljubav.* Svišnjo je uopće spominjati da se u to vrijeme pravom ljubavi smatrala animalna požuda zadowoljena brzim i kratkim užitkom, a pisanje kao umjetnost odnosilo se na sposobnost sklapanja, barem prividno suvislih rečenica, pa ljudima nije ni preostalo ništa drugo doli beskrjne i besciljne bludnje i utapanja u vlastitoj plitkosti, neznanju i obmani.

Dvije godine nakon neuspješnog pokušaja obnavljanja temeljne namjene i ljepote književnosti i umjetnosti kao trajnog utjelovljenja i vječitog primjera iskrenih i strasnih osjećaja te kao pokazatelja istinskih životnih vrijednosti, autoricu neshvaćenog i obezvrijedenog romana zadesila je smrt. Pronađena je sedmog dana od trenutka smrti nakon što je cijeli tjeđan izbivala s njoj mrskog i besmislenog posla koji je ostalim radnicima bio sasvim prihvatljiv. Zato što im je on bio jedini izvor neprocjenjiva pokretača života – novca ili zato što za ništa drugo nisu znali, željeli ni smjeli znati? Vjerojatno oboje. Zatekao ju je upravo jedan od takvih, mladić obliven pozrtvovnim

znojem nakon što je, po hladnoj naredbi svojeg nadležnog i u očajnoj želji za zadržavanjem svoje uboge, ali barem postojane pozicije u lancu društvenih obaveza, morao posjetiti dotičnu anarhisticu i, što je prije moguće, provjeriti što se zbiva s njom jer nitko nije imao vremena za trošenje na neposluh, ni novca za trošenje na vrijeme. Mladić je došao prekasno i otišao prerano da bi vidio ono što je trebao - ono što su svi trebali vidjeti, a vidjela je samo ona.

Njezino mrtvo tijelo zatećeno je polegnuto na skromnome krevetu, u isto tako skromnom i skućenom stanu, pretrpanom skrivenim beskrajem bogatstva prošlosti. Pored uzglavlja stajao je davno zaboravljen gramofon. Njegova nepomična igla izgledala je baš poput ženina ukočena, ali oslobođena tijela. Gramofonska ploča šumom je odavala počast njenoj upravo završenoj, neviđenoj i neponovljivoj, beskrajnoj pjesmi. Okružena zidovima knjiga i prostranstvima nebeske prašine obasjanima suncem, doimala se kao da još uvijek pleše uz njezine zvuke, začarana zlaćanim prahom, življa no prije, sretnija no ikad. Jednom rukom, u melodiji slobodna ritma, milovala je zrnca kozmičke prašine, dok je drugom grliša opipljive listove svoje metafizičke knjige, zastre sigurnošću izgubljenosti, klonulim i iščezlim prstima. Njene budne oči uspavano su milovale prostor između svega što je imala i svega što će dobiti, bacajući ipak fokus na nešto što će zauvijek biti. Kip.

Kip je stajao uzdignut visoko u vječnosti i srčano branio naslovnicu njezine knjige. Nas-tao je prije no što su ljudi uopće udahnuli i nestao odmah nakon što su počeli disati. Kip se dos-jedno, nikad ne gubeći nadu, okamenjen skrivaо kako bi sigurno prešao iz jednog muzeja u drugi, hrabreći jednu po jednu, rijetku, posebnu i čistu, otvorenu dušu. Upravo joj je on priuštilo ništavilo u svijetu materije i bogatstvo u svijetu duha. Blagoslovio ju je vječnim zadovoljstvom i srećom. Bio je to neuništivi kip s nazivom „Valere“, skrivenim s donje strane njegova postolja koje je bilo toliko jako upravo zbog te riječi i njezina značenja. „Valere“ – biti jak. „Valere“ – vrijednost. Vrijednost koja gradi čovjeka. Čovjeka koji je velik, veći od sebe samog. Čovjeka koji je vječnost.

8. POHVALJENI RAD

Lea Mraz, III. razred

Gimnazija A. G. Matoša

Mentorica: Dinka Tomašković-Presečki, prof.

Vojnički ponos

„Već imam sve što želim, svoj vojnički ponos...“

GROBLJE WASHINGTON

27. LISTOPADA 1988.

Melodija limenih puhačkih glazbala dopirala je u domove obližnjih kuća i stanova, zastava Sjedinjenih Američkih Država i zastave zemalja podrijetla poginulih vojnika - od časnika do generala - vijorile su na vjetru, dok su obitelji prerano preminulih ljudi tugovale.

Martin Šivalec, VI. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok

Mentor: Željko Kropf, prof.

Jedna od tih obitelji bila je obitelj Maina, bolje rečeno Zane Amare Maina, jednog od najboljih i najuspješnijih voda terenskog tima za spašavanje - ogranka kopnenog SEAL tima. Također je jedan od rijetkih afričkih muškaraca u američkoj vojsci, a korjeni obitelji potječu iz davnih vremena. Zane je izgubio svoga partnera nakon 6 godina partnerstva i 15 godina prijateljstva u nedavnoj misiji spašavanja zarobljenog tima od terorista. Zane nije bio jedini u ovakvoj situaciji, ali ga je više boljela nemogućnost pokazivanja osjećaja prijateljima i obitelji na pogrebu svojeg partnera. Vojnici nisu smjeli pokazivati emocije, a kamoli plakati usred ceremonije u čast palim ratnicima. Usprkos svemu, Zane nije mogao suzdržati kap suze koja je potekla njegovim obrazom i pala na travu. Sjećanja na James Harry Oscara, njegovog partnera, preplavila su mu glavu i nastavila mu skretati pozornost s ceremonije. Zvuk otpuštanja sigurnosnog okidača vatrenog oružja, metci koji su ispušteni i suprotstavljaju se vjetru te nosač manje zastave gdje je smještena kutija s medaljama i odličjima stradalog vojnika izveli su ga iz depresivnog mesta - njegove svijesti. Dobar kolega iz Akademije pružao mu je Jamesovu zastavu počasti, dajući mu mali, slabašan osmijeh. Zane je prihvatio zastavu i stisnuo je na prsa.

Ceremonija je trajala još neko vrijeme. Neki su otišli na karmine, a neki svojim kućama. Zane je jedini ostao kod Jamesova groba. Bili su to trenutci u kojima je konačno mogao pokazati svoju emotivnost i plakati sve do duboko u noć.

TAJNA BAZA AMERIČKE VOJSKE

RANI JUTARNJI SATI, 19. LISTOPADA 1988.

"U redu, imate tjedan dana da se vratite s otetim timom u bazu. Trebalо bi biti jednostavno, unutra i van, ako vas tko otkrije, riješite ih se. Ako imate priliku za oteti nekoga iz Unutarnjeg kruga ili vodu grupe, učinite to, ali bez previše buke. Ne bismo željeli da svi saznaju da im netko nedostaje, zar ne?"

"Ne, gospodine!" viknu trenirana grupa ljudi.

"U redu, vojnici! Idite i naspavajte se, čekaju vas dugi i naporni dani. Nemojte me razočarati, ekipo. Ovdje smo svi obitelj i mi svi patimo. Ako itko može ispuniti ovu misiju, to ste vi, žene i muškarci. Nova generacija i naša nova nada..." Ministar Dushku usmjerio je zadnji rečeni dio dvojici kapetana - vodama Terenskog tima za spašavanje. Dvojica kapetana, Zane Amare Main i James Harry Oscar, bili su ujedno i jedan od parova u vojsci, naizgled nespojivi zbog različite boje kože i podrijetla - Zane je rođen u Africi dok je James iz Ujedinjenog Kraljevstva. A tu je i činjenica da su obojica istog spola, obojica su muškarci. Velikoj većini, uključujući ministre u parlamentu, šefove i kolege, njihova je veza nenormalna, dapače, neki su im čak i prijetili smrću i zatvorom, citirano, gdje i pripadaju. Nije teško zamisliti ovaku situaciju u 20. stoljeću, ali daleko od civilizacije, ti ljudi na koje se možeš osloniti su sve. Uvijek se nađe netko tko ne podržava i podržava istospolne parove, što je donekle smiješno, pogotovo

jer je mržnja prema njima neopravdana, uzimajući u obzir da većina homofobije dolazi od kršćana, a jedni od najvećih slikara religioznih tema su bili privučeni istom spolu. Bolje da ni ne spominjemo temu različitih rasa, razgovori takvih tematika su pravi tabu.

"Hajdemo u krevet, dušo. Dushku je u pravu, moramo se odmoriti. Ovo je važna misija."

"Znam, ali ne mogu si pomoći. Imam osjećaj da će se nešto loše dogoditi. Da će se tebi nešto dogoditi..." Zane je rekao tihim glasom. Sve što je James mogao napraviti je zagrliti ga i pokušati ga uvjeriti da ga instinkt vara te da će sve biti u redu, iako ni on sam nije bio uvjeren u to.

NEIMENOVANO MJESTO U BLIZINI AFGANISTANA

POPODNEVNI SATI, 22. LISTOPADA 1988.

Ekipa za spašavanje bila je u blizini zakazanog mjesta pronalaska otetog tima, velika građevina nalazila se na nekoliko stotina metara ispred njih u središtu napuštenog grada. Snajperisti su bili na položaju, kao i članovi spasilačke postrojbe.

Zane je vodio polovinu ljudi - prva postrojba Tigar - koji će napasti s prednje strane dok je James vodio drugu polovicu - prva postrojba Vuk - koja ulazi straga i kreće prva u izvidnicu. Ministar Dushku je dao znak za pokret s prvim prodorom zraka svjetlosti. Vukovi su krenuli, razvalili vrata i proširili se po kući. Tigrovi su u zasjedi, na donekle sigurnoj udaljenosti, čekali zapovijed da mogu početi s potragom. Jedino što su čuli preko linije bile su slomljene riječi zapovjednika Oscara.

"Misija je kompromitirana. Bježite!" I prije nego što je itko mogao reagirati, dogodila se eksplozija. Zvuci vrištanja i helikoptera su bili prekruti zvonjavom u ušima. Zane je mogao osjetiti kako ga bolničari podižu i odvoze u sigurnost.

The Washington Post, 26. listopada 1988.

Prijelomna vijest

"Prošlo je nekoliko dana od propale misije, točnije četiri dana, i tijela poginulih su pronađena, bar većine njih. Za one koji nisu pronađeni pretpostavlja se da su bili preblizu C4 i da su im tijela raspadnuta na male komadiće, čak i da su tkiva rastopljena. Sutra, 27. listopada, održat će se pogrebnica ceremonija za pale vojnike, uključujući one za koje je misija spašavanja bila."

27. listopada 1988.

Ceremonija je trajala još neko vrijeme te su uz zadnji ispraćaj svi otišli kućama ili na karmine. Zane je jedini ostao kod Jamesova groba, konačno si dajući šansu za emotivnost i plačući

duboko u noć. Njegov prijatelj Mike je pazio na njega iz daljine te ga kasnije odveo kući. Mike je bio jedan od rijetkih koji su podržavali istospolne veze i nije ih želio ubiti. Pravo je čudo da su ih uopće primili u vojsku, to mogu vjerojatno zahvaliti svojim sposobnostima. Cijeli tim je dobio dopust od nekoliko dana da prevlada gubitak svojih kolega, no prije nego što su ih uspjeli iskoristiti, bili su pozvani na još jednu misiju, ovaj put uključujući borbu kakva je u opisu posla.

Nakon mjesec i pol dana stvari su postale bolje, tuga je polako blijedila, pogotovo s obećanim odmorom za Božić koji je pred vratima. Ostao je samo jedan posao za dovršiti, koji je ponovno uključivao pokušaj svrgavanja vođe terorista. Međutim, nešto je bilo čudno čim su ušli u zgradu. Osim što su ih zločinci spremno napali, krikovi iz podruma su bili traumatizirajući. Zane je sa svojim vodom otišao u izvidnicu i ono što ih je dočekalo, ostavilo ga je smrznutog. Ispred njega, privezan na stolicu, sav krvav i pun porezotina, gledao ga je s olakšanjem u očima James - prije nego što su mu se zakotrljale u glavi i onesvijestio se. Nakon pozvanog pojačanja i ubzune da se pripreme doktori, SEAL tim je odvezao troje njihovih 'mrtvih' ljudi i otišli su u bazu s pobjedom. Uhvatili su navodnog vodu terorista i vratile troje specijalaca. Zane je većinu vremena provodio s Jamesom u bolnici. Doktori nisu bili tako optimistični za oporavak i kazali su da će biti čudo ako se izvuče živ, zbog svih vanjskih i unutarnjih ozljeda.

"Znaš da se neću izvući iz ovoga, zar ne, Zane? Ne ovaj put, stiglo je moje vrijeme. Previše sam puta gledao smrti u oči."

"Nemoj tako govoriti, molim te. Izvući ćeš se. Zar se ne sjećaš naših planova? Čim dozvole istospolne ženidbe u nekoj državi, oženit ćemo se i posvojiti djecu. Imali bismo sve što želimo i trebamo, mogli bismo ispuniti svaku našu želju..." Zane je počeo govoriti sa suzama u očima.

"Zar ne vidiš? Već imam sve što želim, svoj vojnički ponos. Vidio sam te po posljednji put. Dok su me držali тамо, pokušavajući izvući informacije, ja sam se molio da još jednom vidim tvoje lice. A sada, ne plači. Dodi, legni sa mnom. Uživajmo u ovom trenutku prije nego što odem." Zane se stisne na bolnički krevet k Jamesu. Obojica su lili suze, znajući da su im ovo zadnji trenutci koji provode zajedno u ovom životu.

Nekoliko sati kasnije, James je uzeo posljednji dah, odlazeći u miru u naručju svoje ljubavi.

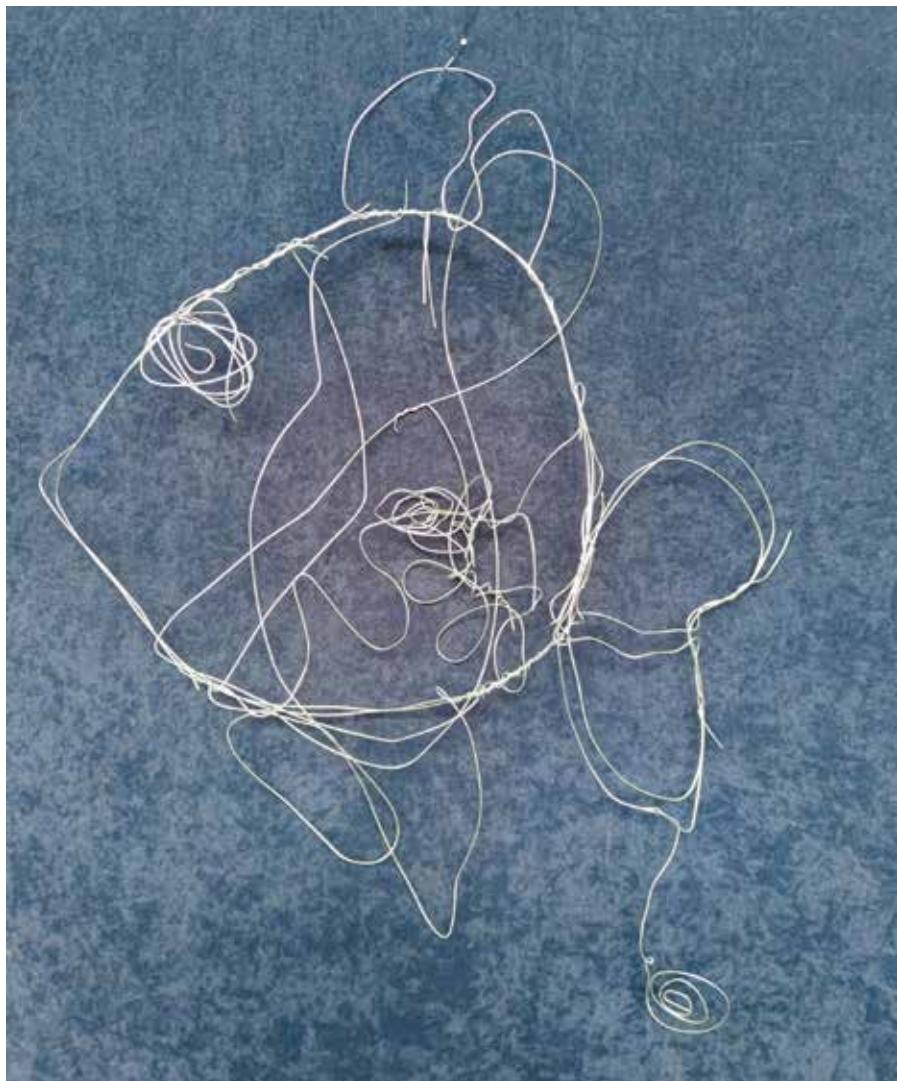
9. POHVALJENI RAD

Sara Hohnjec, II. razred

Druga gimnazija Varaždin

Mentorica: Monika Golubar, prof.

Crikvenica 2021

Morena Mamić, VI. razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Suzana Kljuš, prof.

Tajna rastopljenih satova

Što je inspiracija? Inspiracija se dogodi u trenutku kada vidim neko lijepo umjetničko djelo, savršenstvo koje me potakne na duboko razmišljanje.

U ruci držim svoj crtež, nazvao sam ga *Pijesak života*, a inspiraciju sam pronašao u slici poznatog španjolskog umjetnika Salvadora Dalija. Možda se pitate o kojoj se slici radi? Kako izgleda? Što je Dali na tom platnu naslikao? Možda cvijeće, šumu, ljudе, životinju? Ne. Mene je inspiriralo potpuno drugačije djelo. Tri rastopljena sata! Slika koju je autor naslovio *Postojanost pamćenja*. Neobičan motiv, originalan naslov. Gledam i razmišljam. Zašto su satovi rastopljeni? Topi li se vrijeme, a s njime i naše uspomene? Hoće li se na isti način otopiti moja memorija, a s njom i svi lijepi trenutci djetinjstva? Može li memorija nestati kao pjesak među prstima, iscuriti poput pješčanog sata? Mnogo pitanja, a tako malo odgovora. Možemo li otopiti loše uspomene, a one lijepa sačuvati? Bi li mi Salvador dao odgovor na ova pitanja? Je li i on razmišljao na isti način? Nažalost, nikada od njega to neću sazнати, ali mogu uživati u čaroliji koju je stvorio njegov kist. Mogu dopustiti da me njegov rad inspirira i potakne da sam pronađem odgovore, otkrijem tajnu rastopljenih satova. Dok gledam fotografije u obiteljskom albumu, pitam se zašto se ne mogu sjetiti svih tih događaja. Moje djetinjstvo na fotografijama izgleda tako šareno, veselo, s puno smijeha i poznatih lica. Ali, u mojoj memoriji većina tih događaja više ne postoji. Gledajući fotografije mojih roditelja, bake i djedova, čini mi se da život tako brzo prolazi. Život je tako lijep kada ima više sretnih trenutaka, a manje onih ružnih. Ipak, fotografije prikazuju samo one ljepote trenutke, vjenčanja, rođendane, obiteljska slavlja, prvi dan škole, dječje priredbe... Možda se ne želimo sjećati ružnih stvari, puštamo ih da se otope, iscure iz vremena. Tako nam je lakše živjeti. Iako su nam albumi prepuni fotografija, važnije ih je sačuvati u našem pamćenju i srcu. To je moja postojanost pamćenja!

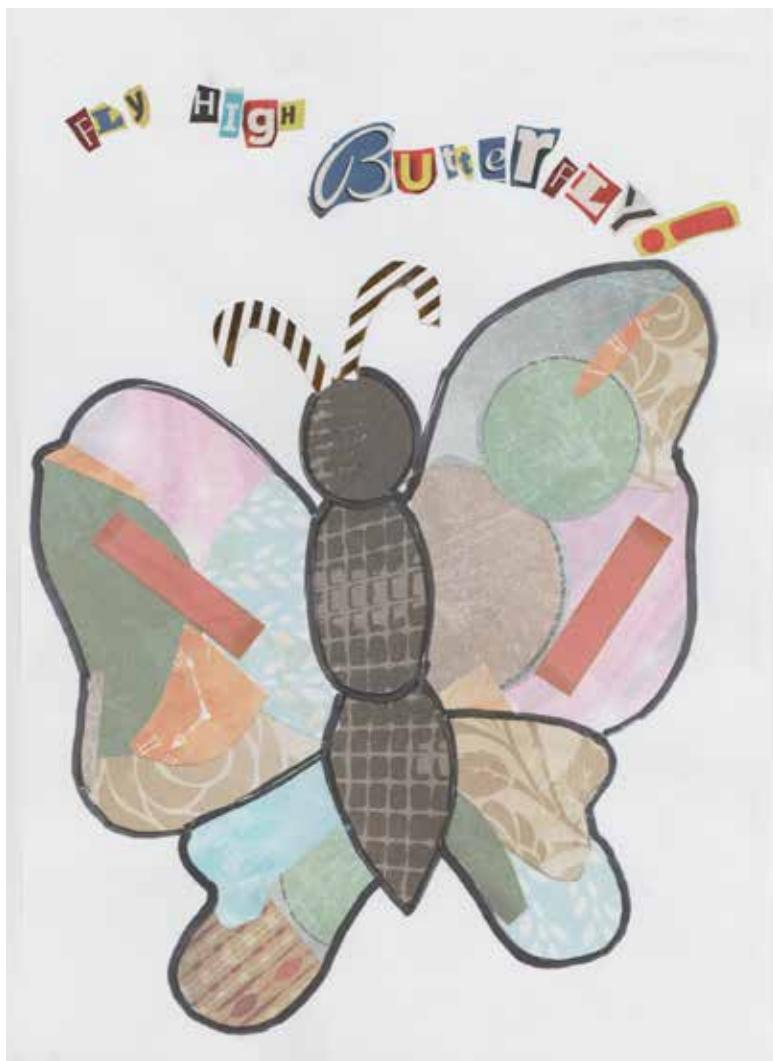
Pustimo one ružne da se otope poput satova Salvadora Dalija, a pokušajmo sačuvati sve lijepе uspomene do trenutka kada sat otkuca posljednju sekundu.

1. NAGRADA MIĆE SUNCE – OSNOVNA ŠKOLA

Duje Car, VI.b razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

Paula Veber, IV.g razred - „Metamorfoza“

Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica

Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Črnčina

Moji nona i čaće žive va Trbilju, u Ropac. Blizu jin je pod Gradinu selo Cerovići, kako reku va Driveniku. U Cerovići je jako lipo, ima puno zelenila, a po sred Cerovići teče potok. Se je mirno i lipo diši. Zrak je čist i frižak. Onuda ja volin vozit bicikel z mojun sestrun, tatum i mamun. Isto tako volimo šeti po putu priko vrha do Svetog Jakova.

Va mojoj familiji ima jedna štorija vezana za ta put. Jednog letnjeg teplog dana pred više od pedeset let, još dok se moji nona i čaće nisu oženili, vraćali su se z Rike. Bus ni vozil do Drivenika, kamo su se uputili, pa su zišli va Jadranovu. Kako je bilo jako teplo zmije su bile posud. Nonu je bilo strah zmij i rekla je: „Ja ovud ne gren!“. Čaće je rekla: „Ja ču te nositi!“. Nosiš ju je na pleć, dok se ni umoril. Kad se umoril, bili su na vrhu, čaće je otel spuščat nonu da malo počine. Baš ju je počel spuščivat, kad je nona videla velu, debelu, črnu zmiju ka je ležala va krug. Kad ju je videla, počela je zjat: „Ne, ne, ne!“. Čaće ju ni spuščal, al' se nona jako prestrašila. Kašnje ju je sedno malo dalje spuščal, ma ne na zmiju. Nona i čaće su z vrha gljedali polje, pa je čaće povidal: „Lje, se je ovo moje!“. Kad je počinul, čaće je opet nosil nonu va nispoc. Spuščal ju je u Kučan, a nona je gljedala va Gračišće, a se je bilo sivo aš to vrime ni bilo puno zelenila, van su pristranjki bili goli, a nona je mislela da će se so to kameji zrušit na nju i čaću.

Kašnje su se nona i čaće vrnuli va Kiriju bez zmij, a štorija o črnčini je ostala.

2. NAGRADA MIĆE SUNCE – OSNOVNA ŠKOLA

Kristina Cerović, VII.c razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

Mia Juretić, I.g razred - „Avokado“
Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica
Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Na svijetu postoje raznobojni kamenčići

Svijet je prepun kamenčića, a svaki od njih oblikovan je potpuno drugačije. Neke je razbijala bura, a neke je milovalo more i grijalo sunce. Svaki kamen kojeg je bura razbijala po sebi ima velike pukotine dok su oni iz morskih plićaka nježni i glatki.

Kamenčići su slični ljudima. Postoje oni kojima je teško i oni kojima je život lijep i bezbrižan. Svatko od nas želi što manje pukotina po sebi. Oko mene ima svakakvih kamenčića. Neki su veseli i šarenici, neki su jaki i snažni, neki tihu i mirni, a svi skupa razigrani smo i neponovljivi. Svatko od nas pridonosi svojim raznolikostima da svijet bude šareniji i zanimljiviji. Bilo bi nam dosadno da smo svi isti, da isto razmišljamo i izgledamo i da volimo iste stvari.

Tiki kamen treba snažnog da ga ohrabri. Hrabri treba veselog da ga razveseli, a veseli treba tihog da ga utiša. Svaki kamen ima svoju zadaću. Svaki čovjek tu je s razlogom.

3. NAGRADA MIĆE SUNCE – OSNOVNA ŠKOLA

Mauro Jurković, VII.b razred

Osnovna Škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Sanja Krešić, prof.

Benjamin Nuhanović, VIII.b

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Na svijetu postoje raznobojni kamenčići

Teško je shvatiti koliko ih ima i da su svi različiti. Toliko bogatstvo boja i oblika stvara zadivljujući mozaik po šljunčanim plažama i planinskim visovima širom našeg planeta. Otkuda tolika mašta Stvoritelju prirode? Koja se poruka krije u tome bogatstvu? Mnoga pitanja ostaju bez odgovora. Poput tih kamenčića i ljudski rod čine ljudi raznih rasa i boje kože. Njihovi zavičaji raštrkani su na raznim stranama svijeta. Jesu li oni koji nisu poput nas manje vrijedni? Trebamo li ih zbog njihove boje kože odbaciti i izbjegavati? Naravno da ne! Druge kulture, vjere i običaji nisu opasni za nas. Uz njih možemo obogatiti naše spoznaje o životu, umjetnosti, povijesti, klimi i mnogim drugim stvarima. Koliko nam zanimljivih susreta može otvoriti nove horizonte o kojima nismo znali gotovo ništa! Hoćemo li se iz njih vratiti bolji i plemenitiji, ovisi o nama samima, a najkraći put do nas samih vodi nas na put oko svijeta.

POHVALJENI RAD

Sara Vojinović, VII.a razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Suzana Grbčić, prof.

Nikol Antak, VIII. razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Suzana Kljuš, prof.

Ljubav je zeznuta stvar

Pitala sam jednom mamu što je to za nju ljubav. *Ljubav kažeš? Maleni znak pažnje, poljubac u obraz, topli zagrljaj drage osobe, šetnje kroz park te držanje za ruke.* Pozorno sam je slušala i gledala. *Jooo!* Otišla sam u svoju sobu i počela pisati sastavak iz hrvatskog jezika o toj dosadnoj ljubavi. Papir stoji prazan već deset minuta. Nemam inspiracije. Zašto uopće postoji ljubav? Zašto svi ne možemo biti samo prijatelji?

Razmišljala sam tako neko vrijeme dok me nije prekinulo zvono na vratima. Bila je to baka. Hitro sam potrčala i otvorila joj u nadi da će dobiti neke ideje za svoj sastavak. *Bako, što je za tebe ljubav?* Uputila mi je topli osmijeh. *Poljubac za laku noć, pitanje „Kako si?” i iskren zagrljaj svoga muža.* Odustajem, nervira me ta ljubav. Ne želim ni razmišljati o njoj, ali što će napisati učiteljici? S jedinicom u dnevniku sigurno neće biti nikakve ljubavi...

Prošla su već dva mjeseca, niti jedem niti učim.. Postala sam jako loša u svemu. Pitate se zašto? Zbog njega! Razmišljajući nisam ni shvatila da ga gledam cijelo vrijeme. Tko bi rekao da je ljubav ovako teška i zeznuta. *Anaaa!* Učiteljica mi je prišla. *Točno sam znala... Prije dva mjeseca razgovarale smo o toj temi. Govorila si kako tij je ljubav bez veze i kako je ne želiš ni blizu sebe, a danas... Gledaš tog Sašu bez prestanka! Sve ti se vrti samo oko njega...* Daj, mama, stvarno nisi fora. Nasmijala se i otišla u zbornicu. Da, mama mi je učiteljica... Sigurno sada svi mislite kako je to super, ali nije. Užasno je! Stalno ga spominje i zbjiga šale, i kod kuće i u školi...

Dani prolaze, a moja ljubav prema njemu sve je veća i veća. Jao! Ludim! A da mu se možda javim? Ili možda ipak ne? Ta pitanja muče me već dani. Svi govore da su prve ljubavi neki od najlepših trenutaka u životu, no ja se ne slažem baš s tim. Sve te brige, ma previše ih je... Zatvaram svoj dnevnik i odlazim u krevet. Ljubav je tako nepredvidljiva! Tko zna što me sutra čeka i hoće li mi Saštine oči uzvratiti pogled...

POHVALJENI RAD

Ana Marija Žilić, VII.b razred

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Sanja Krešić, prof.

Ela Marija Vukić, VIII.b - „Zakašnjelo spašavanje“

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Moć šarenog jutra

Meni za sreću nije potrebno puno. Svatko ima svoj izvor sreće: nova igračka, nova majica, hlače, mobitel, igrica, ali i one stvari, koje imaju posebno mjesto u našim srcima, kao što je majčin topli zagrljaj. Moj izvor sreće je zora.

Početak dana uz pogled na beskrajno izmjenjivanje žarkih, moćnih boja te blaženstvo, koje nam zora pruža, neprocjenjivo je. Svaki udah u tom trenutku nosi neki novi osjećaj. Među žarke, rastopljene boje ranog jutra laganim se pokretima prošetaju duguljasti, tromi i meki oblaci. Naslovano Sunce nam je sve bliže, a svjetlucavo more daje jutru potpuno novi izgled. To je ono nezamjenjivo, dar prirode koji nam daje snagu za ostatak dana. Život pored nas, na koji inače ne obraćamo previše pažnje, budi se, a mi svjedočimo svakom trenutku. Žuta, narančasta i crvena miliju glatku površinu mora te polako gube svoju moć, sve su svijetlijе, praznije, običnije. U splet osjećaja i emocija, koje su se očitavale u bojama s karakterom, miješaju se hladnije boje, problemi i pritisak.

Polako dižući se s klupice, na kojoj smo proveli najljepši dio dana, shvaćamo kako je uživanju došao kraj te da je vrijeme da se vratimo u stvarnost i primijenimo u životu ono što smo uz zoru naučili.

POHVALJENI RAD

Nola Gašparović, VIII.b razred

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Marijana Marić-Tonković, prof.

Veronika Leogrande, I.g razred - „Čuvajmo okoliš“

Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica

Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Nije kasno za budjenje

Sve je propalo.

Gotovo je.

Zvijezde su s neba popadale, Sunce je prestalo sjati, Mjesec se pretvorio u sitnu svemirsку prašinu. Cvijeće je uvenulo, životinje su uginule. Zrak je postao crn, crn kao ugljen, a voda crvena od krvi. Plodna se zemlja pretvorila u prah.

Gotovo je, sve je propalo.

KRIVAC?!

Krivac nisu ni biljke, ni životinje, ni zvijezde, ni nebo... već pohlepan ČOVJEK što samo uzimati zna.

Nije još prekasno!

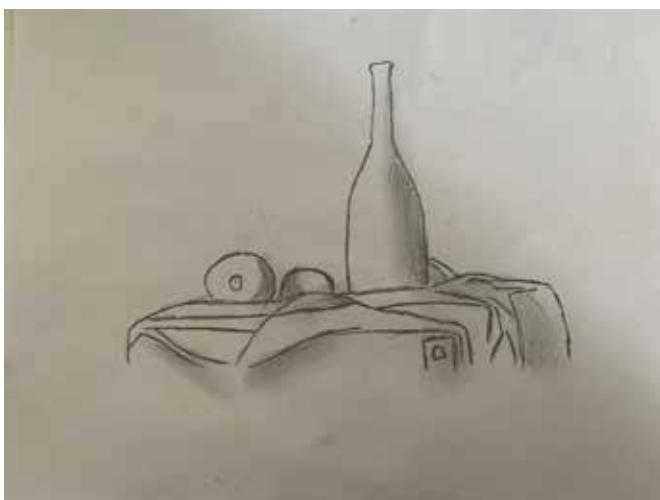
Vrijeme je za budenje!

POHVALJENI RAD

Ela Heidinger, VII.c razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

Antea Vukčić, I.g razred - "Mrtva priroda"

Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica

Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Hana Malnar, VI.b razred - „70 godina DND-a“

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Nismo oronule Starješine

Svatko od nas u sebi ima galeba, ali ne oronulog Starješinu, već galeba Jonathana. Pitanje je samo tko će mu dozvoliti da raširi krila i poleti.

Najlakše bi bilo ne dati galebu da poleti. Tako se ne bismo susretali s preprekama, a ni sa osudama drugih. Ne dati galebu da poleti je kao ne dati čovjeku da govori, ne dati ribi da pliva ili ne dati kiši da pada. Najlakša opcija je ujedno i najštetnija nama. Biranje onoga što je lako, ne znači da je lako ujedno i ispravno. Čovjek je čudesno stvorenje koje je po prirodi stvoreno kako bi se podlagalo izazovima i neuobičajenim potezima. „Tko leti najviše, vidi najdalje“ citat je iz knjige o galebu, ali je i životna perspektiva čovjeka koji se usudio. Usudio se biti drukčiji, pomaknuti granice „normalnoga“ i raditi ono što ga usrećuje i u čemu uživa. Onaj, koji je dozvolio galebu da poleti iz njega namjesto da pusti galeba da odleti sam, odletio je s njim. On shvaća koliko je tužan život u onih koji galebu ne daju da poleti i još tužniji u onih koji su poletjeli s galebom, ali su nakon visokog leta pustili ruke i nisko pali. Svatko je krojač svoje sudbine i svatko odlučuje hoće li raditi ono što voli ili će raditi ono što je najlakše. Rezultate svatko postiže prema svojem trudu i prema pozitivnosti svojih misli, ali i prema snazi svoje vjere.

Kad naučiš letjeti i kada umjesto izgovora pronadeš motivaciju, shvatit ćeš da je biti na kopnu lijepo, ali imati pogled s visine je ljepše.

POHVALJENI RAD

Natalija Grozdanić, VIII.b razred

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Marijana Marić-Tonković, prof.

Rahela Pensa, VII. razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Suzana Kljuš, prof.

O (ne)toleranciji...

O toleranciji, tj. njenom nedostatku moglo bi se podosta pisati. Za početak krenimo od obitelji koja je važan čimbenik u procesu našeg odrastanja. U krugu obitelji uče nas stavovima o sebi i o drugima oko sebe. Roditelji uvelike sudjeluju u netolerantnom ponašanju svoje djece. To čine svojim stereotipima i predrasudama koje su štetne i stvaraju lažan osjećaj nadmoći. Vrijedimo li manje jer smo drugačiji? Boja krvna kod životinja nije jednaka, nitko nije iste boje...tako ni ljudi ne posjeduju jednaku boju kože. Ne volim kada se ljudi drugih boja kože omalovažavaju. Boja kože čini nas posebnima, lijepima.

Najčešće smo tolerantni samo prema osobama koji su nama slični, a za ostale uvijek imamo pokoju kritiku... U školi nas je učiteljica učila kako trebamo uvijek gledati isto na učitelje, tete spremaćice, domara, tetu kuharicu i da ih obavezno ne zaboravimo pozdraviti. Kada sam bila mala djevojčica, mama mi je uvijek govorila da moram poštivati sve ljudе te da nikada nikoga ne smijem mrziti. Trebali bismo poraditi na tome da je danas biti različit sasvim normalno. Poštivanje tuđeg mišljenja, vjere i stila trebalo bi biti normalno, a ne nešto loše. Imala sam prijateljicu iz druge države i druge vjere, no to me nije sprječilo da se družim s njom. Smijale smo se, zabavljale i uživale u zajedničkim trenutcima. Sada sam također upoznala još takvih osoba i zahvalna sam na toj različitosti.

Neka nas ne zavaravaju stereotipi, otvorimo svoja srca i pružimo prijateljstvo nekome drugačijem od nas, nekome tko će ga primiti raširenih ruku, bez predrasuda.

POHVALJENI RAD

Sara Grozdanić, VII.b razred

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Sanja Krešić, prof.

Edin Maković, VII.a - „Odraz u vodi“
Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica
Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Onaj tko leti najviše, vidi najdalje

Oko nas žive pojedinci koji se ne uklapaju u društvene norme – što zbog razmišljanja, postupaka, želja, uvjerenja ili svojih vizija... Imaju ono nešto što ih čini drugačjima, posebnima. Oni su poput unikata – rijetki i neponovljivi.

Takvi ljudi ne mare previše za tuđa mišljenja jer imaju svoje vlastito ja, upornost, hrabrost i tvrdoglavost. Oni se ne uklapaju u današnje „normalno“ jer gledaju na svijet iz neke druge perspektive. Mnogi ne prepoznaju u tome posebnost, vrijednost... To mnogi smeta jer ne vole individualnost, a možda ih ponekad i plaši. Pokušavaju ih promijeniti! Takva promjena iziskuje gubitak sebe, što je neprihvatljivo jer oni odbijaju biti kao ostali. Što će im monotoni rituali koji čine život predvidljivim? Uobičajena svakodnevница samo bi ih sputavala, stoga oni upravo žude za izazovima. Ne boje se krenuti na putovanje bez karte ili namjerno se izgubiti u novom okruženju. Smatraju kako će im to iskustvo proširiti vidike, pobuditi maštu, ojačati njihove sposobnosti, ali i pronaći sreću.

Oni samo žele živjeti punim plućima. Otisnuti se u visine i istraživati. Biti prvi tamo gdje još nitko nije bio, letjeti poput ptica raširenih krila i jedriti na vjetru nebrojenih mogućnosti. Bez granica...

POHVALJENI RAD

Matilda Salma, VIII.a razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

Una Marija Odžić, VIII.a

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Luce Mudražija, VI.a - „Ledena soba“

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Strah od neuspjeha

Jedan od najčešćih strahova što ljudi sprječava da ostvare svoje ciljeve te krenu u ono što žele i vole je strah od neuspjeha.

Često nam se nameću razna pitanja koja nas koče u našim želji i nastojanjima da započnemo raditi nešto što volimo i što želimo. Strah od neuspjeha zapravo je strah od pogreške.

Vrlo rano u životu naučimo što je pogrešno i koliko je bolno grijesiti. A grijesimo svi! Susrećemo se s brojnim neuspjesima i to mnoge navede na krivi kolosijek, izgube volju te vjeru u sebe. Da bismo tako nešto izbjegli, trebamo gledati na svaku pogrešku kao na pokazatelj viška u svojem životu, ono nešto što trebamo odstraniti. Ne smijemo hodati kroz život noseći sa sobom strah kao breme i podsjetnik da ne budemo svoji, da se ne opustimo i ne živimo život punim plućima. Najbitnije, ali i najteže je započeti taj svoj naum. Jednom kada krenemo, sve ide lakše i jednostavnije.

Neuspjeh je ustvari dio uspjeha, odnosno bez neuspjeha nema niti uspjeha. Iz neuspjeha trebamo učiti, a ne ga se bojati. Neuspjeh nam pokazuje gdje smo pogriješili te kako da sljedeći put postupimo bolje i odgovornije, dođemo uspješno do svoga cilja.

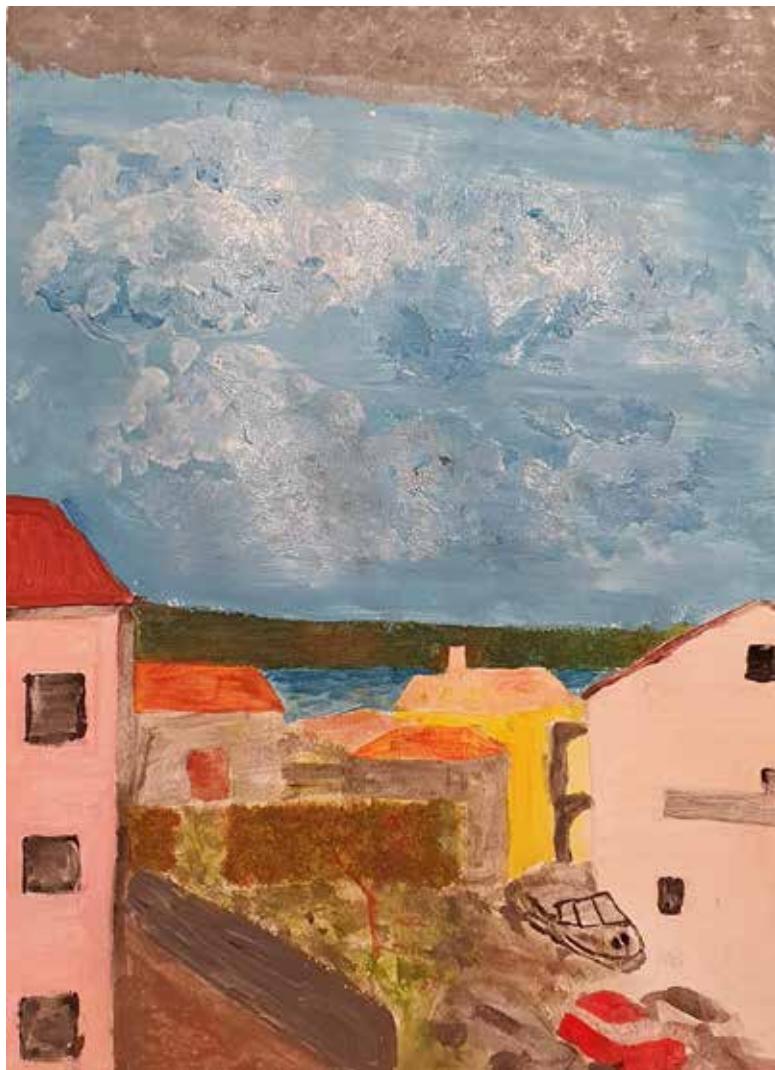
Neuspjeh je put ka sadržajnjem i većem uspjehu, svaki nas neuspjeh dodatno osnažuje, čini nas upornijima i manje ranjivima; važno je ne posustati!

POHVALJENI RAD

Lana Đurić, VIII.b razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Edita Starčević, prof.

Andrea Kiš, VIII.a - „Pogled s mog prozora“

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

„Tako je kratka ljubav, a tako dug je zaborav“

Pablo Neruda

Pozdrav, dragi čitatelju! Iako ti vjerojatno nisi osoba koja bi ovo trebala čuti, udobno se smjesti jer vrijeme je da ti ispričam „ljubavnu priču“ koja je obilježila moj život. Ah, ljubavnu... Može li se to uopće tako nazvati?

Možda ovo pišem jer još žalim. Možda i ne. Možda je sve ovo samo san koji će uskoro završiti. Neka noćna mora? Možda ga se još ponekad sjetim. Možda i ne. U svakom slučaju, to danas više nije bitno. Život ide dalje, teče kao rijeka, rijeka koja ponekad izgubi svoj tok. Voda se prelije preko korita i uloži svu svoju snagu da izgradi novo. On kojim će se ponositi sve dok jednog dana ne presuši. Prolaznost života je očigledna. Svi znamo tu činjenicu, a ipak ne živimo svaki dan punim plućima. Svi se ponašamo kao da ćemo ovdje biti zauvijek. Uvijek nešto čekamo. Čekamo vikend da se odmorimo od radnog tjedna, čekamo praznike, čekamo ljude, čekamo sunce poslije kiše, a u iščekivanju izgubimo sebe. Neke ljude odredimo važnima, smjestimo ih na prvo mjesto u životu, a onda shvatimo da toga nisu vrijedni. Shvatimo da smo se trebali više posvetiti sebi jer, iako to zvučalo okrutno, sami sebe zasigurno nikada nećemo napustiti. Često se pogubimo u želji da sve bude kako je nekada bilo i uvjeravajući se, da je sve sasvim u redu, polako gubimo zdrav razum. Ja sam na našu priču stavila točku. Možda je to bilo jedino što mi je ostalo od riječi, a možda me moj razum odavno napustio. Iako sam na tu točku uporno dodavala još dvije, vrijeme je učinilo svoje. Našu ljubav pretvorilo je u sjećanja. Ispisalo stranice mog života nekim lijepim danima, ali i novim ožiljcima. Ljubav je slijepa, odvede nas u carstvo snova iz kojeg se moramo probuditi. Moramo širom otvoriti oči jer životna autocesta nam ne dopušta maštanje.

Uspomene blijede, sjećanja nestaju, ali uvijek će ostati neke riječi koje se ne zaboravljaju, neki postupci koji se ne opraštaju. Dolaze novi ljudi, nova iskustva, a ono što je iza nas treba nam biti lekcija. Treba koračati dalje podignute glave jer, vjeruj mi, možeš bez svakoga, ali nemaš pojma koliko ne možeš bez sebe.

1. NAGRADA MIĆE SUNCE – SREDNJA ŠKOLA

Maja Perhat, IV.g razred

Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica

Mentorica: Mira Polić Malnar, prof.

Ira Hasanac Đerić, V.a - „Spasimo planet“

Osnovna škola Žvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Jan Matić, VIII.b - „Proljeće“

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Zauvijek, obećavam

Topla kiša ranoga rujna, a na njenom licu suze za koje bi, kada bi dopustila da ih itko vidi, bilo teško presuditi jesu li od modrih bisera ili crne tinte nalivpera na pismu koje još miriše na njegov parfem. U ruci drži malen, već zgužvan papir sa slovima neurednoga rukopisa, „Zauvijek, obećavam“. Njihova ljubav možda je bila samo za jedno ljeto, ali dan kada ga je upoznala na povratku kući pored prodavaonice rabljenih knjiga držeći „Ponos i predrasude“ u još slanim rukama, ostat će joj u vječnom sjećanju poput mosta uz dom iz djetinjstva gdje je još kao djekočica razvila svoju buntovnu stranu. Spojila ih je spoznaja da svatko na svijetu ima krila, a njihova su bila slomljena još od mlađih dana. Niz kosu još su joj se uvijek spuštale kapljice slanoga mora ocrtavajući upečatljivu tetovažu na sredini njenog vrata. Na njemu je uvijek stajala ogrlica sa ružičastim kvarcem što je bilo ironično jer on predstavlja ljubav, a njeno srce bilo je stakleni svjetionik u maglovitu zaljevu. I mogla je lagati i reći da joj tako odgovara, barem do ovoga ljeta. Njezini najblži nisu razumjeli što vidi u njemu jer za njihove oči zapela je jedino tamna kosa, odijeljena točno po sredini i cigareta u ruci punoj prstenja. No ona je u njemu vidjela ono što je znala da ima i u sebi samoj, a svim snagama uspijeva zatajiti od društva. Vidjela je neurednog umjetnika ispred zida punog dvosmislenih grafita. Iako je njeno lice bilo glatko kao divlji sunovrat, kako su znali govoriti, „sa potencijalom za naslovnicu Voguea“, uvijek je težila za nečim što nije naizgled jednostavno. Nalazili su se na raskrižju 21. ulice i slušali Bowie-a do kasnih noćnih pa čak i ranih jutarnjih sati u pješčanoj uvali na nepoznatoj lokaciji sjeverne Italije. Živjeli su staromodnu ljubav suvremenih ljubavnika. I sada je ljetu došao kraj, a zadnja, dvadeset i sedma slika istrošene jednokratne kamere, još ni danas nije razvijena. Otvarajući pismo u marku svoje sobe, iz omotnice vadi razglednicu i komad papira sa natpisom „Svega se sjećam. Zauvijek. Obećavam.“ Spremila je razglednicu u kutiju sa ostalim pismima i dok je sporo spuštala svježe opranu kosu na jastuk tamne sobe, tiho je ponovila njegove riječi: „Zauvijek...obećavam“.

2. NAGRADA MIĆE SUNCE – SREDNJA ŠKOLA

Nika Šnjarić, II.g razred

Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica

Mentorica: Mira Polić Malnar, prof.

Antonia Ljubobratović, VIII.b razred - „Put prema sivilu“

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Ervin Redžeplar, VIII.razred

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica

Mentorica: Suzana Kljuš, prof.

„Čudno je kako je malo potrebno da budemo sretni, i još čudnije: kako nam često baš to malo nedostaje!“

Ivo Andrić

Zapitate li se ikada: „Što je uopće sreća?“

Gdje se povlači granica između sretnog i nesretnog čovjeka? Što nam je potrebno da bismo bili sretni?

Vjerojatno ćete pomisliti kako su ova pitanja veoma jednostavna i kako, naravno, znate odgovor na svako od njih. No, ako uistinu znate odgovore na sva navedena pitanja, vjerojatno ćete onda s lakoćom moći odgovoriti i na sljedeće pitanje. Ono glasi: „Jeste li vi sretni?“ Statistika pokazuje da je svijet prepun nesretnih ljudi koji u životu ne mogu pronaći smisao i nerijetko negativne misli smatraju svojim utočištem, a samoubojstvo jednim rješenjem. Pomalo je ironično što svi mislimo da znamo odgovore na gore navedena pitanja, a sve-jedno mnogi od nas nisu sretni i istinski zadovoljni sobom i svojim životom. Vjerujem da je tomu tako jer ne trebamo samo znati odgovore na pitanja, već trebamo to znanje primjeniti na vlastiti život. Ako se osjećamo nesretni i pomalo izgubljeno, trebamo otkriti uzrok takvih emocija. A uzrok i samo ishodište svega su naše misli. Kadkad previše pozornosti pridajemo problemima i svemu negativnom što nam se ispriječilo na životnom putu. Rezultat toga jest da sve pozitivne stvari ostavljamo u sjeni i ne dajemo im priliku da izadu na vidjelo. Sigurna sam da svatko od nas ima nekoliko ljudi ili stvari u svom životu koje može svrstati u definiciju vlastite sreće. Ponekad su te stvari velike poput promaknuća na radnom mjestu, položenog najtežeg ispita ili izlječenja bolesti sa kojom smo se godinama borili. A ponekad su male poput zagrljaja voljene osobe, popodneva provedenog sa obitelji ili činjenice da je i

toga dana izašlo sunce. Trebamo osjećati zahvalnost na onome što imamo i ujedno shvatiti životnu filozofiju. A životna filozofija jest da će se dobro i loše uvijek izmjenjivati. Ali sve dok imamo osobe ili stvari koje nam izmame osmijeh na lice, mi smo sretni ljudi. I ako naučimo tako razmišljati, ništa nam neće nedostajati da bismo bili sretni.

3. NAGRADA MIĆE SUNCE – SREDNJA ŠKOLA

Lorena Krpan, IV.g razred

Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica

Mentorica: Mira Polić Malnar, prof.

Lea Peko-Lončar, IV.razred - „Mnogostruki autoportret“

Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica

Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Laura Radić, IV. razred - "Opasnost u zraku"

Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica

Mentorica: Đurđa Bzdišić, prof.

SADRŽAJ

Impresum	2
Predgovor	4

Literarni radovi Poreč

Jeno popodne s mojin nonon	6
Naja Jugovac	
Prijatelj u zimskoj noći	8
Lucija Geržinić	
Znači...	10
Zoe Pašagić	
V moye vremya...	12
Neva Blažević	
Mio fratello fantasma	14
Carlo Ghersinich	
Una mattinata di scuola a distanza	15
Benedetta Terzić	
Il mondo in un libro	18
Giordano Simpsich	
Beskraj	22
Roberta Radman	
Moja šalica čaja	25
Gaia Modrić	
Posljednja večera	28
Antonio Jukić	

Pinokio	30
Emma Berta Bočkor	
Piccole cose	32
Ilari Stojnić	
Migliori amici	34
Paola Paljić	

• Literarni rādovi Zabok

Samo zidovi znaju istinu	36
Sara Premerl Peštaj	
Graja v kokošinjcu	41
Karla Omerza	
Osveta	43
Antonija Duh	
Susret	46
Maks Ordanić	
Sasvim (ne)običan ljetni dan	49
Lorena Cvilinder	
ŠBBKBB	52
Ema Jambrek	
Opis jednog raja	55
Noa Ivančić	
Ipak sam pobijedila	56
Dora Šarić	
O dvosjeklim riječima	58
Marija Ban	
Posjet	62
Alisa Pevec	

Jen dan h mojemu životu	66
Laura Završki	
Tajna crnog kaputa	70
Jurica Jurašković	
Vilinske poljane	74
Magdalena Blagec	
Devedeset prva	76
Lea Beber	
ŠAH – MAT	79
Viktorija Dugorepec	
Vlak u jednom smjeru	82
Elena Matejaš	
Gumica	85
Hrvoje Debeljak	
Muke po babice	86
Silvia Bičak	
Valere	89
Lea Mraz	
Vojnički ponos	91
Sara Hohnjec	

• Literarni radovi Crikvenica

Tajna rastopljenih satova	96
Duje Car	
Črnčina	98
Kristina Cerović	
Na svijetu postoje raznobojni kamenčići	100
Mauro Jurković	
Na svijetu postoje raznobojni kamenčići	102
Sara Vojinović	

Ljubav je zeznuta stvar	104
Ana Marija Žilić	
Moć šarenog jutra	106
Nola Gašparović	
Nije kasno za budenje	108
Ela Heidinger	
Nismo oronule Starješine	110
Natalija Grozdanić	
O (ne)toleranciji...	112
Sara Grozdanić	
Onaj tko leti najviše, vidi najdalje	114
Matilda Salma	
Strah od neuspjeha	117
Lana Đurić	
„Tako je kratka ljubav, a tako dug je zaborav“	119
Maja Perhat	
Zauvijek, obećavam	122
Nika Šnjarić	
„Čudno je kako je malo potrebno da budemo sretni, i još čudnije: kako nam često baš to malo nedostaje!“	125
Lorena Krpan	

. Likovni radovi Poreč

Tereza Čehić	7
Vita Kanjuh	9
Iris Brčić	10
Ivana Sluganović	17
Izabela Radetić	18
Petra Radočić	21
Tena Mihoković	22
Lukrecija Skolan	24

Tena Pavković	27
Eni Legović	29
Valentino Ribarić	31
Ivana Sluganović	32

Likovni radovi Zabok

Sara Božić	35
Maja Škrlin	37
Andrija Mikša	40
Tomislav Rafajec	42
David Supina	45
Petar Grđan	48
Maja Škrlin	50
Erika Čičko	54
Leonardo Horvatiček	56
Tea Kostelac	59
Maja Škrlin	61
Mia Begović	64
Elena Martinčević	67
Lucija Kranjec	71
Lucija Zajec	75
Paula Galunić	78
Nives Martinić	81
Jan Bartol	84
Nela Krznar	88
Martin Šivalec	91

Likovni radovi Crikvenica

Morena Mamić	95
Paula Veber	97
Mia Juretić	99

Benjamin Nuhanović	101
Nikol Antak	103
Ela Marija Vukić	105
Veronika Leogrande	107
Antea Vukić	108
Hana Malnar	109
Rahela Pensa	111
Edin Maković	113
Una Marija Odžić	115
Luce Mudražija	116
Andrea Kiš	118
Ira Hasanac Deric	120
Jan Matić	121
Antonia Ljubobratović	123
Ervin Redžeplar	124
Lea Peko-Lončar	126
Laura Radić	127

Zbirka literarnih i likovnih radova učenika Poreča, Zaboka i Crikvenice

PoZiCa^{2021.}

Grad Poreč - Parenzo
Gradska knjižnica Poreč
Poreč, 2021.

